

Medfinansieras av
Europeiska unionen

SAMRÅDSREDOGÖRELSE FARLEDSPROJEKT UMEÅ HAMN

Umeå Hamn

Slutrapport

2026-01-20

Uppdrag: 340992 MKB-stöd Umeå hamn (farled och muddring) – RAM 23056. 346808 Tekniska konsulter inom miljö – RAM 22-03104

Titel på rapport: Samrådsredogörelse Farledsprojekt Umeå

Status: Slutrapport

Datum: 2026-01-20

Medverkande

Beställare: Kvarkenhamnar AB, Sjöfartsverket

Kontaktperson: Kim Andersson-Berlin, Melica Cliffoord

Konsult: Tyréns

Uppdragsansvarig: Lena Holm

Kvalitetsgranskare: Emma Sundberg

Revideringar

Revideringsdatum: Revideringsdatum.

Version: 1.0

Initialer: Initialer.

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
2. Samrådsrets.....	5
3. Genomförda samrådsaktiviteter	5
4. Sammanfattning av yttranden	6
4.1 Länsstyrelsen.....	6
4.2 Myndigheter	11
4.2.1 Umeå kommun, miljö- och hälsoskydd.....	11
4.2.2 Statens fastighetsverk (SFV)	11
4.3 Verksamhetsutövare	11
4.3.1 Umeå Energi.....	11
4.3.2 Salteriet Byviken AB	11
4.4 Intresseorganisationer/föreningar.....	12
4.4.1 Naturskyddsföreningen Umeå med omnejd	12
4.4.2 Umeå Seglarsällskap	12
4.5 Närboende och allmänheten	13
4.5.1 Buller och störningar	13
4.5.2 Miljö- och naturpåverkan.....	13
4.5.3 Kommunikation och dialog	14
4.5.4 Trafik och transporter	14
Bilagor	15
Bilaga 1: Följebrev	15
Bilaga 2: Annons och vykort	15
Bilaga 3: Sändlista utskick till myndigheter, verksamhetsutövare och organisationer	15
Bilaga 4: Sändlista utskick till privata fastighetsägare (samrådsrets Umeå Hamn)	15
Bilaga 5: Sändlista utskick till privata fastighetsägare (samrådsrets Sjöfartsverket)	15
Bilaga 6: Samrådsunderlag.....	15
Bilaga 7: Presentation avgränsningssamråd	15
Bilaga 8: Protokoll samrådsmöte med Länsstyrelsen i Västerbottens län och Umeå kommun 30 januari 2025.....	15
Bilaga 9: Yttranden från myndigheter, verksamhetsutövare, fastighetsägare och privatpersoner	15

Bilaga 10: Protokoll samrådsmöte med Länsstyrelsen i Västerbottens län 31 mars 2025	15
Bilaga 11: Kompletterande synpunkter från Länsstyrelsen den 7 maj 2025	16

1. Inledning

Umeå Hamn AB och Sjöfartsverket avser att utföra kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder i farlederna till Umeå hamn. De planerade åtgärderna är tillståndspliktiga enligt 11 kap. miljöbalken och omfattar muddring, hantering av muddermassor, justering av farledsutmärkning, anläggande i vatten samt utfyllnad av vattenområde.

Inom ramen för en tillståndsansökan ska ett samråd genomföras enligt 6 kap. miljöbalken. Samrådet är en del av tillståndprocessen och föregår upprättandet av den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ska biläggas ansökningshandlingarna.

Muddring av farled är en verksamhet som enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) kan antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 20 § miljöbalken.

2. Samrådsrets

Samråd har hållits med särskilt berörda myndigheter, verksamhetsutövare, intresseorganisationer/föreningar, samfälligheter och allmänheten. Även fastighetsägare som kan beröras av buller över 40 dBA till följd av ansökt verksamhet samt ägare till närliggande fastigheter har ingått i samrådsretsen. Samrådsretsen redovisas i *Bilaga 3-5*.

3. Genomförda samrådsaktiviteter

Ett avgränsningssamråd hölls med Länsstyrelsen i Västerbottens län och Umeå kommun den 30 januari 2025.

Utskick av samrådsunderlaget gick ut till samrådsretsen 14 februari 2025, och synpunkter önskades till senast 14 mars 2025.

Utskick till samrådsretsen gjordes via e-post eller postledes. Följebrevet redovisas i *Bilaga 1*. Allmänheten har informerats genom annonser i tidningarna Västerbottens Folkblad, Västerbottens Kuriren, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet samt på Sjöfartsverkets och Umeå Hamn AB:s hemsidor, se annons och vykort i *Bilaga 2*.

Samrådsunderlaget redovisas i *Bilaga 6*.

I Tabell 1 redovisas de samrådsaktiviteter som har genomförts inom ramen för föreliggande samrådsprocess.

Tabell 1. Lista över genomförda samrådsaktiviteter i kronologisk ordning.

Datum	Aktivitet	Se bilaga
2025-01-30	Fysiskt avgränsningssamråd med Länsstyrelsen i Västerbottens län samt Umeå kommun	7-8
2025-02-14	Utskick av följebrev med länk till samrådsunderlag till övriga myndigheter, verksamhetsutövare och organisationer	1 och 3
2025-02-14	Utskick av följebrev med länk till samrådsunderlag till fastighetsägare	1 och 5
2025-03-31	Tematiskt samrådsmöte med Länsstyrelsen i Västerbottens län	10

4. Sammanfattning av yttranden

Nedan sammanfattas de synpunkter som inkommit. Inkomna yttranden från myndigheter, verksamhetsutövare, fastighetsägare och privatpersoner redovisas i sin helhet i *Bilaga 9*.

4.1 Länsstyrelsen

Nedan följer en sammanfattning av de synpunkter som Länsstyrelsen i Västerbottens län lämnade under avgränsningssamrådet den 30 januari 2025. Fullständiga mötesanteckningar från samrådet redovisas i *Bilaga 8*.

1. **Masshantering:** Länsstyrelsen önskar en tydlig beskrivning av hur masshanteringen sker för respektive klass, vilka massor som används i utfyllnaden samt deras lakningsegenskaper.

Länsstyrelsen efterfrågar även en beskrivning av arbetsordningen för de olika massorna, vilka läggs var, var kommer de ifrån osv.

Bemötande: Hantering av massor redovisas i ansökan med tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

2. **Tidplan:** Länsstyrelsen har frågor om tidplanen för farledsprojektet och Etapp 1-2, samt om kontrollprogrammet för muddring i hamnen och hur det arbetet är planerat tidsmässigt.

Bemötande: Tidplan och kontrollprogram redovisas i ansökan med tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

3. **Skyddszon för vrak:** Länsstyrelsen anser att det är viktigt att ansökan tydligt visar skyddszonen för vraket och eventuella risker för påverkan.

Bemötande: Befintliga fartygs-/båtlämningar ligger på ett sådant avstånd från planerade arbeten att dessa inte kommer påverkas negativt. En samlad bedömning av projektets påverkan på kulturmiljön redovisas i MKB:n för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

4. **Dialog med fiskare:** Länsstyrelsen påpekar vikten av dialog med yrkesfiskare och fritidsfiskare.

Bemötande: Yrkesfiskare har ingått i samrådsgruppen. De negativa konsekvenserna för yrkesfisket bedöms bli små, då påverkan i stort begränsas till arbetsområden för muddring och dumpningsplats. Påverkan kommer att vara tillfällig och övergående.

5. **Fiberbankar:** Länsstyrelsen vill upplysa om att fiberbanken är känslig för yttre påverkan. I ansökan behöver det därför framgå om muddringen kan påverka fiberbanken, till exempel genom ändrade strömningsförhållanden.

Bemötande: En utredning avseende eventuell påverkan på fiberbankarna har utförts inom ramen för projektet. Resultatet av utredningen redovisas i MKB:n för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

6. **Detaljplan:** Länsstyrelsen önskar att gällande detaljplan redovisas tydligt ihop med de planerade åtgärderna.

Bemötande: De planerade åtgärderna berör del av gällande detaljplaner. Detta redovisas i MKB:n för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

7. **Muddringsteknik:** Möjligheten till muddring med miljöskopa behöver beskrivas i ansökan. Ansökan behöver även tydligt redovisa vilka områden som kan muddras med vilken teknik, tillsammans med detaljerade figurer över muddringsområden, inklusive djup, prover och klassindelning.

Bemötande: Relevant muddringsteknik redovisas i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

8. **Utfyllnadsområdet Lagunen:** Länsstyrelsen vill ha en motivering till varför Lagunen inte används som utfyllnadsområde.

Bemötande: Umeå Hamn fyller ut det område där det är lämpligt att anlägga hamnyta. Motiv till varför Lagunen valts bort som utfyllnadsområde redovisas i MKB:n för Umeå Hamn.

9. **Grumling och skyddsåtgärder:** Ansökan behöver innehålla skyddsåtgärder för grumling och bör även redovisa spridningsmodeller och spillberäkningar.

Bemötande: Spridningsmodeller visar på begränsad spridning av suspenderade sediment. Resultat från spridningsmodeller och eventuellt behov av skyddsåtgärder redovisas i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

10. **MKN och biologiska faktorer:** Länsstyrelsen vill att biologiska förutsättningar, såsom substrat och ljustillgång, beskrivs för att bedöma påverkan på biologiska kvalitetsfaktorer. MKN för sediment ska också redovisas.

Bemötande: Biologiska förutsättningar och MKN för sediment beskrivs i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket. I ansökan presenteras de uppgifter som krävs för att bedöma verksamheternas förenlighet med MKN.

11. **Planerad utfyllnad och läckage av föroreningar:** Länsstyrelsen efterfrågar en redovisning av läckagebenägenheten hos massorna, särskilt vad gäller metaller och TBT, samt behovet av rening av överskottsvatten.

Länsstyrelsen vill också att ansökan bedömer om eventuellt läckage påverkar möjligheten att följa miljökvalitetsnormer eller försämrar vattenförekomstens status. Grundvattennivåer och förurningspotential ska också utredas och redovisas.

Bemötande: En redovisning av massornas lakegenskaper och eventuell påverkan redovisas i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn.

12. **PFAS:** Länsstyrelsen önskar att PFAS-halter i sedimenten som ska muddras redovisas.

Bemötande: Detta redovisas i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

13. **Dumpningsplatser:** Föroreningshalter i sedimenten och halter av metaller lösta i vatten före, under och efter projektet ska redovisas.

Bemötande: Befintliga bottenförhållanden samt status för vattenkvalitet, inklusive påverkan från planerade åtgärder, redovisas i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

14. **Årstidsplan:** Länsstyrelsen önskar en årstidsplan som tydligt redovisar arbetsmomentens ordning och vilka moment som kan utföras under olika årstider.

Bemötande: Tidplanen är preliminär och kan komma att justeras, bland annat beroende på tidpunkt för erhållet tillstånd och genomförd upphandling. En årstidsplan kan därmed tas fram i ett senare skede. Ett troligt scenario för hur arbetena ska utföras beskrivs i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

Ett kompletterande avstämningsmöte gällande sedimentprovtagning och masshantering hölls med Länsstyrelsen i Västerbottens län den 31 mars 2025. Nedan följer en sammanfattning av de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade under mötet. Fullständiga mötesanteckningar från mötet redovisas i *Bilaga 10*.

1. **Uppmätta halter och rekommendationer.** Länsstyrelsen föreslog att täckning av dumpade massor bör begränsas till massor i klass 1-2 (morän) och att provtagning utökas för fiberrika sediment, särskilt för ämnen som DDT, PCB och PFAS.

Bemötande: Hantering av dumpade massor och resultat från provtagning för fiberrika sediment redovisas i ansökan med tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

2. **Avgränsning av dumpningsbara massor.** Länsstyrelsen framhöll att dumpning inte får leda till ett tillskott av föroreningar och att tidigare krav från Etapp 1-2, såsom täckning med fasta massor och begränsning av TBT-halter, bör följas.

Länsstyrelsen uttryckte tveksamhet kring att tillåta dumpning av massor med halter i klass 4.

Bemötande: Synpunkt noterad. Samma bedömningsgrunder som användes i Etapp 1-2 används för att klassificera muddermassorna.

Skyddsåtgärder. Länsstyrelsen föreslår att samma skyddsåtgärder som i Etapp 1-2 tillämpas.

Bemötande: Synpunkt noterad. Förutsättningarna är delvis olika och skyddsåtgärder har föreslagits utifrån där det bedöms finnas ett behov för sådana.

Efter avgränsningssamrådet och det kompletterande avstämningsmötet har Länsstyrelsens inkommit med ett skriftligt yttrande daterat 7 maj 2025. En

sammanfattning av yttrandet redovisas nedan. Yttrandet i sin helhet bifogas i *Bilaga 11*.

1. **Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten:** Länsstyrelsen betonar att bedömningar ska göras av hur verksamheten påverkar möjligheterna att följa MKN för vatten. Detta innefattar både kort- och långsiktiga effekter på halter och mängder av föroreningar samt påverkan på hydromorfologiska kvalitetsfaktorer. Eventuellt kan undantag från försämringsförbudet behöva övervägas.

Även effekterna av muddring och dumpning på biologiska kvalitetsfaktorer såsom makrovegetation, bottendjur och fisk ska beskrivas i ansökan.

Bemötande: Projektets påverkan på MKN beskrivs i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket. I ansökningshandlingarna redogörs för hur verksamheterna uppfyller kraven i miljöbalken om icke-försämring och äventyrande.

Underlaget har tagits fram med hänsyn till informationen i VISS och bedömningar har gjorts utifrån gällande normer. Även effekterna av muddring och dumpning på biologiska kvalitetsfaktorer såsom makrovegetation, bottendjur och fisk belyses i respektive MKB.

2. **Föroreningar i sediment:** Länsstyrelsen anser att föroreningshalter vid dumpningsplatsen bör jämföras med muddermassor som ska dumpas och att effektbaserade svenska gränsvärden ska tillämpas.

Bemötande: Synpunkt noterad. Umeå Hamn redovisar bedömning mot MKN i underbilaga C6. Sjöfartsverket har bedömt mot MKN i underbilaga 3j.

3. **Utfyllnader till ny terminalyta:** Länsstyrelsen vill att ansökan bedömer risken för läckage av föroreningar från utfyllnaderna, särskilt gällande metaller och TBT samt att lakningsförsök på massor som ska användas i utfyllnaderna genomförs.

Bemötande: Se sökandes svar under punkt 11 på sid. 8.

4. **Skyddsåtgärder:** Länsstyrelsen vill att ansökan beskriver effekter av skyddsåtgärder såsom tätskikt eller tillsats av bindemedel, inklusive kostnader och risker.

Bemötande: Behov av skyddsåtgärder beskrivs i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn. Tillsats av bindemedel bedöms inte vara miljömässigt motiverat.

4.2 Myndigheter

4.2.1 Umeå kommun, miljö- och hälsoskydd

Nedan följer en sammanfattning av de synpunkter som Umeå kommun, miljö- och hälsoskydd, lämnade under avgränsningssamrådet den 30 januari 2025:

Kommunen föreslår att samrådshandlingar skickas till alla grannar. I det fall det finns en gräns mellan två grannar är det bra att dra ut på gränsen för att undvika eventuella konspirationstankar med mera.

Bemötande: Samrådskretsen inkluderar samtliga boende som kan komma att beröras av planerade arbeten.

4.2.2 Statens fastighetsverk (SFV)

SFV är i grunden positivt inställda till projektet och ser det som en möjlighet att kunna möta framtida transportbehov. De betonar dock vikten av att exploateringen sker med hänsyn till lokala natur- och kulturvärden. SFV föreslår att muddermassor används för att skapa nya ytor och förutsätter att de hålls informerade under projektets gång.

Bemötande: Projektet kommer ta hänsyn till lokala natur- och kulturvärden. En del av massorna kommer användas för att skapa nya ytor. Sökanden kommer att upprätthålla information till berörda under projektets gång.

4.3 Verksamhetsutövare

Nedan redovisas en sammanfattning av de yttranden som inkommit från verksamhetsutövare.

4.3.1 Umeå Energi

Umeå Energi har inga invändningar mot projektet och meddelar att deras ledningar i vattenområden inte påverkas. De nämner att ledningar på land kan påverkas vid schaktarbeten och de är öppna för att ge synpunkter vid behov.

Bemötande: Planerade arbeten kommer inte att beröra befintliga ledningar på land, och detta bevakas under projektets gång. Om behov uppstår kommer en ledningssamordning att upprättas.

4.3.2 Salteriet Byviken AB

Salteriet Byviken AB uttrycker oro över hur muddringen kommer att påverka fisket, särskilt vad gäller fasta fiskeredskap och lekplatser för fisk.

De efterfrågar tydlig och tidig information om projektets tidsplan för att kunna planera fiskeverksamheten.

Bemötande: Påverkan på fisket har utretts och redovisas i MKB:n för Umeå Hamn och Sjöfartsverket. De negativa konsekvenserna för yrkesfisket bedöms bli små, då påverkan i stort begränsas till arbetsområden för muddring och dumpningsplats. Påverkan kommer att vara tillfällig och övergående. Löpande information om projektets tidplan kommer att finnas tillgängligt senare i projektet.

4.4 Intresseorganisationer/föreningar

Nedan redovisas en sammanfattning av de yttranden som inkommit från intresseorganisationer och/eller föreningar.

4.4.1 Naturskyddsföreningen Umeå med omnejd

Naturskyddsföreningen Umeå med omnejd betonar vikten av att utreda hur muddring kan frigöra föroreningar som påverkar fisk och bottenfauna. De föreslår att tidsrestriktioner införs för att skydda fiskvandringar och lektider samt att grumlingens effekter på fisk redogörs i miljökonsekvensbeskrivningen. De lyfter också vikten av att hantera muddermassor på ett sätt som minimerar spridning av föroreningar.

Bemötande: Grumlingens effekter på fisk och eventuella skyddsåtgärder, samt risken för påverkan från spridning av föroreningar och hur denna ska begränsas, redovisas i MKB:n för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

4.4.2 Umeå Seglarsällskap

Umeå Segelsällskap (USS) uttrycker oro över hur hanteringen av muddermassor kan påverka deras seglingsverksamhet, som inkluderar tävlingar och träningar i dumpningsområdena Klinten och SO Storbränningen. De påpekar att angränsande vatten, med många grund, är olämpliga för segling och ställer följande frågor:

1. Kommer hanteringen av muddermassor i dessa områden att påverka deras verksamhet?
2. Vad blir vattendjupet i dessa områden?

USS efterfrågar tydliga svar för att kunna bedöma konsekvenserna för sin verksamhet.

Bemötande: Massor föreslås dumpas inom området Klinten. Nuvarande största djup vid Klinten är 33 meter. Efter avslutad dumpning bedöms

djupet vara cirka 26 meter. De planerade åtgärderna bedöms därmed inte påverka vattendjupet på ett sådant sätt att det påverkar seglingsverksamheten. Under anläggningsskedet kommer möjligheten att segla begränsas något i samband med planerade åtgärder.

De planerade åtgärderna och förutsättningarna inom dumpningsområdet efter utförda åtgärder beskrivs i ansökan och tillhörande bilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

4.5 Närboende och allmänheten

Nedan redovisas en sammanfattning av de yttranden som inkommit från närboende och allmänheten.

4.5.1 Buller och störningar

Flera synpunkter lyfter en oro över buller från muddringsarbeten och fartygsankomster, särskilt nattetid. Det föreslås att bullrande aktiviteter begränsas till dagtid och att modern och tyst utrustning används. Vissa närboende föreslår att bullrande arbeten undviks under semestermånaderna för att visa hänsyn till fritidshusägare.

Bemötande: Projektets bullerpåverkan beskrivs i MKB:n och underbilagor för Umeå Hamn och Sjöfartsverket. För att minska negativ påverkan på boende bedöms det vara mer prioriterat att arbetena kan utföras dygnet runt, för att på så sätt kunna färdigställa arbetet snabbare. En förlängd tidplan med många tidsrestriktioner bedöms innebära en större påverkan på boende, men även på naturmiljö och vattenkvalitet, kopplat till grumling och bullerstörning. För att minska bullerstörningar för närboende kommer dock särskilt bullrande arbeten, som sprängning, att endast utföras dagtid. Naturvårdsverkets allmänna råd för buller vid byggplatser (2004:15) kommer att beaktas.

4.5.2 Miljö- och naturpåverkan

Synpunkter från allmänheten och närboende betonar vikten av att utreda hur muddring kan frigöra föroreningar som påverkar fisk, bottenfauna och ekosystem. Det föreslås att tidsrestriktioner används för att skydda fiskvandringar och lektider samt att grumlingens effekter på fisk redogörs i miljökonsekvensbeskrivningen. Hantering av muddermassor bör ske på ett sätt som minimerar spridning av föroreningar.

Bemötande: Förorenade massor kommer att muddras med miljöskopa för att minska risken för att föroreningar sprids till vatten eller omgivande sediment. Inga naturvärden har identifierats inom eller i direkt anslutning till

de ytor som muddras eller nyttjas för dumpning. Spridningsmodelleringar har utförts för att utreda risk för grumling och sedimentpålagring som kan få negativa effekter på den marina naturmiljön. Dessa visar dock att påverkan blir begränsad i omfattning och tid. Inga tidsrestriktioner föreslås därför i ansökningarna.

Förorenade massor föreslås återvinnas till utfyllnad för anläggningsändamål i Fodercentralsviken. Vald masshantering minskar föroreningsbelastningen i Umeälven, samtidigt som massorna nyttiggörs på plats med en lägre klimatpåverkan som följd. Massor i klass 1-3 föreslås dumpas vid utpekad dumpningsplats Klinten.

Projektets påverkan på miljön och naturvärden beskrivs i MKB:n för Umeå Hamn och Sjöfartsverket.

4.5.3 Kommunikation och dialog

Boende och allmänheten efterfrågar bättre informationsflöde, inklusive informationsmöten och en kontaktperson vid frågor och klagomål. Det föreslås att boende hålls informerade under projektets gång och att ytterligare samråd genomförs när miljökonsekvensutredningar är klara.

Bemötande: Löpande information om projektet kommer att finnas tillgängligt för allmänheten. Inga ytterligare samråd planeras, men möjligheter att yttra sig finns även efter att ansökan har lämnats in.

4.5.4 Trafik och transporter

Frågor ställs om hur transport av material och maskiner till arbetsområdet kommer att påverka vägnätet och tillfartsvägarna. Det efterfrågas information om eventuella avspärrningar eller omvägar som kan påverka tillgången till sommarstugor.

Bemötande: Projektets påverkan avseende trafik och transport beskrivs i MKB:n för Umeå Hamn. Tillkommande transporter kommer enbart att tillfälligt beröra vägnätet in och ut från hamnområdet och påverkar därmed inte tillgången till sommarstugeområden eller andra bostadsområden.

Bilagor

Bilaga 1: Följebrev

Bilaga 2: Annons och vykort

Bilaga 3: Sändlista utskick till myndigheter, verksamhetsutövare och organisationer

Bilaga 4: Sändlista utskick till privata fastighetsägare (samrådsrets Umeå Hamn)

Bilaga 5: Sändlista utskick till privata fastighetsägare (samrådsrets Sjöfartsverket)

Bilaga 6: Samrådsunderlag

Bilaga 7: Presentation avgränsningssamråd

Bilaga 8: Protokoll samrådsmöte med Länsstyrelsen i Västerbottens län och Umeå kommun 30 januari 2025

Bilaga 9: Yttranden från myndigheter, verksamhetsutövare, fastighetsägare och privatpersoner

Bilaga 10: Protokoll samrådsmöte med Länsstyrelsen i Västerbottens län 31 mars 2025

Bilaga 11: Kompletterande synpunkter från Länsstyrelsen den 7 maj 2025

**Umeå farled Utkast andra myndigheter och organisationer mm
via e-post**

Skickas från umeås funktionsbrevlåda

Ämnesraden: Inbjudan till Avgränsningssamråd – Farledsprojekt Umeå

Hej,

Sjöfartsverket och Umeå Hamn AB bjuder härmed in till samråd enligt miljöbalken inför ansökan om tillstånd till vattenverksamhet m.m. avseende Farledsprojekt Umeå.

Samrådsunderlaget bifogas och finns även att ta del av på Sjöfartsverkets och Umeå Hamns webbsidor:

[Umeå farled](#) (Sjöfartsverket)

<https://www.umeahamnab.se/projekt/umeafarled.4.65a72e98193d271e31e33887.html> (Umeå Hamn)

Skriftliga synpunkter och frågor skickas till Umeå Hamn AB, Rådhusplanen 8, 903 28 Umeå, alternativt e-post farledsprojekt.umea@umea.se eller till

Sjöfartsverket, Östra Promenaden 7, 601 78 Norrköping alternativt e-post

farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se. Ange ärendenummer: 25-00464 i ärenderaden på mejlet eller på kuvertet.

Synpunkter önskas senast den 14 mars 2025.

Frågor rörande detta samråd eller projektet ställs till respektive organisation:

Umeå Hamn AB Viktoria Larsson genom e-post: farledsprojekt.umea@umea.se, alternativt via telefon: 070-617 32 89

eller

Sjöfartsverkets projektledare Melica Cliffoord genom e-post:

farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se alternativt via Sjöfartsverkets växel 0771-63 00 00.

Med vänlig hälsning

Viktoria Larsson, Umeå Hamn AB och Melica Cliffoord, Sjöfartsverket

Bilaga 2: Annons och vykort

Samråd enligt miljöbalken inför ansökan om tillstånd till vattenverksamhet m.m. avseende Farledsprojekt Umeå

Umeå Hamn AB har identifierat en framtida kapacitetsbrist till följd av en expanderande industri med ökade transportbehov. Trafikverket genomförde en åtgärdsvalsstudie (ÅVS), vars syfte var att föreslå lösningar för att öka kapaciteten och skapa förutsättningar för större fartyg samt möjliggöra trafikering av olika fartygstyper i hamnen. ÅVS:en ligger därmed till grund för Farledsprojektet i Umeå hamn.

De planerade arbetena inkluderar muddring, hantering av muddermassor, justering av farledsutmärkning, anläggande i vatten samt utfyllnad av vattenområde. Åtgärderna sker i samarbete mellan Umeå Hamn AB och Sjöfartsverket.

Samrådet sker genom utskick till särskilt berörda inklusive myndigheter och organisationer samt via annons. De miljöeffekter som förväntas uppkomma är i huvudsak grumling i samband med vattenarbeten och buller.

Samrådsunderlaget kan laddas ned från webbplatserna:

umeahamnab.se samt sjofartsverket.se.

Skriftliga synpunkter och frågor skickas till

Umeå Hamn AB, Rådhusplanaden 8, 903 28 Umeå, alternativt e-post farledsprojekt.umea@umea.se eller till

Sjöfartsverket, Östra Promenaden 7, 601 78 Norrköping alternativt e-post farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se.

Ange ärendenummer: 25-00464 i ärenderaden på mejlet eller på kuvertet.

Synpunkter önskas senast den 14/3 2025 för att kunna bearbetas in i det fortsatta arbetet.

Ytterligare information lämnas av:

Umeå Hamn AB genom miljöspecialist Viktoria Larsson,
e-post farledsprojekt.umea@umea.se, tel. 070-617 32 89

Sjöfartsverket genom projektledare Melica Cliffoord,
e-post farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se, Sjöfartsverkets växel 0771-63 00 00.

Umeå Hamn

Samråd enligt miljöbalken för Farledsprojekt Umeå

Umeå Hamn AB och Sjöfartsverket planerar att öka kapaciteten i Umeå hamn för att möta framtida transportbehov. Arbetena inkluderar muddring, hantering av muddermassor, justering av farledsutmärkning, byggande i vatten och utfyllnad av vattenområden.

Du får denna information i egenskap av enskilt berörd eller ägare till fastighet inom det område som kan påverkas av planerade åtgärder, till exempel av buller eller andra typer av störningar.

För en närmare beskrivning av projektet och planerade åtgärder hänvisas till samrådsunderlag som kan laddas ned från umeahamnab.se samt sjofartsverket.se.

Skriftliga synpunkter skickas till Umeå Hamn AB, Rådhusplanaden 8, 903 28 Umeå alternativt *farledsprojekt.umea@umea.se* eller till **Sjöfartsverket**, Östra Promenaden 7, 601 78 Norrköping *farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se*.
Ange ärendenummer 25-00464.

Synpunkter önskas senast den 14 mars 2025.

umeahamnab.se

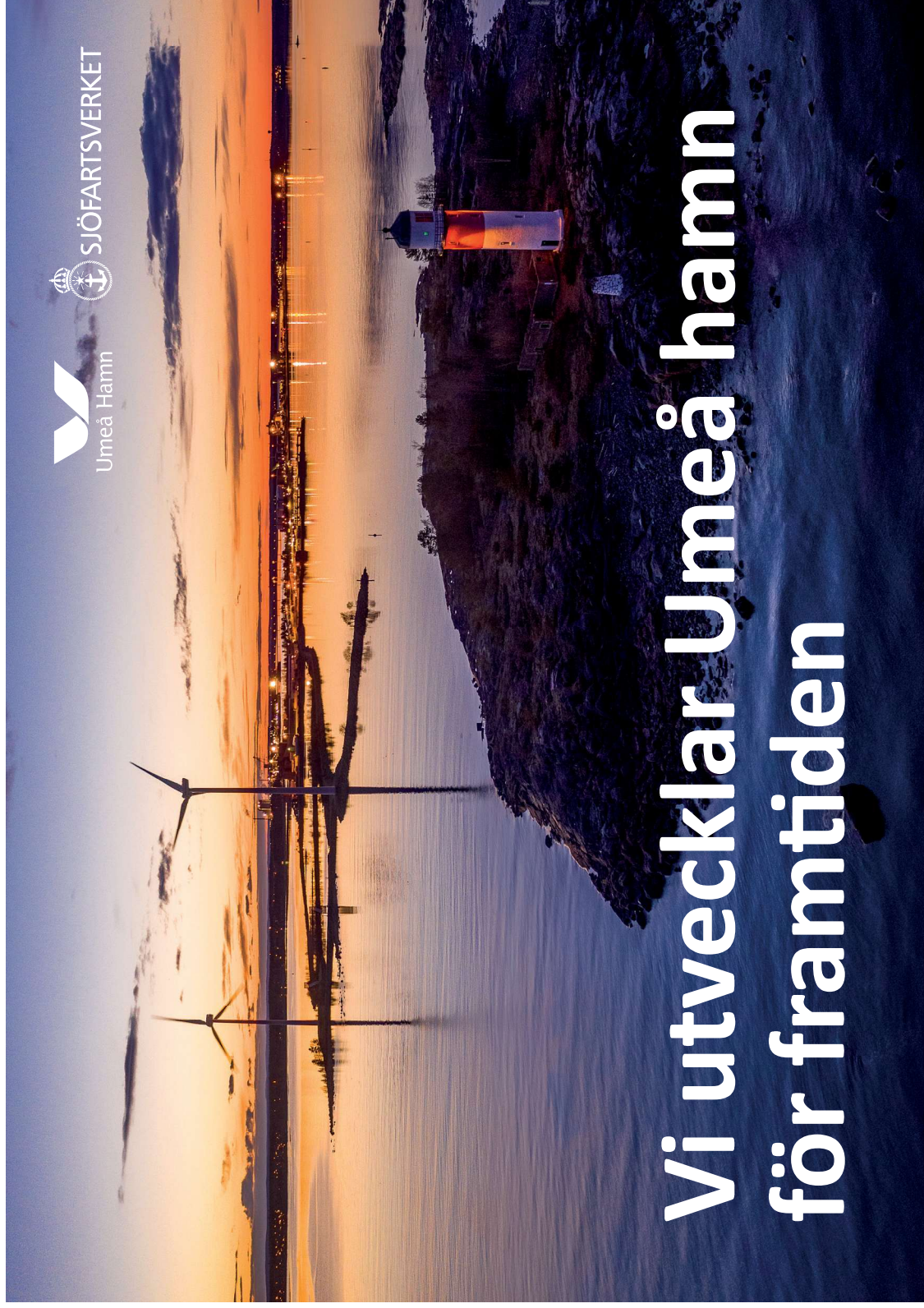

sjofartsverket.se

Frågor rörande samråd och farledsprojektet ställs till respektive organisation:

Umeå Hamn AB genom miljöspecialist Viktoria Larsson,
e-post farledsprojekt.umea@umea.se, tel. 070-617 32 89

Sjöfartsverket genom projektledare Melica Cliffoord,
e-post farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se, Sjöfartsverkets växel 0771-63 00 00

Vi utvecklar Umeå hamn för framtiden

Sändlista Myndigheter inför samråd – Umeå Hamn AB och Sjöfartsverket (gemensamma)

Myndigheter	Kontakt genom	Kontaktuppgifter
Försvarsmakten	E-post	exp-hkv@mil.se
Havs- och vattenmyndigheten	E-post	havochvatten@havochvatten.se
Kammarkollegiet	E-post	registratur@kammarkollegiet.se
Kustbevakningen	E-post	registrator@kustbevakningen.se
Luftfartsverket	E-post	lfvcentralregistratur@lfv.se
Länsstyrelsen i Västerbottens län	E-post	vasterbotten@lansstyrelsen.se
Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå kommun	E-post	mhn@umea.se
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	E-post	registrator@msb.se
Naturvårdsverket	E-post	registrator@naturvardsverket.se
Riksantikvarieämbetet	E-post	registrator@raa.se
Sjöfartsverket	E-post	sjofartsverket@sjofartsverket.se
Statens geotekniska institut	E-post	sgi@swedgeo.se
Statens Maritima och Transporthistoriska Museum	E-post	registrator@maritima.se
Sveriges geologiska undersökning	E-post	diariet@sgu.se
Transportstyrelsen	E-post	kontakt@transportstyrelsen.se
Umeåregionens brandförsvär	E-post	fb@umea.se
Västerbottens museum	E-post	info@vbm.se
Svenska Kraftnät	E-post	registrator@svk.se
Vattenmyndigheten – Bottenvikens Vattendistrikt	E-post	vattenmyndigheten.norrbotten@lansstyrelsen.se
Kammarkollegiet	E-post	registratur@kammarkollegiet.se
Trafikverket	E-post	trafikverket@trafikverket.se
SMHI	E-post	registrator@smhi.se

Sändlista inför samråd e-postutskick – Umeå Hamn AB

Verksamhet/organisation/fastighetsägare	Kontakt genom	Kontaktuppgifter	Ägare av fastighet
Patholmsvikens båtklubb	E-post	info@pvbk.net	-
Ragn-Sells	E-post	fred.lundgren@ragnsells.com	-
SCA Logistics	E-post	steve.harley@sca.com	-
SCA	E-post	info@sca.com	Obbola 20:1 (A)
SCA Obbola	E-post	hans.thoren@sca.com	-
Sportfiskarna Västerbotten	E-post	bergsbyn45@gmail.com	-
Statens Fastighetsverk	E-post	sfv@sfv.se.	Obbola 23:80 (A) Holmsund 7:235 (A)
Kvarkenhamnar AB	E-post	Viktoria.larsson@kvarkenports.com	-
Kvarkenvinden 1	E-post	info@kvarkenvinden.se	-
Lantmännen	E-post	info@lantmannen.com	-
Naturskyddsföreningen Västerbotten	E-post	vasterbotten@naturskyddsforeningen.se	-
NLC Ferry	E-post	peter.stahlberg@wasaline.com	-
Brunnspecialisten	E-post	info@brunnspecialisten.se	-
Heidelberg Materials (fd Cementa)	E-post	info.cement.swe@heidelbergmaterials.com	-
Circle-K	E-post	Johannes.Parmen t@circleeurope.com	-

Djurskyddet Västerbotten	E-post	info@djurskyddetvasterbotte n.se	Holmsund 5:11
Nynas AB	E-post	Fran@nynas.com	-
Umeå energi AB	E-post	umea.energi@umeaenergi.s e	-
Umeå kommun	E-post	umea.kommun@umea.se	Holmsund 2:1 (A)
Västerbottens fodercentral	E-post	info@fodercentralen.se	TR Holmsund 2:75 (A)
Västerbottens ornitologiska förening	E-post	volehunter@gmail.com	-
Transportföretagen - Sveriges Hamnar	E-post	ports@transportforetagen.se	
Tullen	E-post	tullverket@tullverket.se	-
Umeå Hamn AB	E-post	Mikael.isaksson@umea.se	-

Sändlista inför samråd Vykort – Umeå Hamn AB

Lövö bys fiskelotter	Kontakt genom Post
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]

Verksamhet/organisation/fastighetsägare	Kontakt genom	Kontaktuppgifter	Ägare av fastighet
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:67 (B)
Fastighetsutredning pågår			Obbola 23:330
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:98 (B)
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:98 (B) Obbola 23:103
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:98 (B) Obbola 23:103
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:98 Obbola 23:103
Holmsunds fiskevårdsförening [REDACTED] [REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	

[REDACTED]	Post	[REDACTED]	OBBOLA 23:99
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:66 (B)
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	OBBOLA 23:102
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:113
[REDACTED] [REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	OBBOLA 23:112
[REDACTED] [REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:114
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	OBBOLA 23:102
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	OBBOLA 23:115 OBBOLA 22:218
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	OBBOLA 22:218 Obbola 22:220
[REDACTED]	Post	[REDACTED] [REDACTED]	Obbola 23:138
Lövö bys samfällighetsförening	Post	[REDACTED]	Förvaltare av alla sam- fälligheter som vid laga skifte för Lövö by, 1880 avsatts som gemensamma för skifteslaget Holmsund S:17
Obbola Byamän	Post	[REDACTED]	Obbola S:3 Obbola s:50 (A) Obbola s:87 S:74 (B)

Obbola fisk AB	Post	Zakrisvägen 2B 913 42 Holmsund	-
Salteriet Byviken AB	Post	Bredviken 6 913 42 Obbola	-
Sjömanshemmet	Post	Umeå Uthamn 913 32 Holmsund	-
Västerbotten Fisk	Post	Blåvägen 5 913 32 Holmsund	-

Umeå Farledsprojekt

Samrådskrets Sjöfartsverkets åtgärder

Överstruken fastigheter upptas i Umeå Hamns lista och behöver således inte få ytterligare ett utskick av Sjöfartsverket.

Fastighetsägare/delägare	Fastighet
Obbola By	Umeå Obbola S:50, Umeå Obbola S:74, Umeå Obbola S:3
Fastighetsutredning pågår	Umeå Obbola 23:330
[REDACTED]	Umeå Obbola 23:166, Umeå Obbola 23:392
[REDACTED]	Umeå Obbola 23:394, Umeå Obbola 23:135
[REDACTED]	Umeå Obbola 23:393
[REDACTED]	Umeå Obbola 23:391
[REDACTED]	Umeå Obbola 23:390
[REDACTED]	Umeå Obbola 23:389
[REDACTED]	Umeå Obbola 23:388

Fastighetsägare/delägare	Fastighet
[REDACTED] [REDACTED]	
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:387
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:386
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:385
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:384
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:383
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:382
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:381
(Delägare upptagna på listan)	Umeå Obbola S:97
<i>Umeå kommun</i> <i>Centrala ekonomifunktionen</i> <i>901 84 Umeå</i>	<i>Umeå Holmsund 2:1</i>
Statens fastighetsverk Box 2263 103 16 Stockholm	Umeå Holmsund 7:235 Umeå Obbola 23:80 Umeå Obbola 23:81
Svenska Cellulosa AB SCA 851 88 Sundsvall	Umeå Obbola 20:1

Fastighetsägare/delägare	Fastighet
	Umeå Obbola 22:219, Umeå Obbola 22:220 Umeå Obbola 22:218, Umeå Obbola 23:115
	Umeå Obbola 23:114
	Umeå Obbola 23:113
	Umeå Obbola 23:112
	Umeå Obbola 23:99
	Umeå Obbola 23:102
	Umeå Obbola 23:103

Fastighetsägare/delägare	Fastighet
[REDACTED] [REDACTED]	
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:323
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:134
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:136
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:137 Umeå Obbola 23:138
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:139
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:161
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:373
[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:311
[REDACTED] [REDACTED]	Umeå Obbola 23:165

**Medfinansieras av
Europeiska unionen**

Underlag för avgränsningssamråd

Kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder av allmän farled, kajarbeten och utfyllnad av vattenområde samt dumpning

Umeå Hamn

 SJÖFARTSVERKET

2024-12-20

Sammanfattning

Denna handling utgör samrådsunderlag inför ansökan om kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder bestående av i huvudsak breddning, fördjupning i farlederna som leder in till hamnen och uppdatering av farledsutmärkningen. Utöver de åtgärder som utförs i farleden omfattar ansökan även tillstånd för anläggande av en pålad pir till energikajen samt nya verksamhetsytor inom hamnområdet. De planerade åtgärderna syftar till att avhjälpa begränsningar avseende restriktioner av fartygsstorlek, trafik vid mörker och sämre väderförhållanden.

Bakgrunden till projektet grundar sig i den kapacitetsbrist som anmälades 2018, vilket låg till grund för att Trafikverket genomförde en åtgärdsvalsstudie (ÅVS). Inom ramen för ÅVS:en identifierades ett antal lösningar vars syfte är att stärka sjöfartens roll i regionen och att möjliggöra en överflyttning av godstransport från väg till sjöfart, som är en mer hållbar transportlösning.

Syftet med de planerade åtgärderna är att Umeå hamn och de allmänna farlederna ska uppfylla kraven på ökad kapacitet och förbättrad säkerhet för att därigenom möjliggöra ökade godsmängder i enlighet med Trafikverkets basprognos för godstransporter.

Projektet drivs som ett samverkansprojekt mellan Umeå Hamn AB och Sjöfartsverket och innefattar muddring av totalt cirka 420 000 teoretiskt fast mått (tfm³) muddermassor för att fördjupa farled och hamn, anläggande av hamnytor, dumpning av muddermassor, kajåtgärder samt farledsutmärkning.

Åtgärderna som planeras har utarbetats genom en process där olika teknikdiscipliner har varit involverade. Muddermassor med inga/låga halter av föroreningar planeras dumpas till havs. Utredning av lämpliga dumpningsplatser pågår. Övriga muddermassor planeras nyttjas för tillskapande av nya hamnytor, något som är viktigt för Umeå hamns fortsatta utveckling.

Avsikten är att lämna in två separata ansökningar. Dessa bedöms kunna lämnas in under den andra halvan av 2025. Under förutsättning att miljödom erhålls bedöms planerade arbeten preliminärt kunna starta år 2027. Utförandet av projektet bedöms pågå under cirka 3 år. Därefter kommer massorna som används i anläggningssyfte att kräva flera år av överlast och kompaktion för att ytorna ska bli byggbara.

Umeå hamn och farleden från fyren Väktaren till hamnen är klassade som riksintressen för kommunikationer. Området kring Ume Älvs mynning och havet en bit utanför är klassat som riksintresse för yrkesfiske.

Bestämmelser om strandskydd på 100 meter gäller längs hela kuststräckan, samt på de öar som förekommer längs kusten.

De planerade arbetena berör två ytvattenförekomster, Fjärdgrundsområdet och Österfjärden. Det finns inga grundvattenförekomster inom verksamhetsområdet. I det fortsatta arbetet kommer projektets eventuella påverkan på MKN för ytvatten att utredas och redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

Vattenmiljön inom verksamhetsområdet har inventerats med avseende på bottenfauna, makrofyter och fisk. Majoriteten av sedimenten utgörs av finsilt/lera alternativt sand och grus. Muddringen kommer att medföra begränsad grumling i samband med planerade arbeten i vattenområdet. Dumpningen av muddermassor kommer också att medföra en viss grumling i anslutning till dumpningsområdet. I projektet är det endast mindre sprängning som planeras. Hur stor påverkan grumlande arbeten och sprängningsarbeten kan få på vattenmiljön kommer att utredas vidare. Muddermassor som är lämpliga för anläggningsändamål kan nyttjas för att skapa nya verksamhetsytor i hamnen.

Utredningar av botten sedimentens miljö kvalitet pågår. Övervägande del av massorna som ska dumpas bedöms motsvara klass 3 eller lägre enligt NVV och SGU bedömningsgrunder.

Ny farledsutmärkning kommer att anläggas vilket innebär ett mindre markanspråk. En naturvärdesinventering har därför utförts av de landmiljöer som berörs. Påverkan bedöms dock bli obetydlig, då inga värdefulla naturmiljöer bedöms tas i anspråk.

En inventering av fågellivet har utförts. Dykänder och fåglar som födosöker på havsbotten bedöms preliminärt kunna påverkas av de planerade arbetena. Omfattningen av påverkan och om det kommer att krävas skyddsåtgärder för fåglar kommer att utredas vidare.

Ett fåtal kulturhistoriska lämningar finns registrerade inom verksamhetsområdet. Dessa bedöms dock inte påverkas av de planerade arbetena.

Yrkesfiske pågår inom verksamhetsområdet. Hur yrkesfisket kan komma att beröras av muddringsarbetena kommer att utredas vidare. Projektet har låtit genomföra en bullerutredning. Bullerpåverkan samt eventuella försiktighetsåtgärder kommer att utredas vidare.

Ett flertal utredningar pågår eller planeras utföras inom ramen för projektet med syfte att fastställa förutsättningarna för utförande samt vilken miljöpåverkan som kan komma att uppstå till följd av de planerade arbetena. Resultatet av dessa kommer att redovisas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning.....	6
1.1. Allmänt om hamnen.....	6
1.2. Samrådsunderlagets omfattning och avgränsning	8
1.3. Samråd.....	8
Syftet med samrådet	8
Samrådskretsen	8
1.4. Fastighetsförhållanden och rådighet.....	9
1.5. Administrativa uppgifter	9
2. Befintliga förhållanden.....	10
2.1. Befintlig anläggning	10
2.2. Planförhållanden.....	11
Antagna planer inom och kring hamnområdet	11
Pågående planarbete inom och kring hamnområdet	12
2.3. Angränsande projekt.....	12
2.4. Skyddade områden.....	12
Riksintressen.....	12
Natura 2000-området Umeälvens delta.....	13
Strandskydd	14
2.5. Miljökvalitetsnormer	14
Miljökvalitetsnormer för vatten	14
Ytvatten	14
Grundvatten.....	15
MKN enligt havsmiljöförordningen.....	16
3. Planerad verksamhet	16
3.1. Muddring och muddermassornas egenskaper	16
Omflyttning av massor	17
3.2. Planerade anläggningar	18
Pålad pir till energikajen.....	18
Fast farledsutmärkning	20
Användande av muddermassor i anläggningsändamål	20
3.3. Masshantering	22
Dumpning till havs	22
Deponering på land	22
3.4. Tidplan	22

4.	Alternativ	23
4.1.	Utformning av farleden.....	23
4.2.	Ytor för användning av muddermassor i anläggningsändamål	23
4.3.	Dumpningsplatser.....	25
4.4.	Nollalternativet.....	26
5.	Miljöförhållanden och förväntad påverkan	26
5.1.	Vattenmiljö och sediment.....	26
	Förväntad påverkan.....	26
5.2.	Naturmiljö	27
	Befintliga förhållanden	27
	Förväntad påverkan.....	28
5.3.	Kulturmiljö och fornlämningar.....	28
	Förväntad påverkan.....	28
5.4.	Yrkesfiske.....	28
	Förväntad påverkan.....	29
5.5.	Boendemiljö.....	29
	Förväntad påverkan.....	29
6.	Fortsatt MKB-arbete.....	29
6.1.	Utförda och planerade utredningar	29
6.2.	Kumulativa effekter	30
6.3.	Föreslagen innehållsförteckning.....	30
7.	Referenser.....	31

Bilagor

Bilaga 1 Översiktskarta (utgörs av Figur 6 i större format)

Bilaga 2 Samrådskrets

1. Inledning

1.1. Allmänt om hamnen

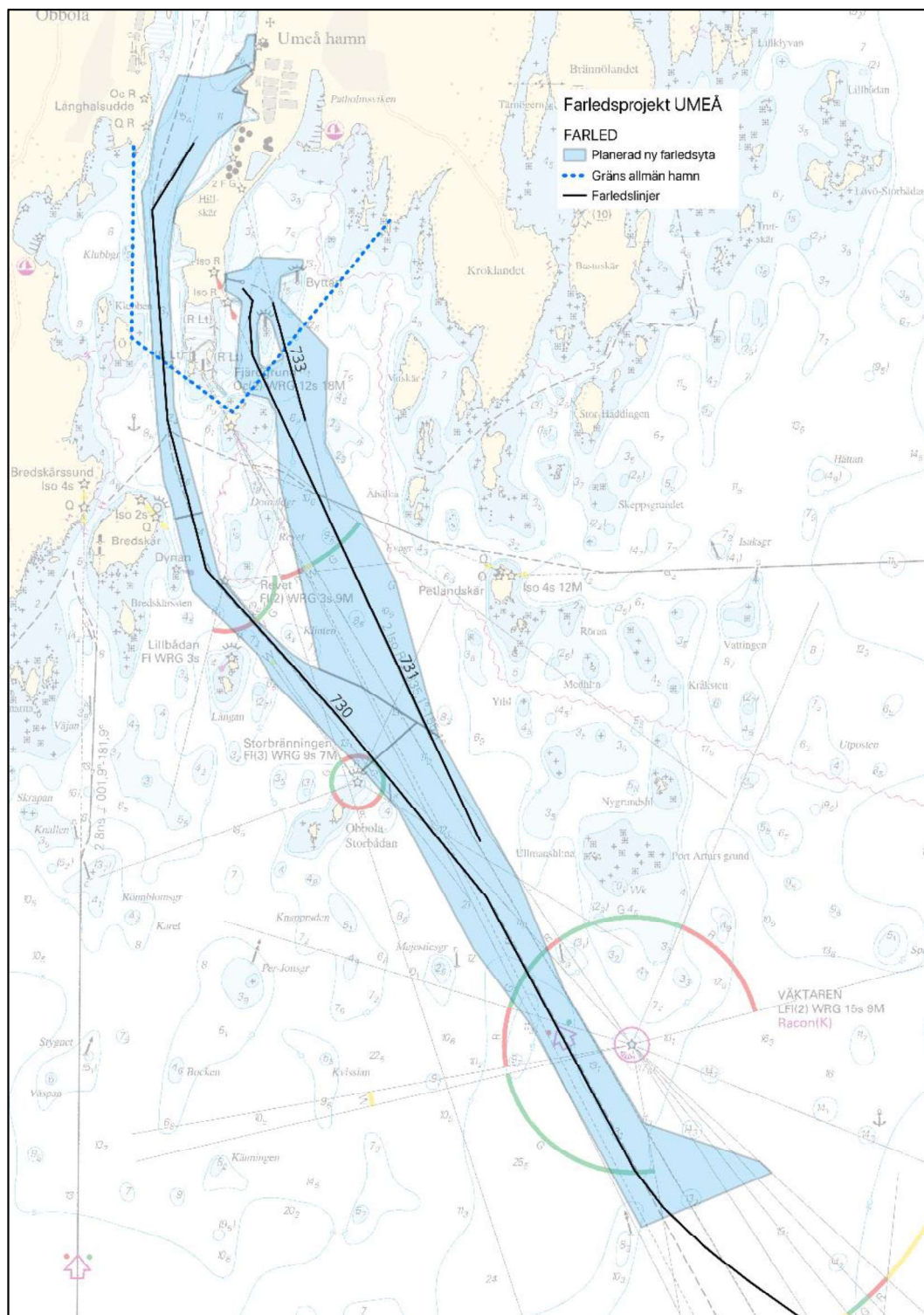
Det sker en expansion och utveckling i hela norra Sverige som väntas bidra till väsentligt ökat behov av godstransporter genom Umeå hamn. Flera intressenter som nyttjar Umeåhamn, till exempel SCA, Circle K, Fodercentralen, Lantmännen och Volvo Lastvagnar, väntas på sikt bidra till ökade transportvolymer.

Umeå Hamn AB har identifierat en framtida kapacitetsbrist till följd av en expanderande industri med ökade transportbehov. Trafikverket genomförde en åtgärdsvalsstudie (ÅVS) (Trafikverket, 2020), det specifika syftet med den var att föreslå lösningar för att öka kapaciteten och skapar förutsättningar för större fartyg samt möjliggöra trafikering av olika fartygstyper. ÅVS:en ligger därmed till grund för Farledsprojektet Umeå hamn och farled, som utgör den sista delen av ett antal åtgärder vars syfte är att tillgodose de behov som identifierades.

De planerade åtgärderna syftar till att avhjälpa begränsningar avseende restriktioner av fartygsstorlek, trafik vid mörker och sämre väderförhållanden. Ansökan omfattar därmed kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder bestående av i huvudsak breddning, fördjupning och uppdatering av farledsutmärkningen i farlederna som leder in till hamnen. Utöver de åtgärder som utförs i farleden omfattar ansökan även tillstånd för anläggande av en pålad pir till energikajen samt nya verksamhetsytor inom hamnområdet.

De allmänna farlederna utanför hamnområdet förvaltas av staten, planerade åtgärder inom denna del av farlederna utförs således med Sjöfartsverket som verksamhetsutövare. De allmänna farlederna innanför hamnområdesgränsen förvaltas av Umeå Hamn, planerade åtgärder inom detta område utförs därmed med Umeå Hamn som verksamhetsutövare. Se Figur 1 för en översikt över hamnområde, farleder och hamnområdesgräns.

Denna handling utgör samrådsunderlag till avgränsningssamråd för de planerade åtgärderna. Samrådsunderlaget är gemensamt för båda parter och beskriver samtliga åtgärder som planeras innanför respektive utanför hamnområdesgräns samt inom hamnområdet. Avsikten är därefter att lämna in två separat ansökningar, för de arbeten som respektive part ämnar utföra.

Figur 1. Översiktlig kartbild som visar farlederna med gräns för hamnområde.

1.2. Samrådsunderlagets omfattning och avgränsning

De planerade åtgärderna utgör vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken (MB) samt miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken. De muddermassor som uppstår planeras i huvudsak dumpas, vilket kräver dispens enligt 15 kap. miljöbalken.

Planerade åtgärder kommer att beröra områden som omfattas av strandskyddsbestämmelserna och behöver därmed prövas enligt 7 kap. miljöbalken.

1.3. Samråd

Syftet med samrådet

Enligt miljöbalkens bestämmelser (6 kap. 4§ MB) ska samråd hållas med de myndigheter och särskilt berörda som kan komma att beröras av planerad verksamhet. Samråd ska också hållas med övriga intressenter. Samrådet syftar till att i ett tidigt skede inhämta synpunkter om planerad verksamhet samt diskutera omfattningen och avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen.

Åtgärderna i projektet innebär muddring av allmän farled och medför därmed betydande miljöpåverkan enligt bestämmelserna i 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966). Detta samråd genomförs därför som ett avgränsningssamråd.

Detta samrådsunderlag utgör underlag inför samrådet och kommande ansökningar. Samrådsunderlaget innehåller information om de planerade arbetena, förutsedd miljöpåverkan och miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning samt vissa resultat från förberedande undersökningar.

De synpunkter som inkommer under samrådet kommer att beaktas vid fortsatt arbete med ansökningarna.

Samrådskretsen

Avgränsningssamrådet genomförs genom att brev skickas till en inbjuden samrådsrets. Dessutom kungörs samrådet i lokal och nationell media. På så vis säkerställs att samrådet genomförs med en betryggande krets för att erhålla relevanta synpunkter.

Information om samråd skickas till myndigheter, intresseorganisationer, fiskare, verksamhetsutövare samt fastighetsägare och kända bostadsarrendatorer som skulle kunna beröras antingen med grund i att fastigheten ligger inom ett område av 300 meter från planerade arbeten och/eller där risk finns för buller nivåer från planerad verksamhet över 40 dBA.

Myndigheter och organisationer som ingår i samrådskretsen redovisas i Bilaga 2.

1.4. Fastighetsförhållanden och rådighet

Umeå Hamn AB och Sjöfartsverket har legal vattenrättslig rådighet med stöd av 2 kap. 4 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet eftersom ansökningarna avser vattenverksamhet för allmän hamn. Umeå Hamn AB och Sjöfartsverket arbetar med att få förfoganderätt med stöd av avtal och om inte det är möjligt avser sökandena yrka tvångsrätt.

De tilltänkta dumpningsområdena ligger inom allmänt vatten.

1.5. Administrativa uppgifter

Umeå Hamn AB

Org. Nr:

556366-0355

Adress:

c/o UKF AB, Rådhusplanaden 8, 2 tr, 903 28 Umeå

Projektledare:

Kim Andersson-Berlin, mobil +358(0) 50379 9005

Anläggningens namn:

Allmän farled 730, 731 och 733

Sjöfartsverket

Org. Nr:

202100-0654

Adress:

Östra Promenaden 7, 601 78 Norrköping

Anläggningens namn:

Allmän farled 730, 731 och 733

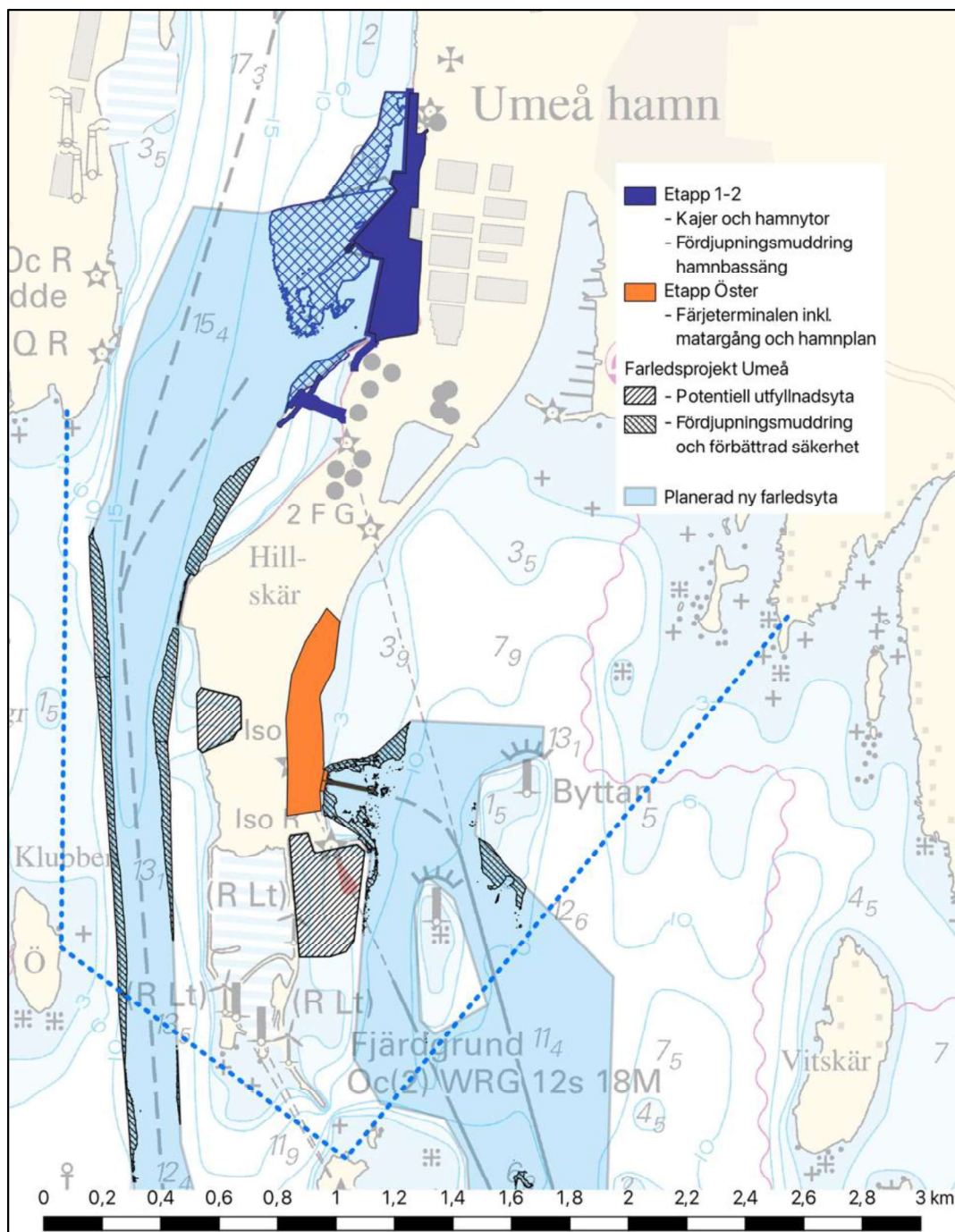
Projektledare:

Melica Cliffoord, melica.cliffoord@sjofartsverket.se, 010-478 48 50

2. Befintliga förhållanden

2.1. Befintlig anläggning

Hamnområdet och farleden har en historik från 1800-talet, då fartygen blev större och inte kunde gå upp i älven till stadskärnan i Umeå, utan var tvungna att ankra vid Småholmssundet (Holmsund). I samband med industrialiseringen kom Holmsunds och Sandviks Sågverk att nyttja Djupviken i norra delen av Holmsunds samhälle för hamnändamål. År 1919 anlades Umeå uthamn söder om dåvarande Holmsunds sågverk. Hamnen har därefter successivt utvecklats i sydlig riktning. En expansionsfas skedde under 1950–60-talet då oljehamnen tillkom. Under denna period byggdes Stornorrfor Kraftverk vilket innebar att sprängsten från bygget kunde nyttjas för vallar inom vilka utfyllnad gjordes för att skapa nya hamnområden. Se Figur 2 för lokalisering av hamnområdet.

Figur 2. Karta som visar hamnområdet, kajer, färjeterminalen, Ettapp 1-2, Ettapp öster.

2.2. Planförhållanden

Antagna planer inom och kring hamnområdet

Flera stadsplaner och detaljplaner har antagits för Umeå uthamnsområde och Holmsund. År 1967 antog Länsstyrelsen en plan för området som definierade användningen av de olika delområden inom hamnen. År 1967 fastställdes även en plan för den södra delen av industriområdet avsett för storindustriändamål. Planen ändrades 1974 i syfte att skapa trafikled till färjehamnen. År 1996 antogs en plan för utökande av Foderringens (nuvarande Fodercentralens) verksamhetsområde.

En detaljplan för fastigheten Holmsund 2:65 med flera antogs 2003 och omfattar området vid färjeterminalen och en del längs den östra pirkonstruktionen "lagunen". Länsstyrelsen bedömde att viss vindkraftsutbyggnad kan ske om det samordnas med hamnverksamheten. En plan för kajbygge vid Gustafs Udde antogs 2004 och 2011 beslutades om en plan för att möjliggöra utbyggnad av järnväg och E12. År 2019 antogs en plan för utfyllnad av vattenområde och 2020 godkändes en plan för utbyggnad av färjepir och kaj. Den senaste planen för området antogs 2024 och möjliggör utbyggnad av Etapp 1-2.

Pågående planarbete inom och kring hamnområdet

Pågående detaljplanearbete för fastigheten Holmsund 2:65. Planarbetet pågår och beräknas vara klart under 2025.

2.3. Angränsande projekt

Då hamnens infrastruktur idag inte är anpassad för en stor ökning av trafiken har hamnanläggningarnas anpassning till en framtida trafikstruktur bestående av längre, bredare och mer djupgående fartyg utretts. Beslut om den nya hamndesignen togs i kommunfullmäktige 2018. Därefter studerades olika lösningar inom ramen för den ÅVS som Trafikverket tagit fram.

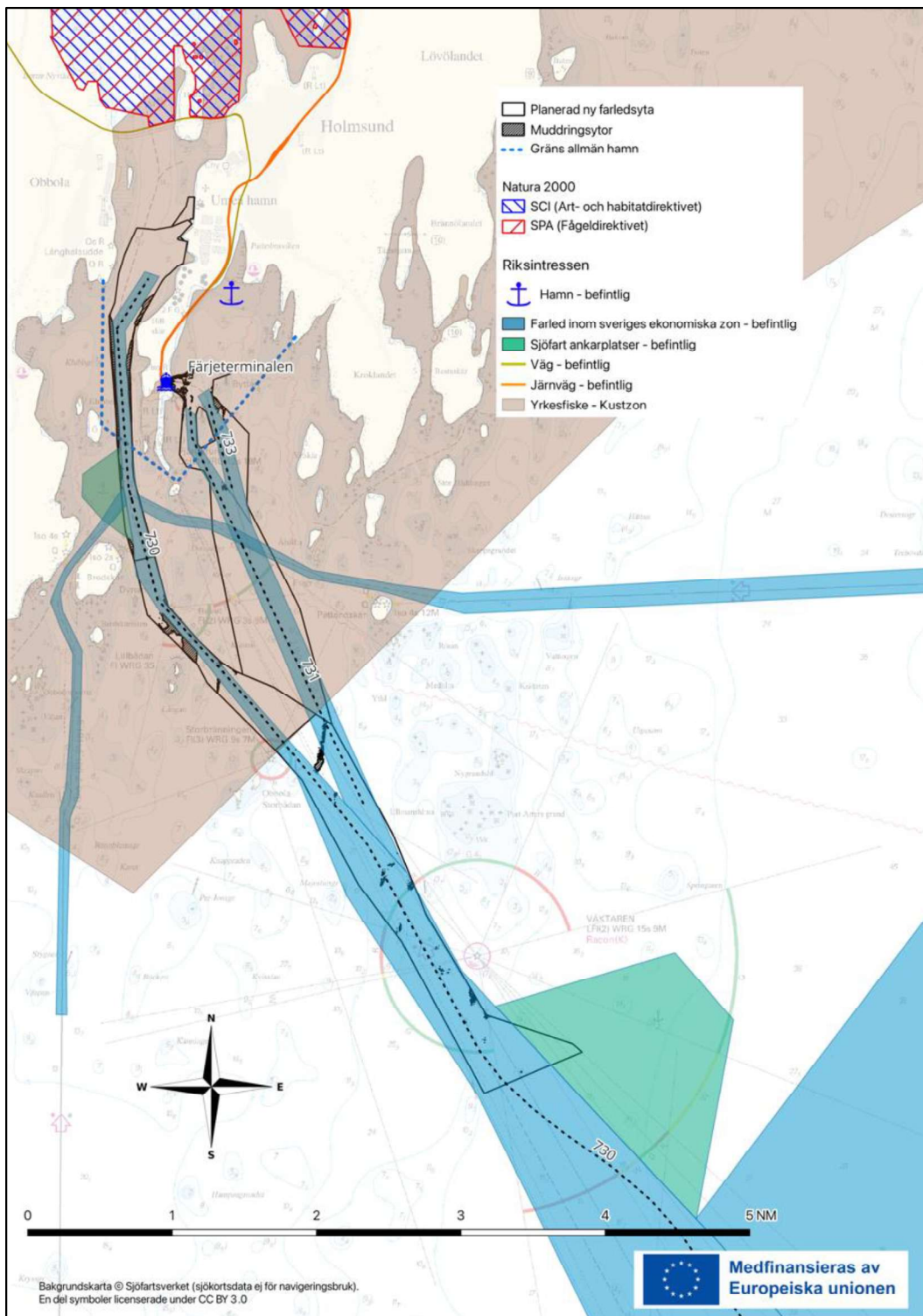
Detta projekt utgör den sista delen av ett antal åtgärder som Trafikverket identifierade. Umeå Hamn AB har påbörjat utbyggnaden som består av två delar. *Etapp öster* omfattar om- och tillbyggnationer av färjeterminalsområdet och dess anläggningar (Mark- och miljödomstolens dom i mål M 2004-19). *Etapp 1-2* omfattar om- och nybyggnad av norra kajen, piren, södra kajen och energikajen samt utfyllnader av befintliga vattenområden inom hamnen (Mark- och miljödomstolens dom i mål M 3612-20). *Etapp öster* färdigställdes under 2023 och dom för *Etapp 1-2* erhöles i juni 2024, mål M 3612-20. Domen har vunnit laga kraft.

2.4. Skyddade områden

Riksintressen

Umeå hamn och farleden från fyren Väktaren till hamnen är klassade som riksintressen för kommunikationer. Järnvägen samt vägen till hamnen och i hamnområdet är också klassade som riksintressen. Området kring Ume Älvs mynning och havet en bit utanför är klassat som riksintresse för yrkesfiske. Det bedrivs idag ett yrkesfiske med exempelvis fasta redskap i berört område, se Figur 3.

Ume Älv, något norr om bron mellan Obbola och Holmsund, är klassad som riksintresse för friluftsliv. Omedelbart norr om bron ligger Umeälvens deltas naturreservat, vilket även klassat som Natura 2000-område och ingår i skyddade våtmarker enligt Ramsarkonventionen, se Figur 3.

Figur 3. Rikssintressen och muddringsstyr.

Natura 2000-området Umeälvens delta

Delar av vattenförekomsten Österfjärden omfattas av Natura 2000-området Umeälvens delta (SE0810491) och Natura 2000-naturtypen 1130 – Estuarier, se Figur 3. Det innebär bland annat att åtgärder som vidtas inte får försämra statusen, utbredningen eller funktionen hos de

naturtyper och arter som ligger till grund för områdesskyddet eller för så kallade typiska arter. Området för sökt verksamhet ligger dock utanför Natura 2000-området.

Strandskydd

Bestämmelser om strandskydd om 100 meter gäller både vatten och land längs hela kuststräckan, samt vid de öar som förekommer längs kusten.

2.5. Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är bestämmelser som regleras i miljöbalken och som omfattar krav på kvalitet på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt (Boverket, 2024). Det finns MKN för buller, luft och vatten, där MKN för vatten bedöms vara relevant för detta projekt.

Projektets påverkan på vattenförekomsterna ska utredas och bedömas inför inlämning av ansökningarna. Bedömningen av påverkan på MKN utgår från de kumulativa effekterna från planerad verksamhet och övriga planerade verksamheter som görs inom andra projekt i området. Vidare beaktas eventuell påverkan på skyddade områden med relevans för vattenförvaltningen, det vill säga sådana områden som omfattas av EU-direktivets bilaga IV. Här ingår Natura 2000-områden med akvatiska Natura 2000-naturtyper.

Miljökvalitetsnormer för vatten

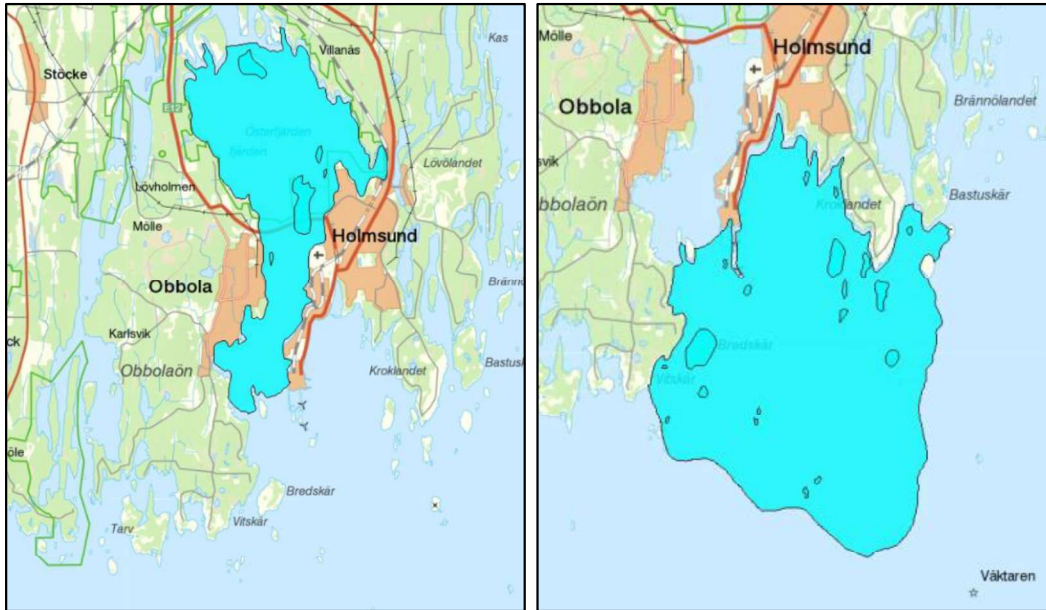
Miljökvalitetsnormer för vatten anger den miljökvalitet som ska uppnås eller råda i ytvattenförekomster och grundvattenförekomster. Information om vattenförekomster finns i länsstyrelsernas databas Vatteninformationssystem Sverige, VISS (Länsstyrelsen, 2024). I VISS redovisas vattenförekomsternas ekologiska och kemiska status samt vilka mål som ska uppnås, normalt senast år 2027. För ytvattenförekomster gäller normalt målet god kemisk status samt god eller hög ekologisk status som norm. I vissa fall har vattenmyndigheterna beslutat om undantag med mindre skarpa krav eller tidsfrist.

Ytvatten

Tre vattenförekomster berörs av planerad vattenverksamhet; Österfjärden (VISS ID: WA21514236), Fjärdgrundsområdet (VISS ID: WA39177335) och S n Kvarkens kustvatten (VISS-ID: WA82865410).

Österfjärden och Fjärdgrundsområdet, se Figur 4, uppnår ej god kemisk ytvattenstatus till följd av bromerade difenyletrar och kvicksilver. Den ekologiska statusen är måttlig.

Vattenförekomsten S n Kvarkens kustvatten, se Figur 5, uppnår god ekologisk status men uppnår ej god kemisk status. Betydande påverkanskällor är förorenade områden och atmosfärisk deposition. Risk föreligger att god kemisk status inte kan uppnås 2025.

Figur 4. Österfjärden (till vänster) och Fjärdgrundsområdet till höger (Länsstyrelsen, 2024).

Figur 5. S n Kvarkens kustvatten (Länsstyrelsen, 2024).

Grundvatten

Det finns inga grundvattenförekomster inom verksamhetsområdet. Norr om området finns en grundvattenförekomst (VISS ID:IWA67308204) som är klassad med miljökvalitetsnormer.

Grundvattenförekomsten har en god kemiskt och kvantitativ status och har goda uttagsmöjligheter.

Grundvattnet kring hamnområdet står i direkt kommunikation med ytvattnet. Det kan därmed inte uteslutas att det kan uppstå en viss påverkan på grundvattnet i området i samband med de planerade åtgärderna. Hur stor påverkan som kan förväntas kommer att utredas i det fortsatta arbetet.

MKN enligt havsmiljöförordningen

Planerad verksamhet ligger inom havsmiljödirektivets nr 21 Norra Kvarkens yttre kustvatten samt havsbassängen Norra Kvarken.

Av 17 § i havsmiljöförordningen framgår att havsmiljöförvaltningen ska innebära att en god miljöstatus upprätthålls eller nås i Nordsjön och Östersjön. Detta är en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. 2 § första stycket 4 miljöbalken. De för verksamheten och geografiska området relevanta indikatorerna och deskriptorerna kommer att beaktas mer utförligt i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

3. Planerad verksamhet

3.1. Muddring och muddermassornas egenskaper

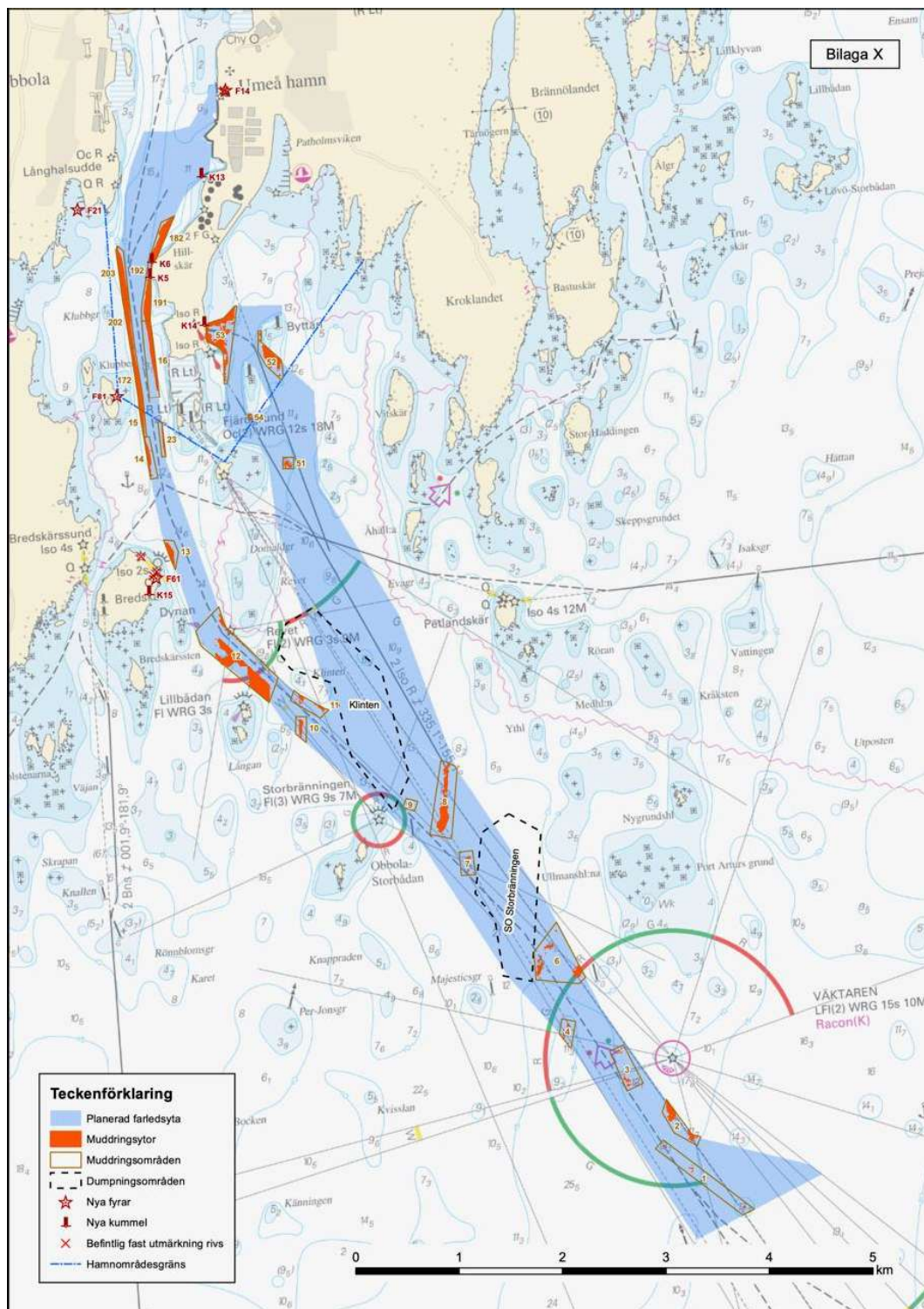
Genom simuleringar och analys av framtida fartygstrafik har beslut fattats om fördjupning och breddning av farlederna in till Umeå hamn. Farled 730, 731 och 733 har idag ett tillåtet största djupgående på 10,2 m, 6,3 och 7,1 meter. Farledernas bredd och djup dimensioneras för förväntad fartygstrafik och väderförhållanden.

Muddringsdjupen i den planerade farleden varierar mellan cirka 8 till 14 meter. Se Figur 6 för aktuella muddringsområden. Teoretisk muddringsvolym till ramfri nivå inklusive slänter är preliminärt beräknad till ca 420 000 teoretisk fast volym (tfm³) inom en yta av ca 240 000 kvadratmeter.

Huvuddelen av muddringen kommer att genomföras med hjälp av enskopeverk. Sprängning av berg kommer endast att ske i begränsad omfattning, framför allt i två mindre områden i de yttre delarna av farleden.

Muddermassornas geotekniska egenskaper och kornstorleksfördelning har undersökts. Muddermassorna består delvis av silt med små inslag av lera och delvis av morän med inslag av sten och block. Finkorniga sediment beräknas till cirka 140 000 tfm³, morän till cirka 270 000 tfm³ och berg till cirka 10 000 tfm³.

Utredning av muddermassornas föroreningsinnehåll pågår. De resultat som preliminärt har erhållits visar att majoriteten av muddermassorna har låga halter av föroreningar, inom klass 1-3 enligt svenska bedömningsgrunder (Naturvårdsverket, 1999), (SGU, 2017). En mindre del av muddermassorna, cirka 20 000 tfm³ har någon eller några metaller, PAH-16, PCB-7 eller tributyltenn (TBT) inom klass 4, och i något fall någon enstaka parameter inom klass 5.

Figur 6. Översiktskarta som visar fareldsytor, muddringsområden, dumpningsområden samt åtgärder för fasta farledsutmärkningar. Kartan visas även i större format i Bilaga 1.

Omflyttning av massor

I den yttre delen av farleden finns ett antal mindre muddringsområden med övervägande grövre massor (morän, sten och block) där massorna avses läggas ut på djupare vatten i direkt anslutning till muddrat område. Även i de områden där sprängning sker kommer massorna att falla ut och lämnas kvar intill det sprängda området eller jämnas ut i anslutning till detta.

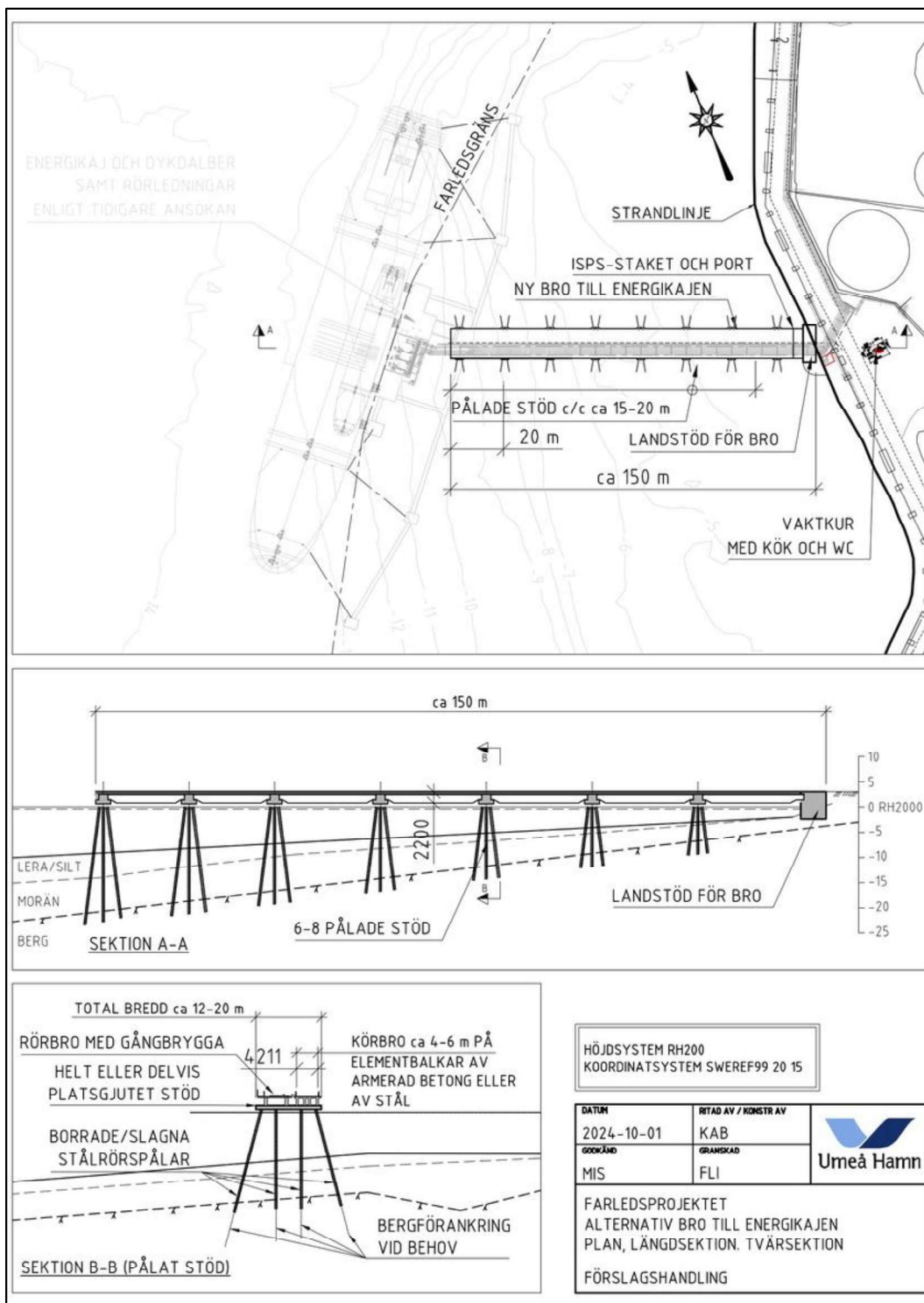
Hanteringen innebär alltså endast en kort omflyttning av massor, enskilda stenar eller block under vattnet, utan att material tas upp i en pråm.

Syftet med detta tillvägagångssätt är bland annat att minimera behovet av transporter. Det minskar också genomförandetiden, vilket har stor betydelse, bland annat eftersom tillgänglig tid att arbeta i dessa områden under arbetsmiljömässigt säkra förhållanden kan vara begränsad, då de ligger oskyddat och väderutsatt i det yttre kustbandet.

3.2. Planerade anläggningar

Pålad pir till energikajen

Umeå Hamn har genom dom i mål M 3612-20 fått tillstånd att anlägga en energikaj. Vägen ut till kajen ska enligt tillståndet bestå av en utfylld bro, även kallad pir. Vid fortsatt projektering har det visat sig att bron med fördel kan anläggas som pålad pir, se Figur 7, vilket alltså är en ändring i förhållande till erhållet tillstånd. Energikajens geografiska läge redovisas i Figur 9.

Figur 7. Planerad pålad pir/bro till energikajen.

Fast farledsutmärkning

I samband med att farledens djup och bredd förändras, behöver farledsutmärkningen justeras. Farledsutmärkningen utgörs av flera olika typer av utmärkningar, varav anläggande av ny fast utmärkning i strandnära lägen omfattas av Sjöfartsverkets ansökan med syfte att få en samlad prövning. De fyrljus och fasadbelyst farledsutmärkning som står långt från elnätet ute i skärgården strömförsörjs via solceller varför inga nya undervattenskablar behövs. Inom projektet kommer fyra nya fyrar/kummel att anläggas samt tre befintliga att rivas utanför hamnområdesgräns, se Figur 6. Fyrarna kommer att grundläggas på land i nära anslutning till strandlinjen. Grundläggning sker genom att ett betongfundament gjuts som en platta på mark eller förankras med inborrade stag i berget. Därefter monteras själva fyrkroppen på fundamentet.

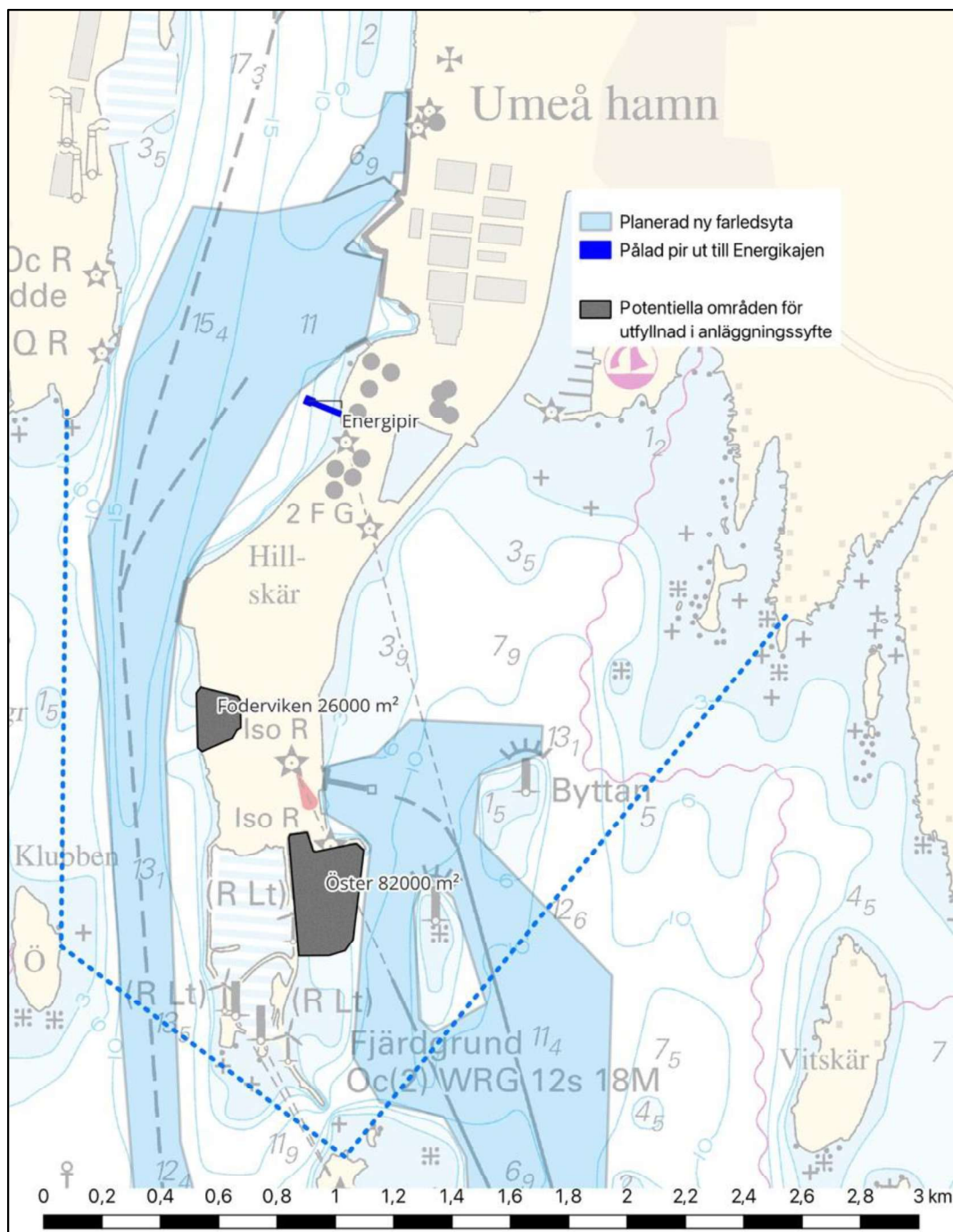
Slutlig position och utformning fastställs i projekteringsfasen och kan beroende på grundläggningsförhållandena vid avsedd position komma att förskjutas en mindre sträcka för att förenkla grundläggningen. Exempel på hur fast farledsutmärkning kan se ut och konstrueras syns i Figur 8.

Figur 8. Exempel på hur en fast utmärkning kan grundläggas och konstrueras.

Användande av muddermassor i anläggningsändamål

Muddermassor med lämpliga egenskaper kan nyttjas för att skapa nya, sammanhängande verksamhetsytor i hamnen. Ytorna kommer i första hand att tillskapas i *Foderviken*, och i andra hand i området som kallas *Öster*, se Figur 9. Även muddermassor som uppkommer i ut- och ombyggnationerna av hamnens kajanläggningar som genomförs i *Etapp 1-2* kommer att nyttjas för tillskapande av nya hamnytor. Etapp 1-2 är ett fristående projekt och hanteras genom ett eget tillstånd. Se Figur 2 för lokalisering av Etapp 1-2.

Figur 9. Kartan visar lokalisering av ny pir samt utfyllnadsområdena Foderviken och Öster.

Ytan i Foderviken utgörs av en kvarlämnad vik mellan tidigare utfyllnader där det naturliga djupet möjliggjort anläggandet av en kaj. Kajen utnyttjas idag endast sporadiskt och är inte dimensionerad för dagens laster, till exempel kranlaster. Inför utfyllnad av Foderviken kommer kajen att rivas, för att möjliggöra att hela ytan fylls ut. Stålspons, stålbalkar och armering ska sorteras och föras till återvinning. Ren betong kan krossas och användas som utfyllnadsmaterial. Eventuell förorenad betong ska transporteras till godkänd mottagningsanläggning.

Området vid Foderviken är enligt gällande detaljplan avsett för lagring och hamnverksamhet. Området utgör en del i den expansion som hamnen genomgår och är en viktig del för att kunna

tillgodose regionens ökade behov av lagringsytor. Områdets närhet till det intermodala nav som utgörs av kajen vid Gustafs Udde, Färjeterminalsområdet, E12:an och den nya järnvägsterminalen vid Hillskär gör ytan till en viktig del i den fortsatta utvecklingen av hamnen.

En vall kommer att byggas tvärs över viken för att avgränsa utfyllnadsområdet från vattenområdet och hindra grumling och spridning av sediment vid utfyllnad. Vallen kan komma att konstrueras av sprängsten och/eller morän. Vid behov kommer vallen att tätas på insidan för att begränsa genomsläppligheten. På utsidan av vallen kommer lämpligt erosionsskydd att konstrueras. I samband med grundläggning av vallen kan spontering och begränsad muddring av lösa sediment bli aktuell. Vallen kan komma att nyttjas som körbanor för arbetsmaskiner.

Initialt kommer vallen att ha en öppning för att möjliggöra att muddermassor släpps från botten tömmande pråmar. Senare i genomförandeskedet, när det blir för grunt för att köra in med pråmar, kommer öppningen i vallen att byggas igen. Tillfälliga lastningskajer kommer då att konstrueras i anslutning till utfyllnadsytan för att möjliggöra säker angöring av pråmar och avlastning av massor och muddermassor. De tillfälliga lastningskajerna kan till exempel vara pålade kajer med fackverk av stålbalkar och ett däck av trä eller kajer grundlagda på tillfällig spont. Massorna kommer att schaktas ur pråmarna, lyftas över vallen och placeras innanför invallningen. När utfyllnaden är genomförd kommer de tillfälliga kajerna att rivas.

Delar av den alternativa yta som undersöks som potentiell expanderingsyta, Öster, kan också nyttjas för tillskapande av nya hamnytor om det bedöms som genomförbart inom projektet. Även för de begränsade ytorna inom område Öster krävs uppbyggnad av vallar innan utfyllnad av muddermassor kan genomföras.

Muddermassornas sättningsegenskaper och geoteknisk hållfasthet efter kompaktering undersöks för närvarande. Inom ramen för undersökningen utreds möjligheterna att genom överlast och lång liggtid kompaktera muddermassorna för att göra hamnytorna brukbara. Ett annat sätt att erhålla tillräcklig bärighet hos finkorniga muddermassor är att stabilisera och solidifiera massorna in situ med bindemedel. Även detta hanteringssätt utreds.

3.3. Masshantering

Dumpning till havs

Muddermassor med låga halter av föroreningar planeras att dumpas inom utpekade dumpningsområden vilka är under utredning. I första hand kommer dumpningsområde Klinten att nyttjas. Detta område lämpar sig väl för finkorniga material men även för dumpning av grövre material ovanpå de finkorniga. Vid behov avses även dumpningsområdet SO Storbränningen användas för grövre material. Se Figur 6 för dumpningsområdenas lokalisering.

Deponering på land

Utredning pågår gällande behovet av att hantera vissa muddermassor genom deponering på mottagningsanläggning för avfall på land.

3.4. Tidplan

Förberedande arbeten med utbyggnad av vallar för att åtskilja utfyllnadsområden från vattenområden bedöms ta cirka ett år.

Totalt bedöms muddring- och utfyllnadsarbetena kunna utföras under cirka två till tre år. Muddringsarbeten kan endast utföras under årets isfria period. Muddringsarbeten utförs vanligtvis dygnet runt sju dagar i veckan. Projektets muddringar bedöms kunna göras med en

effektiv arbetstid på cirka 4-6 månader. Beroende på förutsättningarna kan arbetstiden komma att fördelas på två eller fler säsonger.

Arbete med den fasta utmärkningen bedöms ta cirka fyra till sex veckor effektiv tid.

Arbete med konstruktion av pålad pir till energipiren bedöms ta cirka 9-18 månader och är inte sammanhängande eller beroende av muddrings- och utfyllnadsarbetena eller arbetena med utmärkningen.

Just nu pågår arbetet med farledsutredning, det vill säga provtagning, teknisk utformning och genomförande, miljöundersökningar och ta fram ansökningar inklusive miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Under 2025 planerar projektet att lämna in två separata ansökningar från respektive part. Projektet bedöms därmed kunna påbörjas under hösten 2027.

Användning av massor i anläggningssyfte kommer att kräva flera år av överlast och kompaktion innan ytorna blir byggbara.

4. Alternativ

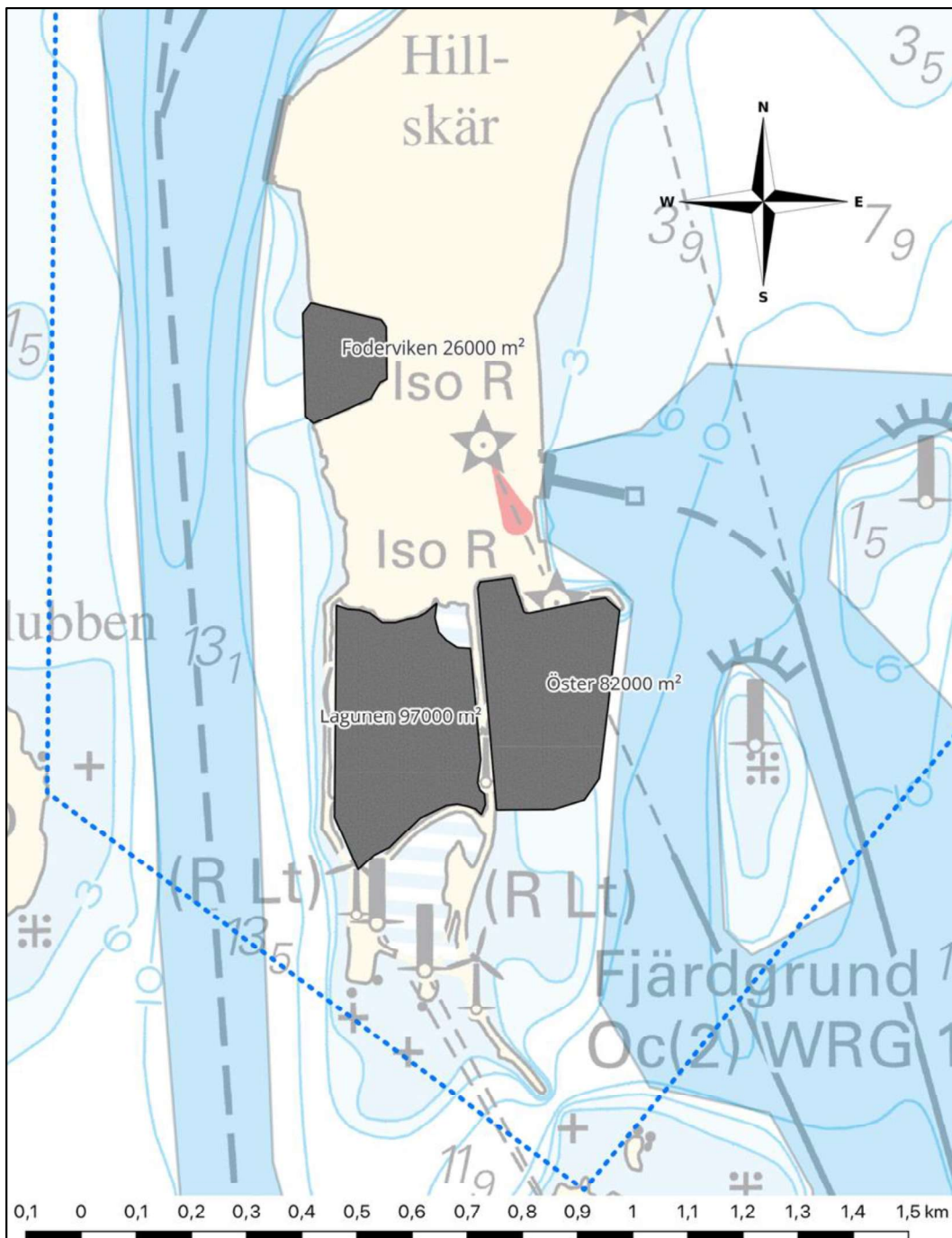
4.1. Utformning av farleden

Framtagande av planerade åtgärder har skett genom en process där olika teknikdiscipliner har varit involverade. Alternativa transportvägar så som transport till annan hamn har ingått i ÄVS:en.

4.2. Ytor för användning av muddermassor i anläggningsändamål

Umeå hamn har behov av nya hamnytor för sin verksamhet. Inför farledsprojektet har tre vattenområden inom hamnområdet undersökts med syfte att hitta lämpliga ytor för att använda muddermassor för anläggningsändamål. En del av massorna från projektet lämpar sig väl för tillskapande av nya ytor, och dessa massor kommer därför inte att dumpas till havs.

De områden som är aktuella för tillskapande av nya hamnytor är Foderviken, Lagunen samt området öster om Lagunen och söder om Kustbevakningen, benämnt "Öster", se Figur 10.

Figur 10. Ytor som har utretts som alternativ för användning av muddermassor i anläggningsändamål.

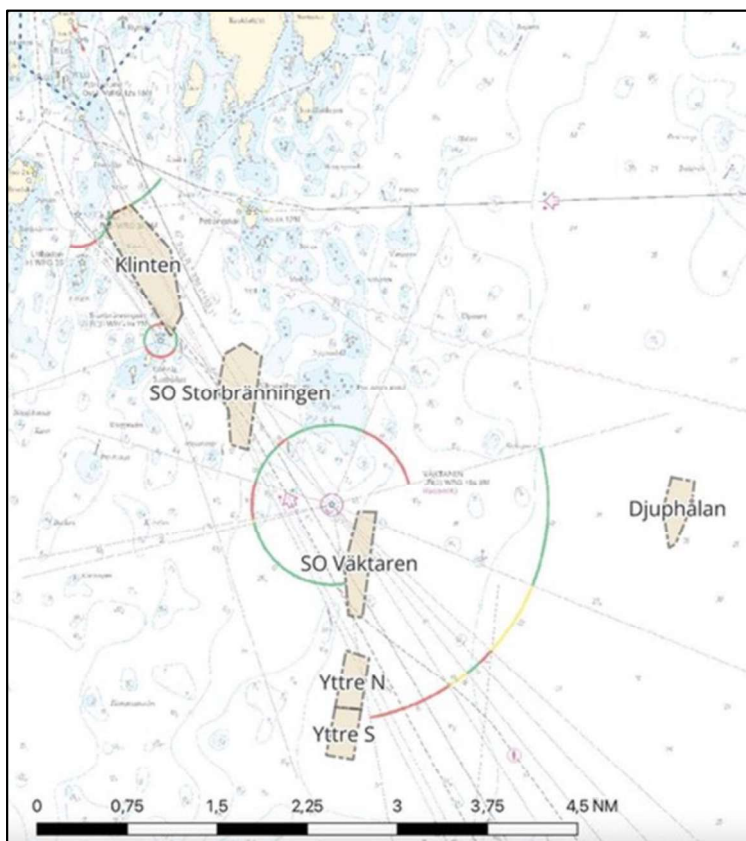
Den yta som lämpar sig bäst för tillskapande av nya hamnytor är Foderviken, som utgör ett strategiskt viktigt område för verksamheten i hamnen. Ytan är dessutom naturligt djup och utformad så att den är möjlig att avgränsa med en vall på ett lämpligt sätt.

Även delar av området som benämns Öster utreds vidare som en möjlig yta för användning av muddermassorna i anläggningsändamål.

Området Lagunen har valts bort i tidigt skede då det inte har bedömts som lämpligt för tillskapande av nya ytor med de muddermassor som genereras i projektet.

4.3. Dumpningsplatser

Utifrån djupinformation har fem potentiella dumpningsområden analyserats, se Figur 11. Ett huvudkriterium för att ett område ska bedömas som lämpligt för dumpning är att muddermassor ligger kvar efter genomförd dumpning. Ackumulationsförhållandena inom ett område styrs av typen av bottensubstrat samt av rådande ström- och vågförhållande. Även ett områdes djupförhållanden styr ackumulationsförhållandena eftersom vågpåverkan kan nå ned till ett visst djup. Dumpning av muddermassor bör heller inte ändra bottenstrukturer. Principen lika-på-lika kommer därmed att eftersträvas. Annat som kan påverka en plats lämplighet som dumpningsplats är till exempel riksintressen, närboende, känsliga miljöer eller skyddade områden.

Figur 11. Undersökta potentiella dumpningsplatser Klinten, SO Storbränningen, SO Vaktaren samt Yttre N och Yttre S. I figuren visas även dumpningsplatsen Djuphålan som är aktuell för projekt Etapp 1-2.

I dumpningsområde Klinten bedöms ackumulationsförhållanden råda inom delar av området. Klinten är även det område som ligger närmast muddringsområdet, vilket begränsar mängden transporter. Med utgångspunkt från den kunskap som finns inom projektet idag utgör Klinten förstahandsval för dumpning, framför allt för finkornigare material. Vid behov avses även området SO Storbränningen användas för grövre material. De alternativa dumpningsplatserna SO Vaktaren och Yttre N samt Yttre S uppvisar sämre ackumulationsförhållanden och ses i dagsläget som sämre alternativ.

4.4. Nollalternativet

I den fortsatta processen med MKB ska ett nollalternativ beskrivas. Nollalternativet är en framtida situation utan att de föreslagna verksamheterna genomförs.

Det skulle innebära ökat antal anlöp transporter i Umeå hamn, eftersom begränsningen till dagens fartygsstorlekar medför fler fartygsrörelser för att möta transportbehovet. Detta bedöms ge hamnen sämre konkurrenskraft och även vara ett miljömässigt sämre alternativ.

5. Miljöförhållanden och förväntad påverkan

Nedan beskrivs förutsättningar för de miljöaspekter som bedöms kunna påverkas av planerade åtgärder. För respektive miljöaspekt beskrivs även den miljöpåverkan som kan förväntas uppstå till följd av projektet.

5.1. Vattenmiljö och sediment

Befintliga förhållanden (underrubrik)

Biologiska undersökningar i farled samt hamnområdet genomfördes under 2023. Inom berört område finns både stationära arter och vandrande fisk, som tidvis uppehåller sig i området.

Beståndet är en blandning av stationära varmvattenarter, mer eller mindre migrerande kallvattenarter, älv-vandrande arter samt periodvis havslevande arter.

Under 2023 utfördes provtagningar av bottenfauna inom muddrings- och dumpningsområdena. Exempel på arter som påträffades vid undersökningen var havsborstmask, musslor och gråsuggor. Inga rödlistade arter påträffades vid undersökningen.

Statusklassificeringen utifrån bottenfaunaindex (BQIm) visade att bottenfaunan i det norra muddringsområdet har måttlig status, i södra muddringsområdet är klassningen dålig status. För dumpningsområdena har bottenfaunan klassats till otillfredsställande status i det norra undersökningsområdet och till dåligt, otillfredsställande respektive god status i det södra området.

Sedimenten utgörs framförallt av finsilt/lera samt sand och grus. Resultatet tyder även på att berggrunden är blottlagd på vissa ställen. .

Under 2023 utfördes inventering av makrofytter inom muddringsområdet samt inom de eventuella dumpningsområdena. Inga makrofytter observerades vid inventeringen.

En liten del av massorna som ska muddras innehåller halter av föroreningar över klassgränsen mellan klass 3 och klass 4 enligt SGU och Naturvårdsverkets bedömningsgrunder. Utredningar av botten sedimentets miljö kvalitet pågår.

Förväntad påverkan

Muddringen kommer att medföra grumling i vattenområdet runt muddringsområdena. När muddringsarbetena är avslutade kommer den ökade grumligheten att upphöra. Dumpningen av muddermassor kommer också att medföra en viss grumling i anslutning till dumpningsområdet.

Den ökade grumligheten kan tillfälligt komma att påverka växter och djur i närområdet negativt genom att känslig flora och fauna överlagras av sediment och genom att primärproduktionen begränsas av det minskade ljusinsläppet. Arbetena kommer i möjligaste mån att utföras så att påverkan på den biologiska aktiviteten sammanlagt blir så liten som möjligt. Påverkan på växter och djur och behov av eventuella tidsrestriktioner kommer att utredas vidare.

Under muddringen kan skyddsåtgärder i form av till exempel användande av miljöskopa för förorenade massor eller anpassade tider för muddring komma att tillämpas. Behovet av ytterligare skyddsåtgärder gällande grumling i samband med muddrings- och dumpningsåtgärder kommer att utredas vidare.

Vid sprängning av berg under vattenytan som en del av muddringen frigörs kväve från sprängmedlet och tillförs recipienten. I projektet är det endast mindre sprängning som planeras.

Kartläggning av de sediment som avses användas för utfyllnad eller i kajkonstruktioner kommer att genomföras. En bedömning av vilka miljörisker som kan tänkas uppstå på ytvattnet kommer att utredas vidare.

I det fortsatta arbetet kommer projektets eventuella påverkan på MKN för ytvatten att utredas och redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

5.2. Naturmiljö

Befintliga förhållanden

Området har genom sitt geografiska läge ett havsnära växt- och djurliv. Inventeringar av växt- och djurliv har genomförts under 2023/24.

I och inom arbetsområdets direkta närhet finns varken några naturreservat, Natura 2000-områden eller fågelskyddsområden. Direkt norr om arbetsområdet ligger Umeälvens deltas naturreservat som också är klassat som Natura 2000-område.

Fåglar

Närmsta fågelskyddsområde ligger i Umeälvens deltas naturreservat, ett par kilometer norr om projektområdet. Inga öar i området har något formellt fågelskydd, dock återfinns ett fågelskär bestående av tre ögrupper i området utanför Umeälvdalsdeltat enligt fågelutredningen. Dessa öar är extra skyddsvärda för sitt fågelliv då öarna bedöms vara relativt art- och individrika.

En översiktlig fågelstudie genomfördes 2023. Studien visade att dykänder och alkor sannolikt häckar i området. Då dess arter födosöker på havsbotten förväntas de påverkas mest av den planerade verksamheten.

Alfågel rastar i området under flyttperioder till och från häckningsplatser i fjälltrakterna.

Övriga arter (som inte födosöker på botten) och deras häckningsplatser återfinns i fågelskären i området.

Natura 2000-området Umeälvens deltas naturreservat, norr om arbetsområdet, är ett område med mycket stor betydelse för flera rastande och häckande fågelarter. Utpekade arter enligt fågeldirektivet förekommer dock enbart tillfälligt och/eller relativt fåtaligt inom området. De planerade åtgärderna bedöms inte påverka Natura 2000-området eller dess arter på ett betydande sätt.

Naturvärdesinventering på land

En naturvärdesinventering genomfördes 2023 av landmiljöer på tre öar i farleds- och hamnområdet; Bredskär, Östra klubben och Lillbådan.

På ön Bredskär och Östra Klubben domineras landskapet kustklippor, hållmarker, gles buskmark, stenstränder och tallskog med inslag av bland annat gran och asp. På Lillbådan växer träd, buskar och örter på öns centrala del medan kantzonen huvudsakligen utgörs av hållar och block. Trädskiktet består av ett fåtal tallar och mindre glasbjörkar.

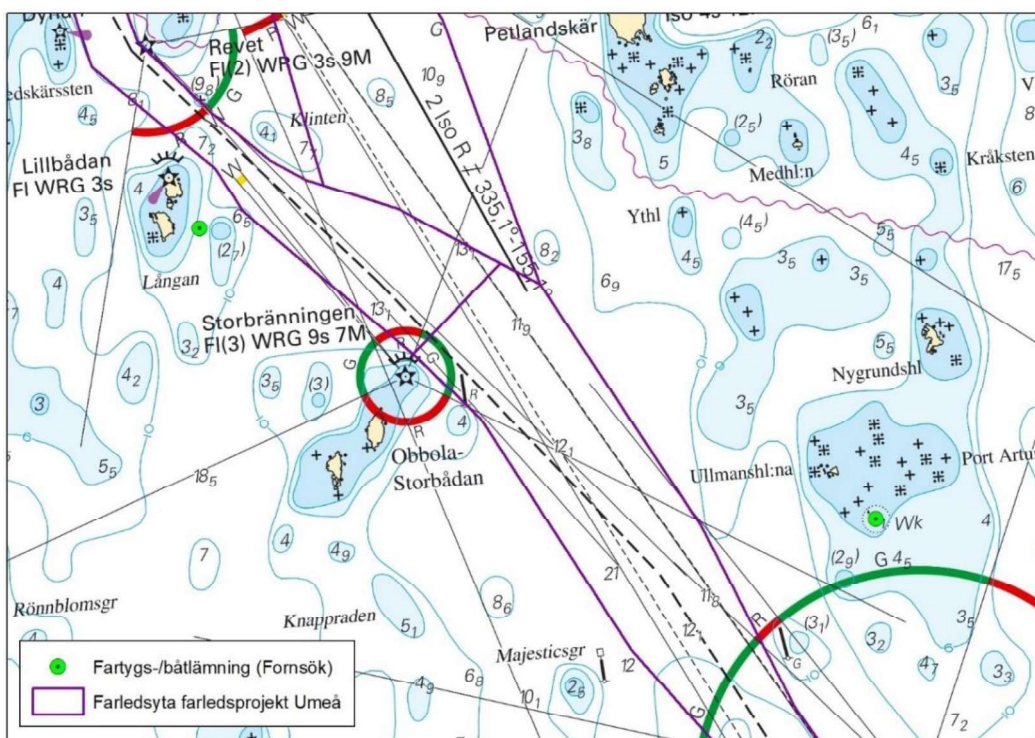
Förväntad påverkan

De planerade arbetena bedöms främst kunna påverka dykänder och alkor som kan häcka i området. Dessa arter födosöker på havsbotten, vilket innebär att muddrings- och dumpningsarbeten kan komma att medföra en viss störning. Hur stor påverkan förväntas bli kommer att utredas vidare. Skyddsåtgärder, exempelvis i form av tidsrestriktioner, kommer att kunna vidtas om det bedöms nödvändigt.

Vid uppförande av ny farledsutmärkning kommer mindre ytor att behöva tas i anspråk. Samtliga ytor ingick i naturvärdesinventeringen. Inga utpekade naturmiljöer berörs av de planerade arbetena, då det endast är klipphällar och bergshäll som påverkas.

5.3. Kulturmiljö och fornlämningar

Ingen lämning eller registrerad fornlämning har påträffats inom områden för planerade åtgärder. Det finns några identifierade fartygs-/båtlämningar i omgivningarna, se Figur 12.

Figur 12. Karta över identifierade fartygs-/båtlämningar enligt Riksantikvarieämbetets databas Fornsök.

Förväntad påverkan

De planerade åtgärderna bedöms i dagsläget inte påverka några kulturmiljöer.

5.4. Yrkesfiske

I Umeälvens mynning finns ett antal fasta fiskeredskap med förankring i nära anslutning till farleden. Fiske sker även med nät eller mjårdar. I dagsläget finns utgivna fiskelicenser för fem verksamhetsutövare. Den primära inkomstkällan är främst fångst av lax och sik, men även strömming och abborre.

Förväntad påverkan

Yrkesfisket i närområdet kan beröras av muddringsarbetena och påverkan på fisket kommer att undersökas närmare.

5.5. Boendemiljö

Bostadsområden finns i Holmsund och i Obbola. Närmaste bostäder ligger runt 1 kilometer från hamnområdet.

Förväntad påverkan

Projektet har låtit genomföra en bullerutredning. Enligt utredningen riskerar riktvärden för bostäder nattetid komma att överskridas vid full drift, det vill säga då två mudderverk arbetar samtidigt. Bullerpåverkan samt behov av eventuella försiktighetsåtgärder kommer att utredas vidare.

6. Fortsatt MKB-arbete

6.1. Utförda och planerade utredningar

Det fortsatta MKB-arbetet omfattar bland annat följande pågående och kommande utredningar;

- Bestämning av muddermassors föroreningsinnehåll och sedimentens karakterisering
- Förstudie återanvändning av massor i anläggningsändamål, geoteknik, miljö, konstruktion
- Bottentopografi och ackumulationsförhållanden vid tilltänkt dumpningsplats
- Spridningssimulering vid muddring och dumpning
- Bullerspridning vid anläggningsskedet
- Transportutredning
- Bottenfauna och makrofyter i och i närheten av muddrings- och dumpningsområden
- Flora och fauna på land där fast utmärkning ska byggas
- Fågel
- Fisk
- Yrkesfiske
- Påverkan på MKN

6.2. Kumulativa effekter

Projektet avser att utreda relevanta kumulativa effekter till följd av andra pågående verksamheter i området.

Närmast i tid är Umeå Hamns utveckling av kajinfrastrukturen, *Ettapp 1-2*. Utvecklingen av kajinfrastrukturen kan komma att pågå samtidigt eller i anslutning till arbetena i farleden. I det fall dessa två projekt skulle genomföras i nära anslutning i tid så att risk för kumulativa effekter finns, kommer dessa att utredas i farledsprojektet.

6.3. Föreslagen innehållsförteckning

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska beskriva den förväntade miljöpåverkan som planerad verksamhet bedöms medföra. MKB bifogas tillståndsansökan för planerad vattenverksamhet. Nedan ges förslag på utformning och inriktning av MKB:

Ikke teknisk sammanfattning

1. Inledning
2. Prövningsprocessen
3. Områdesbeskrivning och planförhållanden
4. Översiktlig verksamhetsbeskrivning
5. Alternativredovisning
6. Avgränsning och metodik för konsekvensbedömning
7. Påverkansfaktorer (fysisk påverkan av havsbotten och ovan havsytan, suspenderade sediment, buller, utsläpp till luft och vatten mm)
8. Miljöförutsättningar och konsekvenser
9. Bedömning av påverkan på områdesskydd mm
10. Miljökvalitetsnormer
11. Skyddsåtgärder
12. Risker och säkerhet
13. Kumulativa effekter
14. Kontroll och uppföljning
15. Miljö- och klimatmål
16. Samlad bedömning
17. Kompetens

Referenser

7. Referenser

Boverket, 2024. *Miljökvalitetsnormer*. [Online]

Available at: <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/miljokvalitetsnormer/>

Länsstyrelsen, 2024. *Vatteninformationssystem Sverige*. [Online]

Available at: <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Naturvårdsverket, 1999. *Bedömningsgrunder för Miljökvalitet, Kust och hav. Rapport 4914*.
u.o.:u.n.

SGU, 2017. *Klassning av halter av organiska föroreningar i sediment, SGU-rapport 2017:12*.
u.o.:u.n.

Trafikverket, 2020. *ÅVS TTR1820 Tillgänglighet, Umeå hamn (åtg. 17796), 201022*. [Online]
Available at:

[https://bransch.trafikverket.se/TrvSeFiler/Samhallsekoniskt_beslutsunderlag/Region_Nord/Region%20Nord/7%20%C3%96vrigt/TTR1820%20Tillg%C3%A4nglighet,%20Ume%C3%A5%20hamn%20\(%C3%A5tg.%2017796\)/ttr1820_tillganglighet_umea_hamn_\(atg.17796\).pdf](https://bransch.trafikverket.se/TrvSeFiler/Samhallsekoniskt_beslutsunderlag/Region_Nord/Region%20Nord/7%20%C3%96vrigt/TTR1820%20Tillg%C3%A4nglighet,%20Ume%C3%A5%20hamn%20(%C3%A5tg.%2017796)/ttr1820_tillganglighet_umea_hamn_(atg.17796).pdf)

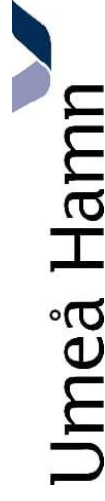
FARLEDSPROJEKT UMEÅ SAMRÅDSMÖTE FÖR VATTENVERKSAMHET UMEÅ HAMN

Kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder av allmän
farled, kajarbeten och utfyllnad av vattenområde
samt dumpning/omflyttning av massor

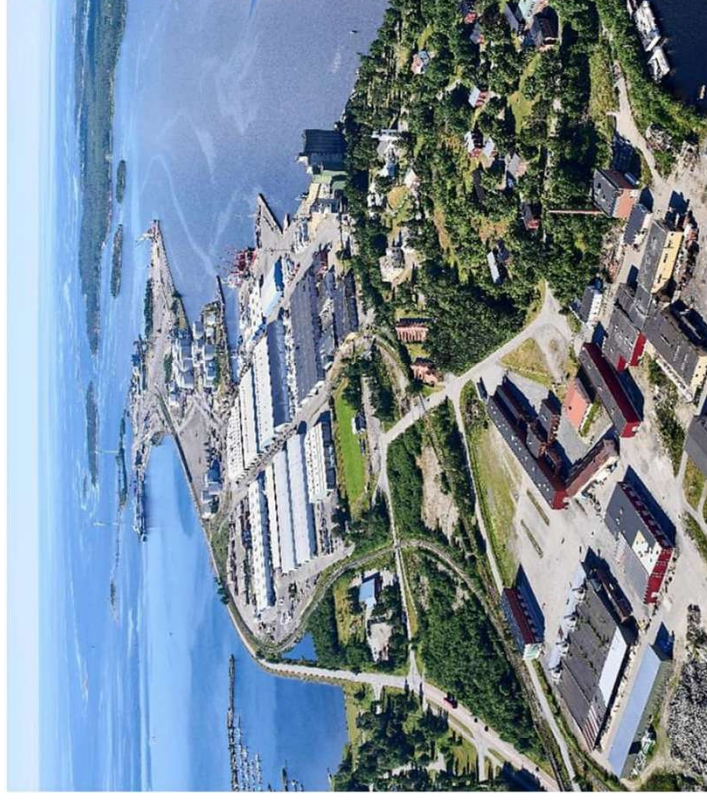
30 januari 2025

Medfinansieras av
Europeiska unionen

SJÖFARTSVERKET

AGENDA

- Presentation av närvarande
- Bakgrund och syfte
- Ansökans omfattning
- Prövning
- Planerad verksamhet
 - Sjöfartsverket
 - Kvarkenhamnar/Umeå Hamn AB
- Tidplan
- Miljöbedömningar
- Utredningar
- Frågor

BAKGRUND OCH SYFTE

Bakgrund

- Ökat behov av godstransporter genom Umeå Hamn.
- 2018 anmälades kapacitetsbrist i Umeå Hamn
- Trafikverket genomförde en åtgärdsvalsstudie
- Resulterade i flera projekt: Etapp Öster, Etapp 1 och 2 samt Farledsprojekt Umeå

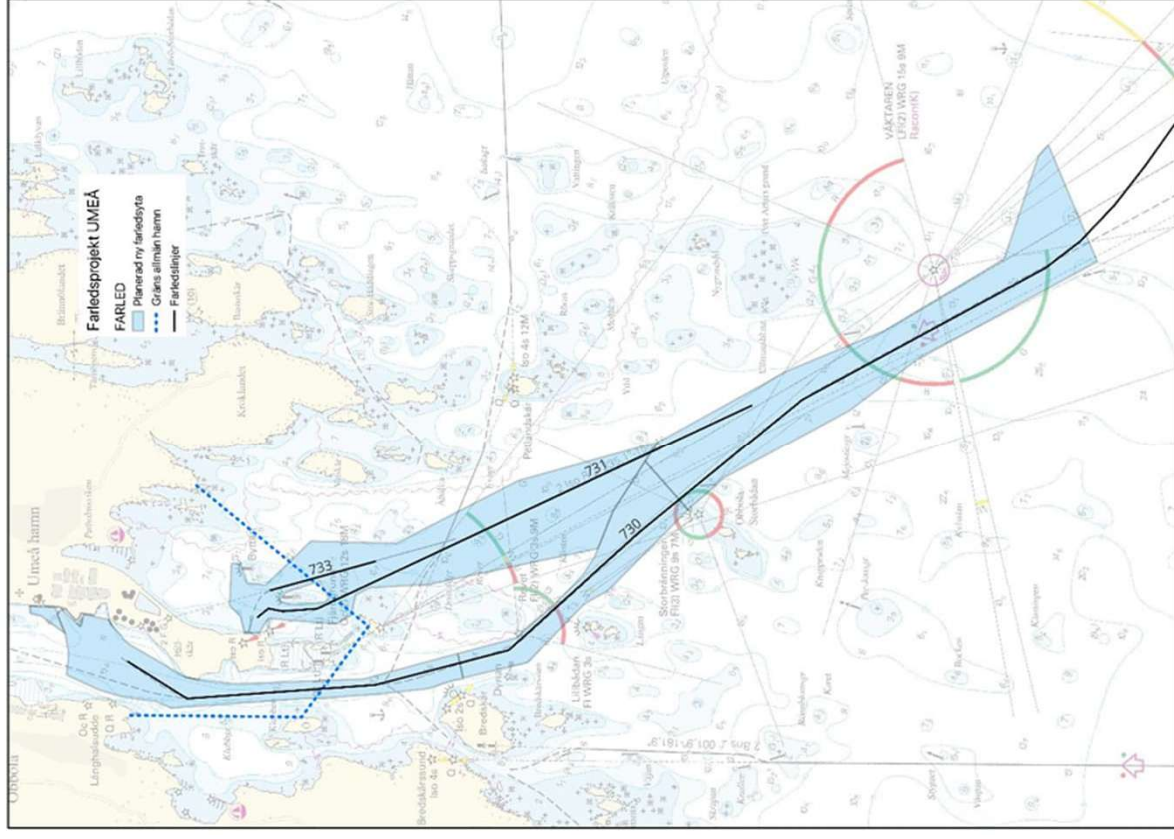
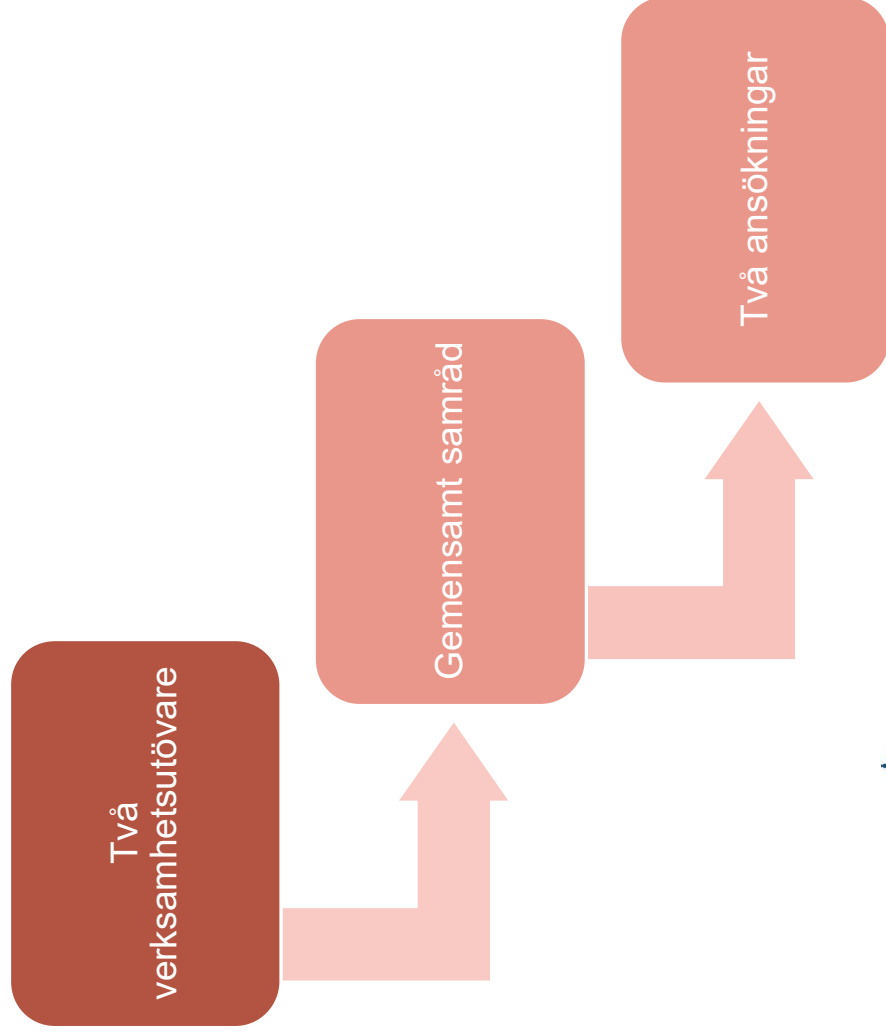
Syfte

- Ökad kapacitet och förbättrad säkerhet i farleden
 - Avhjälpa begränsningar avseende restriktioner av fartygsstorlek, trafik vid mörker och sämre väderförhållanden

ANSÖKANENS OMFATTNING

- Ansökan omfattar kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder bestående av:
 - Breddning och fördjupning av farleder in till hamnen,
 - Anläggande av ny pålad pir till energikajen,
 - Nya verksamhetsytor inom hamnområdet.
- Muddringsdjupet varierar mellan 8-14 meter
- Volymen som ska muddras för att nå ramfri nivå uppgår preliminärt till ca 420 000 tfm³, inom en yta av ca 240 000 m²
- Justering av farledsutmärkning

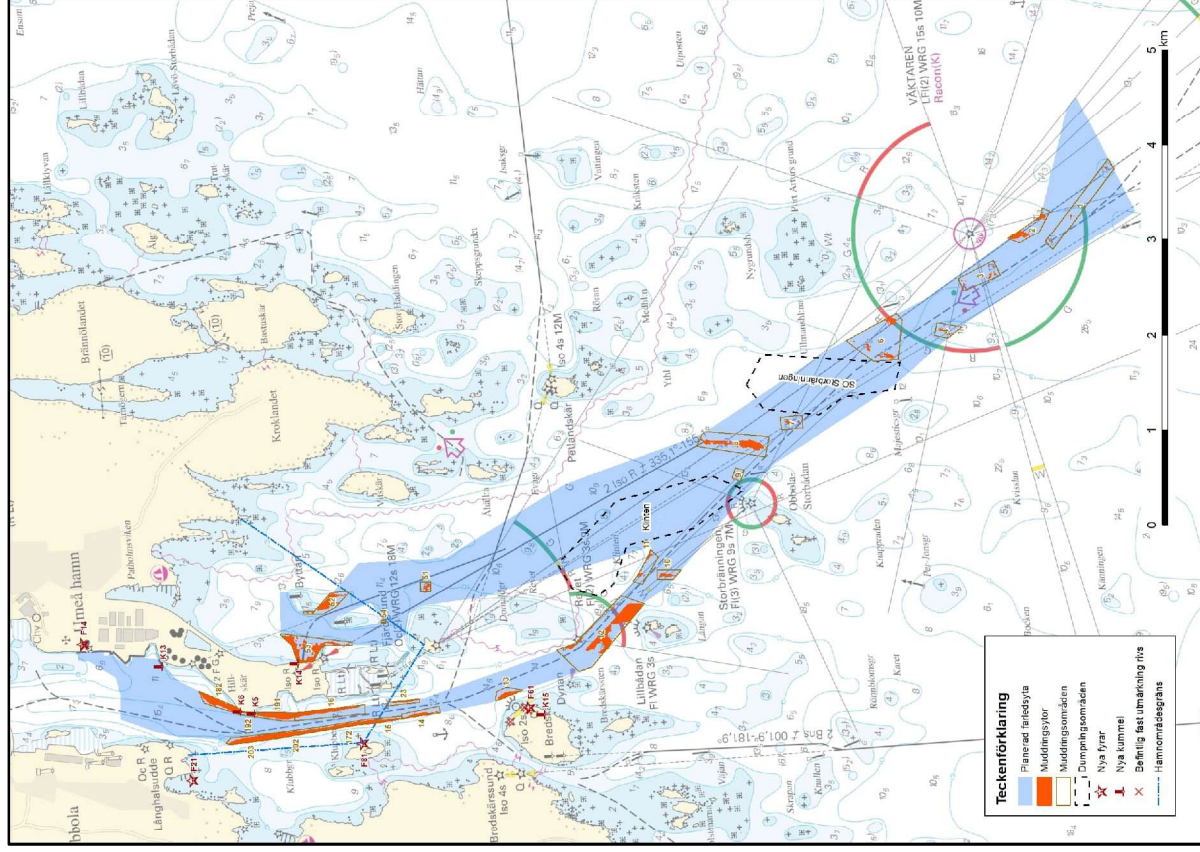
PRÖVNINGEN

PLANERAD VERKSAMHET - SJÖV

Muddring

- Fördjupning och breddning av farled till gräns för allmän hamn
- SjöV ska muddra cirka 150 000 tfm³, varav cirka 95 % utgörs av friktionsmaterial, 3 % finkornigare massor, 2 % berg
- Undersökning av föroreningsinnehåll i muddermassor
 - Överlag låga halter av föroreningar

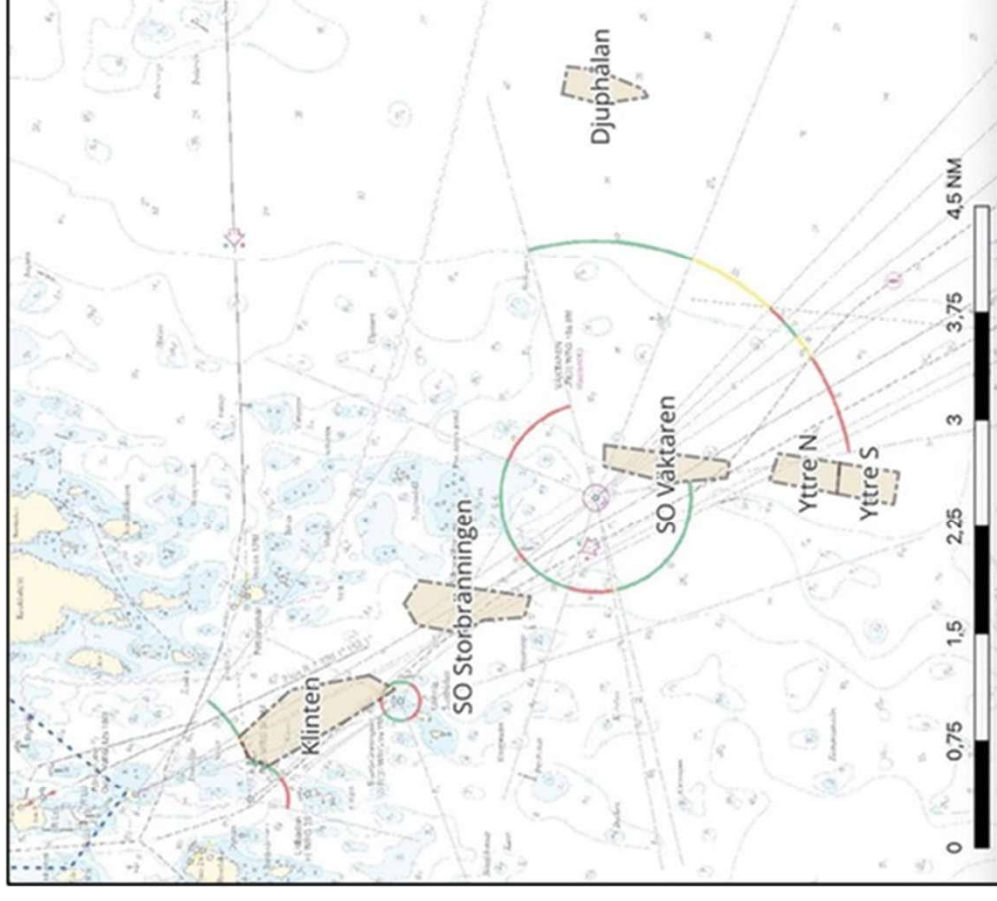
MASSHANTERING - SJV

Muddermassor med låga halter av föroreningar planeras att dumpas inom ett eller två dumpningsområden:

- I första hand i dumpningsområde Klinten
- Vid behov avses även dumpningsområdet SO

Storbränningen användas för grövre material

Liten mängd muddermassor med förhöjda halter av vissa ämnen kan behöva omhändertas på land

PLANERAD VERKSAMHET - SJV

Fast farledsutmärkning

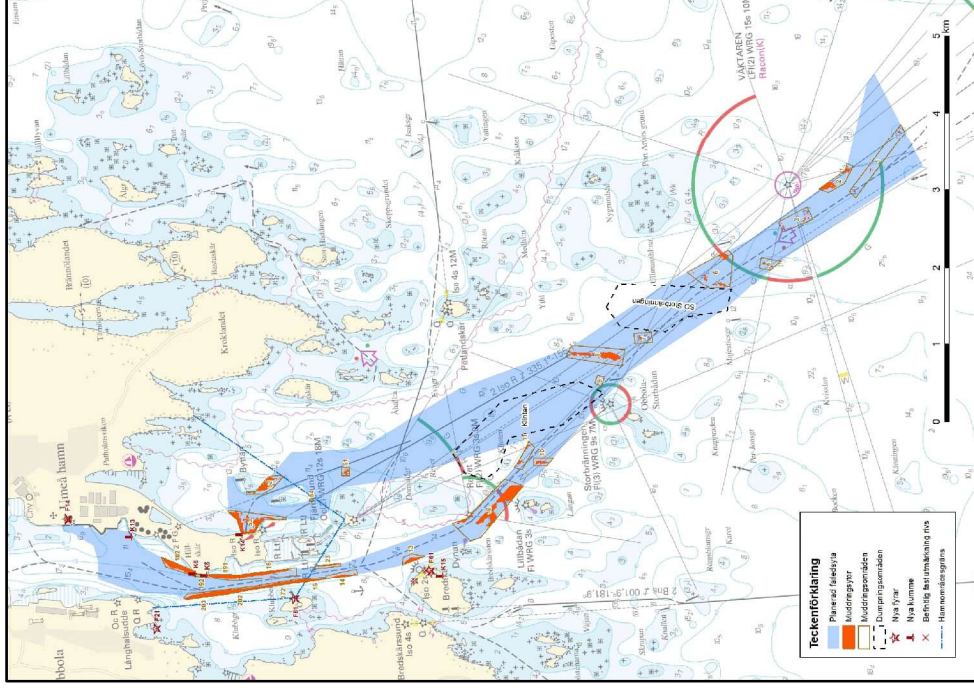
- Fyra nya fyrar/kummel kommer att anläggas och tre befintliga kommer att rivas
- Fyrarna kommer att grundläggas på land i nära anslutning till strandlinjen
- Slutlig position och utformning fastställs i projekteringsfasen

PLANERAD VERKSAMHET - UHAB

Muddring

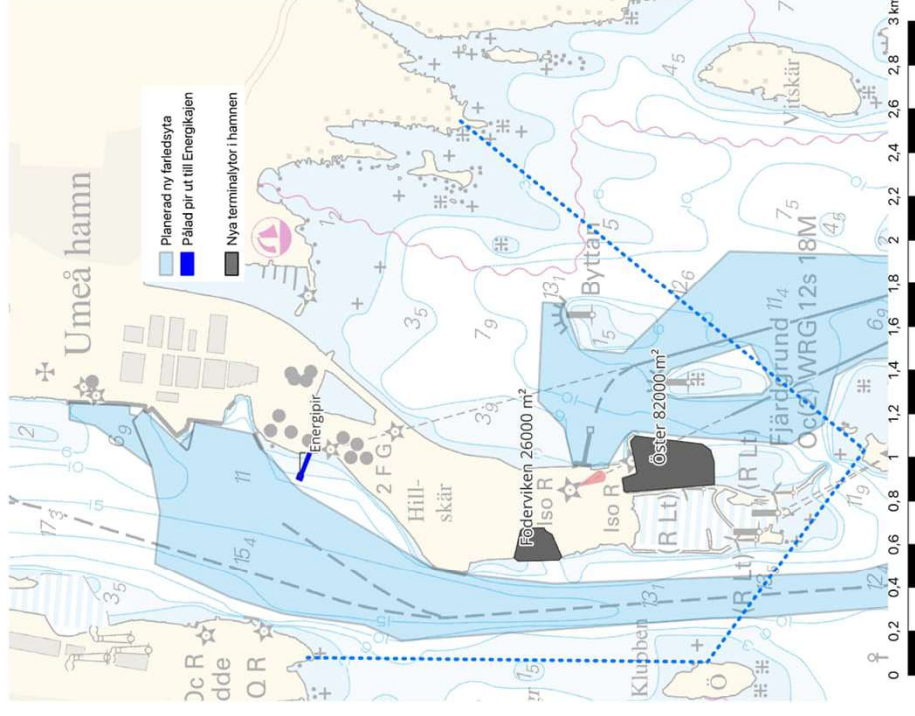
- Fördjupning och breddning av farleder från gränsen för allmän hamn till kajerna.
- Muddringsvolym: Cirka 270 000 tfm³
- Muddring genomförs främst med enskopsverk.
- Undersökningar av föroreningsinnehåll i muddermassor pågår.
 - Låga halter av föroreningar.
 - En mindre del innehåller någon eller några metaller, PAH-16, PCB-7 och/eller tributyltenn.

PLANERAD VERKSAMHET - UHAB

Anläggande av terminaltytor och användande av muddermassor i anläggningsändamål

- Muddermassor (huvudsakligen från Etapp 1-2) används för att skapa nya verksamhetsytor i hamnen i syfte att tillgodose regionens ökade behov av lagringsytor.
 - Område Foderviken
 - Område Öster.
- En vall byggs upp innan utfyllnad av muddermassor kan genomföras. Initialt har vallen en öppning så att muddermassor kan släppas från bottentömmande pråmar.

PLANERAD VERKSAMHET - UHAB

- Tillfälliga kajanläggningar anläggs för att möjliggöra schaktning i slutskedet när öppningen i vallen har byggts igen.

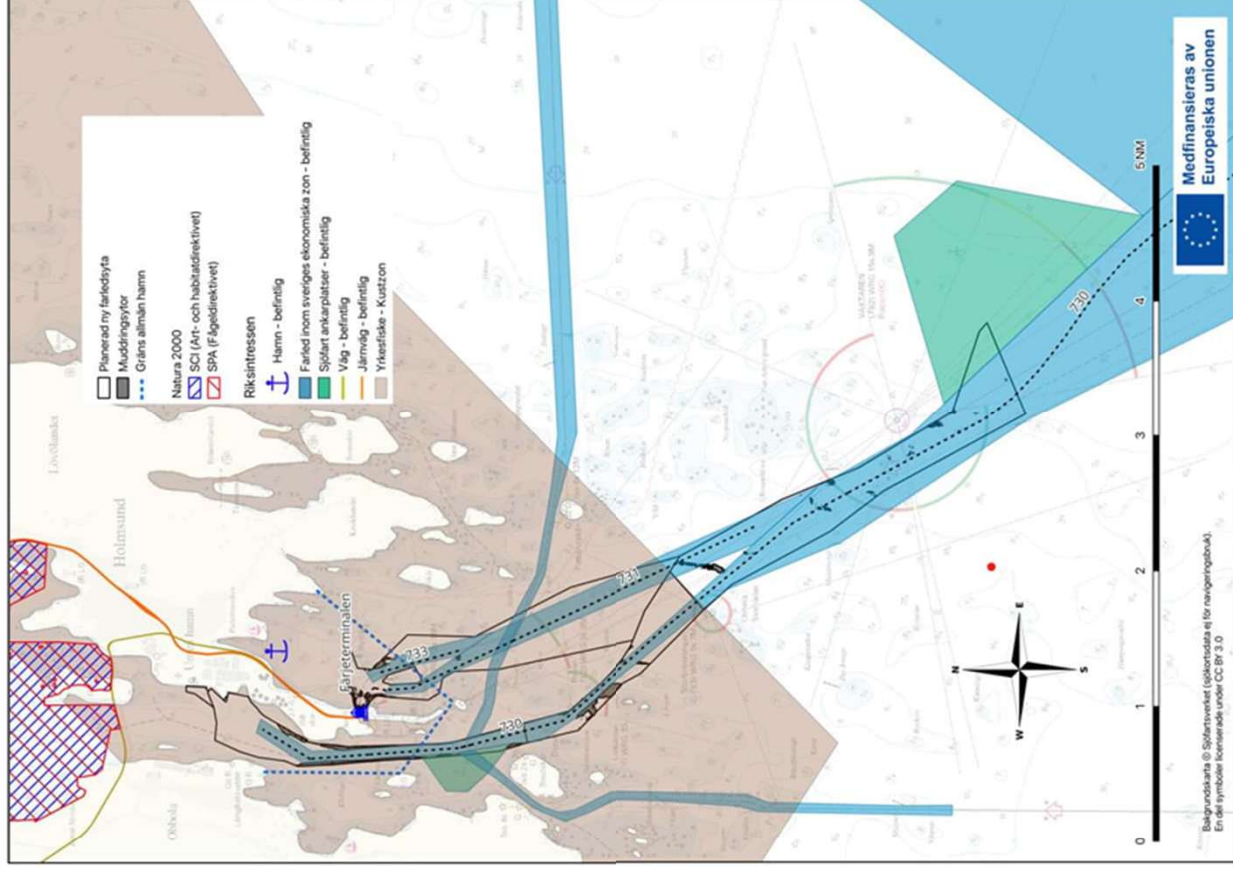
PLANERAD VERKSAMHET – UHAB

Masshantering:

- Massor används för anläggningsändamål
- Muddermassor med låga föroreningar dumpas inom utpekade områden.
- Dumpningsplatserna är under utredning
 - Preliminärt används i första hand område Klinten (finkornigt material).
 - Vid behov kan område SO Storbränningen nyttjas (grövre material).

GEMENSAM PREL. TIDPLAN

- Inlämning av två parallella tillståndsansökningar planeras under 2025.
- Projektet bedöms kunna påbörjas under hösten 2027.
- Arbetsmoment, preliminära tider:
 - Förberedande arbeten med utbyggnad av vallar – ca 1 år.
 - Muddring- och utfyllnadsarbeten – ca 2-3 år.
 - Arbete med fasta utmärkningar/sjömärken – ca 4-6 veckor.
 - Konstruktion av pålad pir till energipiren – ca 9-18 månader.
 - Användning av massor i anläggningssyfte kommer att kräva flera år av överlast och kompaktion innan ytorna blir byggbara.

- Rikssintressen
 - Rikssintressen för kommunikationer
 - Rikssintressen för friluftsliv
 - Rikssintressen för yrkesfiske
- Skyddade områden (N2000, naturreservat)
- Strandskydd

MILJÖKVALITETSNORMER

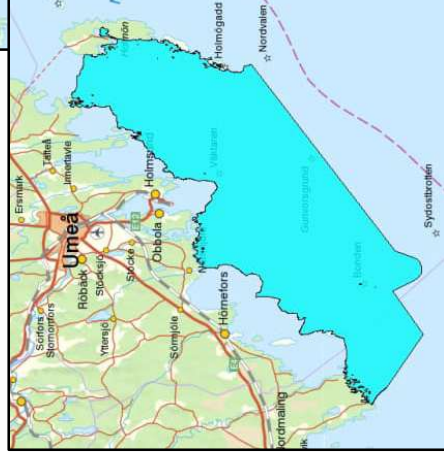
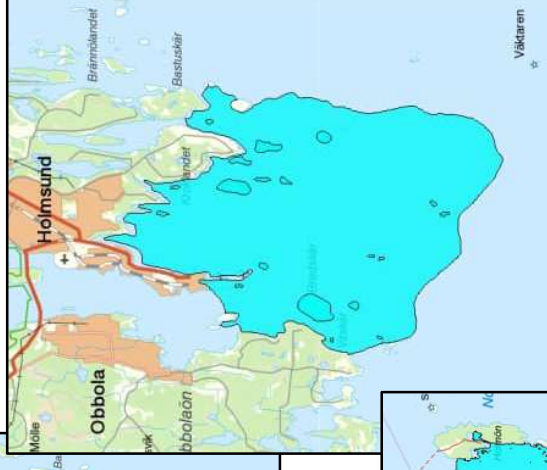
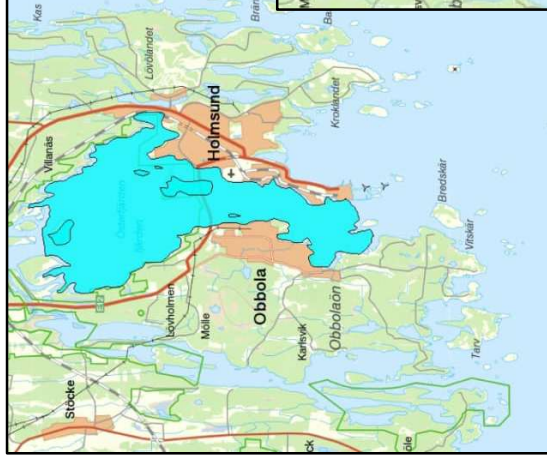
Ytvattenförekomster

- Österfjärden. *Måttlig ekologisk status. Uppnår ej god kemisk status.*
- Fjärdgrundsområdet. *Måttlig ekologisk status. Uppnår ej god kemisk status.*
- S n Kvarnen kustvatten. *God kemisk status. Uppnår ej god kemisk status.*

Grundvattenförekomster

- Inga grundvattenförekomster inom verksamhetsområdet.

Förväntad påverkan kommer utredas vidare.

VATTENMILJÖ OCH SEDIMENT

Befintliga förhållanden

- Stationära arter och vandrande fiskarter har observerats i farled samt hamnområde.
- Inga rödlistade arter har observerats i samband med provtagning av bottenfauna.
- Inga makrofytter har observerats vid inventering.
- Sedimenten utgörs av främst fin silt/lera samt sand och grus.
- Utredningar av botten sedimentets miljö kvalitet pågår.

Förväntad påverkan

- Tillfällig grumling i vattenområde
 - Ev. tidsrestriktioner.
 - Ev. skyddsåtgärder.

NATURMILJÖ

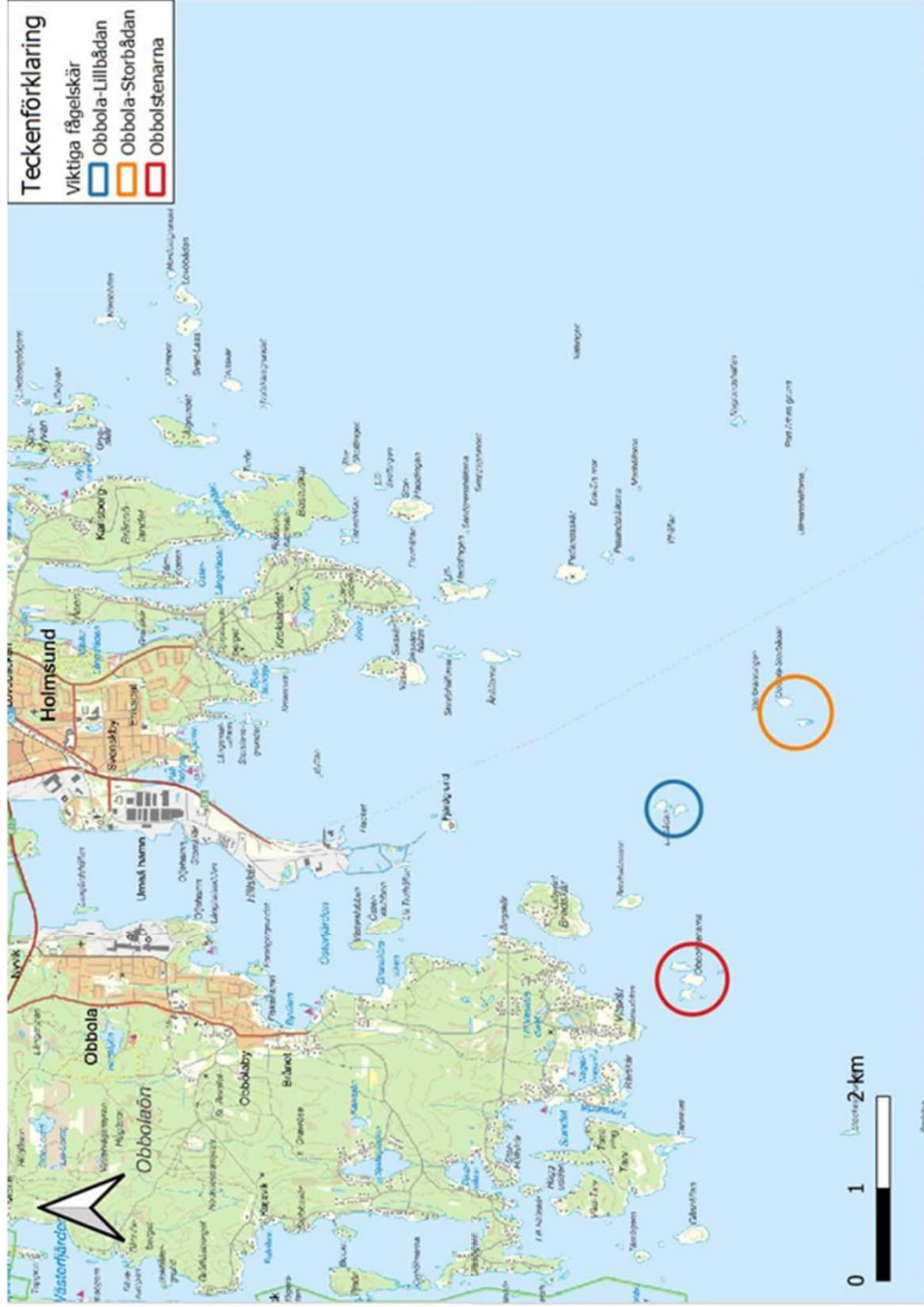
Befintliga förhållanden

- Närmsta fågelskyddsområde ligger i Umeälvens deltas naturreservat, ett par kilometer norr om projektområdet.
- Inga öar i området har något formellt fågelskydd.
- Fågelskär i området utanför Umeälvdalsdelta.
- Sannolikt häckar dykänder och alkor i området.

Förväntad påverkan

- Eventuell påverkan utreds.
 - Skyddsåtgärder vidtas om rimligt.

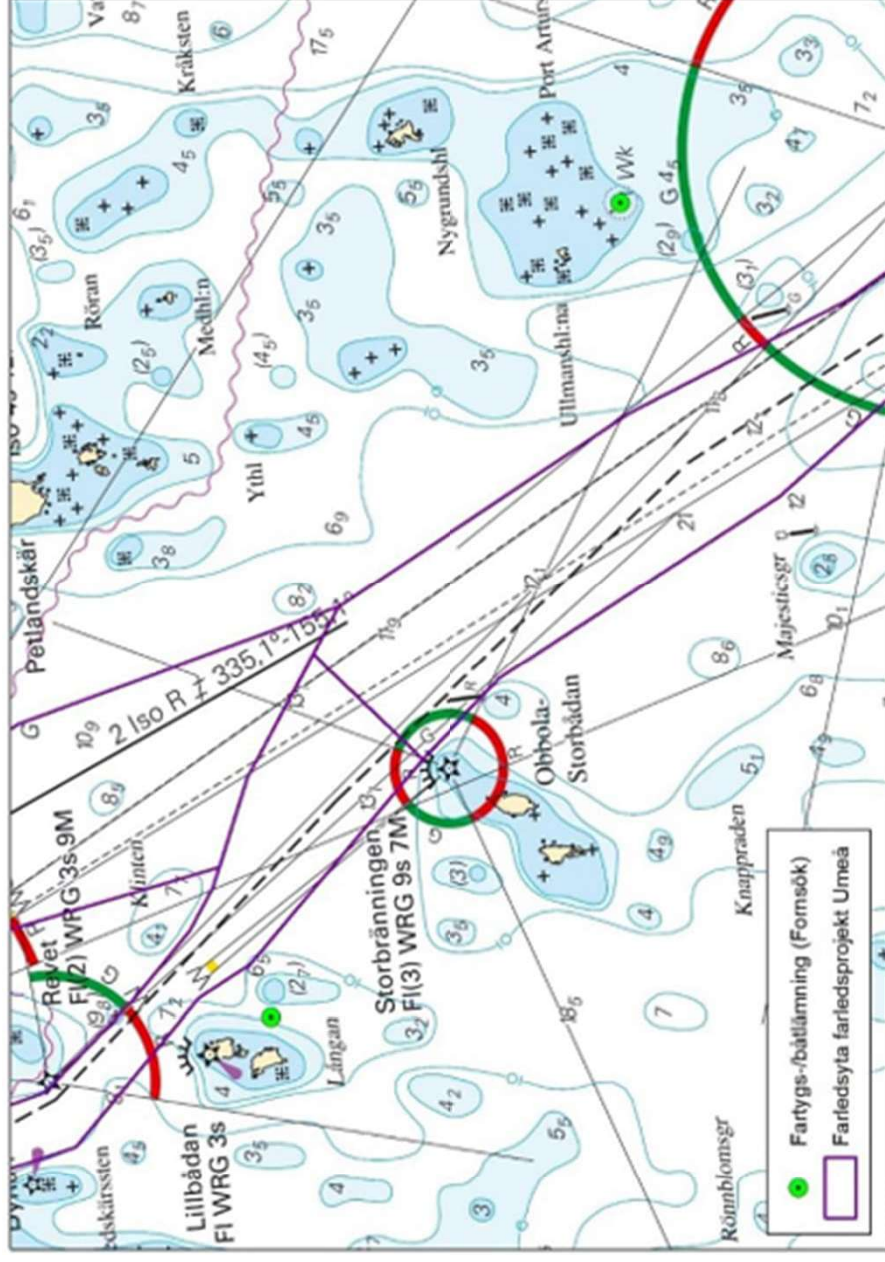
KULTURMILJÖ

Befintliga förhållanden

- Ingen lämning eller registrerad forn lämning har påträffats inom områden för planerade åtgärder. Det finns några identifierade fartygs-/båtlämningar i omgivningarna.

Förväntad påverkan

- Ingen påverkan förväntas på kulturmiljö/lämningar

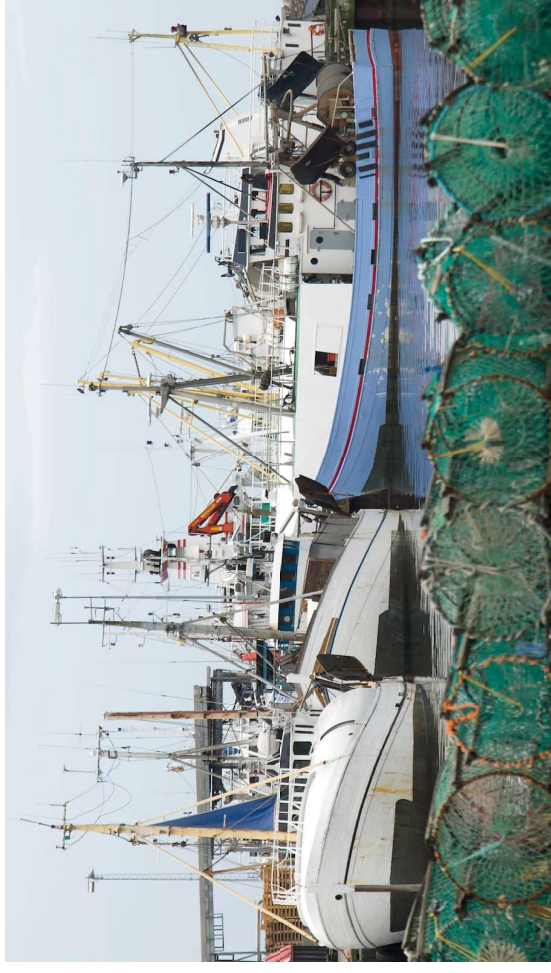
YRKESFISKE

Befintliga förhållanden

- Ett antal fasta fiskeredskap med förankring finns i nära anslutning till farleden.
- Fiskelicenser finns i dagsläget för fem verksamhetsutövare
- Primär inkomstkälla främst lax och sik, men även strömming och abborre

Förväntad påverkan

- Utreds vidare.

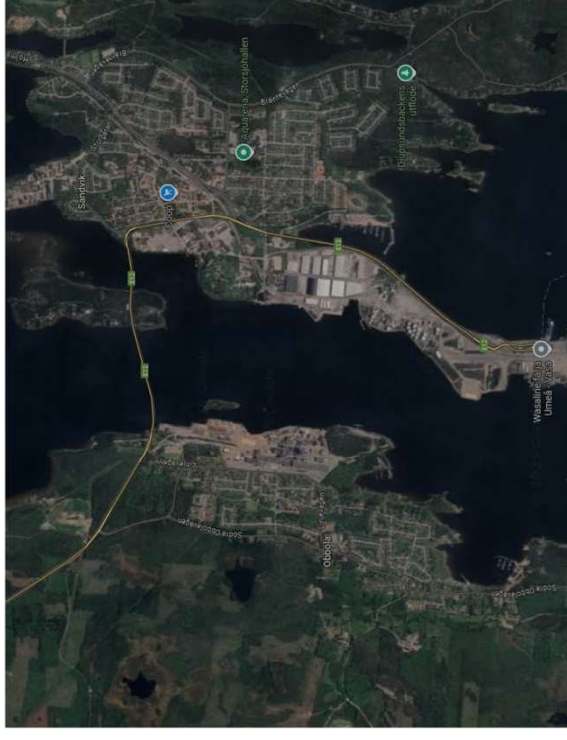
BOENDEMILJÖ

Befintliga förhållanden

- Bostadsområden finns i Holmsund och i Obbola.
- Närmaste bostäder ligger runt 1 kilometer från hamnområdet.

Förväntad påverkan

- Bullerutredning visar risk för överskridande av riktvärden för bostäder nattetid vid full drift.
- Påverkan och skyddsåtgärder kommer utredas vidare.

PÅGÅENDE OCH PLANERADE UTREDNINGAR

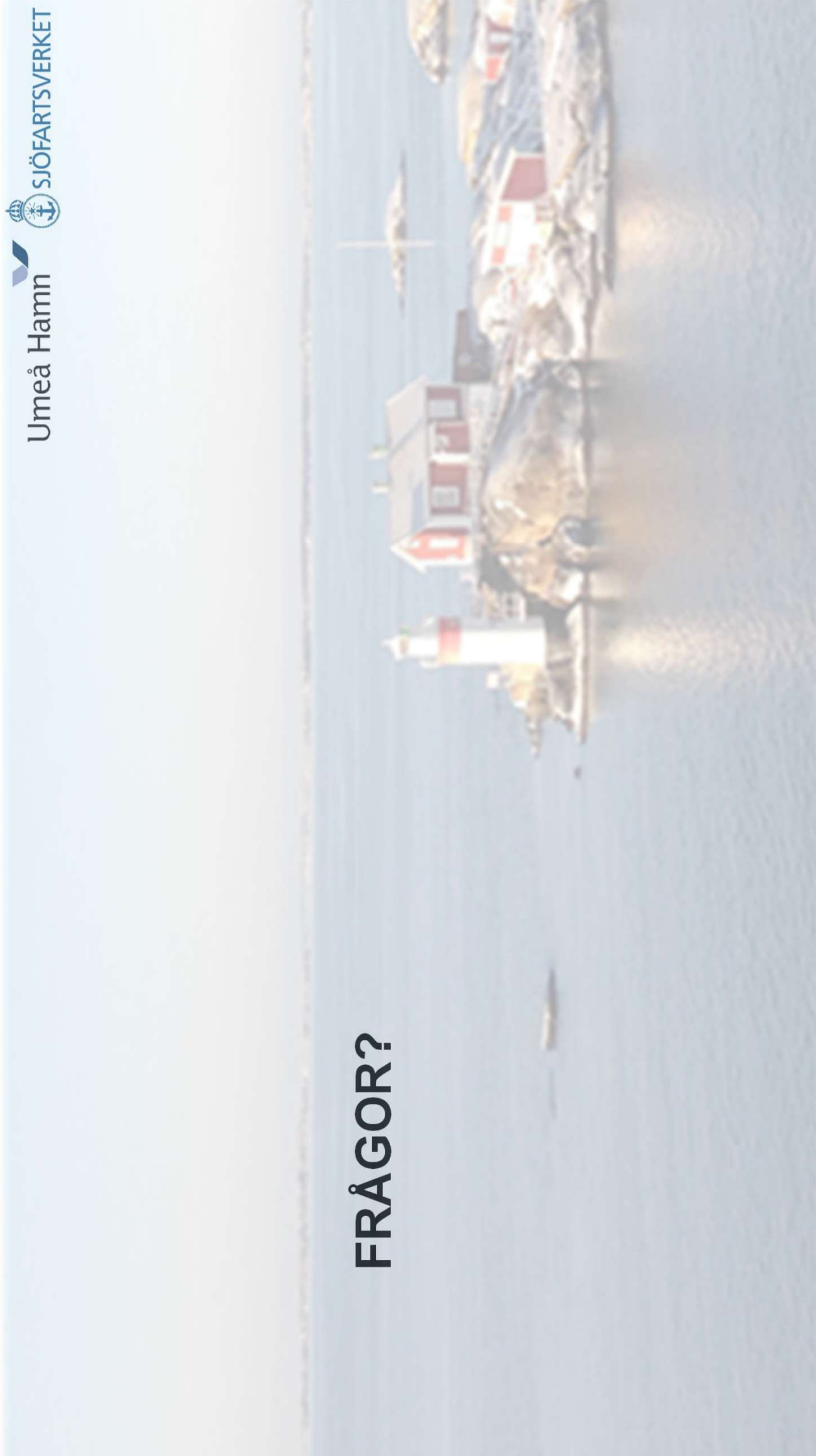
- Bullerspridning vid anläggningsskedet.
- Bottenfauna och makrofyter i och i närheten av muddrings- och dumpningsområdet.
- Flora och fauna på land där fast utmärkning ska byggas.
- Spridningssimulering vid muddring och dumpning.
- Karakterisering av muddermassor
- Utredning och förprojektering av teknisk lösning avseende återanvändning av massor i anläggningsändamål i utfyllnadsområdena.
- Geoteknik, miljö, konstruktion.
- Utredning dumpningsplatser
- Transportutredning.
- Fågel
- Fisk
- Yrkesfiske
- Påverkan på MKN.

SAMRÅD

Samrådskrets:

- Myndigheter
- Intresseorganisationer
- Fiskare
- Verksamhetsutövare
- Fastighetsägare och kända bostadsarrangörer inom 300 m från planerade åtgärder eller som riskerar bullernivåer >40 dBA

FRÅGOR?

Anteckningar
Samrådsmöte

Lena Holm

Umeå Farledsprojekt WP3

Samrådsmöte

Datum: 2025-01-30
Plats: Vaken, Umeå

Närvarande

Namn	Företag/organisation
Sofia Ohlsson (prövning vattenverksamhet)	Länsstyrelsen
Lena Clausén (prövning vattenverksamhet)	Länsstyrelsen
William Jonsson (miljöinspektör)	Umeå kommun, miljö och hälsoskydd
Sabina Sjöström (miljöinspektör)	Umeå kommun, miljö och hälsoskydd
Melica Cliffoord, (projektledare)	Sjöfartsverket
Therese Stark (miljöspecialist)	Sjöfartsverket
Agnes Larfeldt (advokat, medverkar digitalt)	Agnes Advokater AB
Tove Frisk (kommunikatör, medverkar digitalt)	Sjöfartsverket
Gustav Edvinsson (uppdragsledare Tyréns)	Tyréns AB
Viktoria Larsson (miljöingenjör)	Umeå hamn
Ulrika Sundin Bonnedahl (jurist och ombud Umeå hamn)	Umeå kommun
Mikael Isaksson (VD Umeå hamn)	Umeå hamn
Kim Andersson Berlin, (projektledare)	Umeå hamn
Johanna Borlid (MKB-specialist)	Tyréns AB
Lena Holm, (uppdragsledare Tyréns) protokollförare	Tyréns AB

Bilaga 1. Samrådspresentation.

1 Agenda

- Presentation av närvarande
- Bakgrund och syfte
- Ansökans omfattning
- Prövning
- Planerad verksamhet
- Sjöfartsverket
- Kvarkenhamnar/Umeå Hamn AB
- Tidplan
- Miljöbedömningar
- Utredningar
- Frågor

Deltagare hälsas välkomna, presentationsrunda.

Sökanden visar en presentation, se Bilaga 1. Frågor välkomnas vartefter under presentationen.

2 Frågor/kommentarer under presentationen

Bild 4. Umeå hamn AB (UHAB) anför att en anmälan har ingetts till Länsstyrelsen om att få ändra utformning av energipipen inom ramen för tillståndet för Etapp 1-2, dvs en justering av det redan givna tillståndet. Om ändringen inte kan lösas genom en anmälan så finns denna del med i denna ansökan.

Bild 12. Länsstyrelsen frågar om det är klass 4-massor eller lägre klassade (ej klass 5) som planeras läggas i utfyllnaden, samt varifrån de kommer? (Klass 5-massor får inte användas för anläggningsändamål enligt domen för Etapp 1-2). UHAB anför att sökanden kommer att följa domen och att det inte är realistiskt att ta upp klass 4-massor på land, då sådan hantering äventyrar projektets genomförande på grund av höga kostnader. Länsstyrelsen menar vidare att det är viktigt att det tydligt framgår vilka massor som ska användas i utfyllnaden, hur de eventuellt lakar, ifall det behövs någon tätning av vall och slänter(till exempel gummiduk eller motsvarande), vilken typ av massor, vilken mängd, vilka halter massorna har osv. Länsstyrelsen undrar vilka massor från detta projekt som kommer användas i utfyllnaden? UHAB svarar att det är troligt att sökanden kommer att ansöka om dumpning för alla dessa massor. Hamnen har ett stort behov av nya ytor, tex för hantering av delar till vindkraftverk.

Bild 12 Angående muddringen så önskar Länsstyrelsen att det i ansökan redovisas hur masshanteringen sker för respektive klass, klass 4, klass 5,

morän osv. I Etapp 1-2 var detta ihopskrivet vilket uppfattades som mer svårbegripligt.

Bild 15: Frågor om hanteringen av muddermassor från Länsstyrelsen. UHAB förtydligar att massorna kommer direkt från muddringen via pråm till utfyllnadsområdet. Sjöfartsverkets och hamnens muddringsarbeten kommer att samordnas så långt som det är möjligt för att nå synergier. Länsstyrelsen efterfrågar en tydlig beskrivning av arbetsordningen för de olika massorna i ansökan, vilka läggs var, var kommer de ifrån osv. UHAB beskriver att moränmassor behöver luckras upp innan de kan grävas bort.

Frågor från Länsstyrelsen gällande tidplanen för farledsprojektet och Etapp 1-2, samt om det nyligen inlämnade kontrollprogrammet för muddring i hamnen och hur det arbetet är planerat tidsmässigt. UHAB förtydligar att det kontrollprogram som är inlämnat nu är inte för hamnbassängsmuddringen, utan det är endast teknisk muddring för kajen. Avsikten är att tidplanen för hamnbassängsmuddring Etapp 1-2 kommer att sammanfalla med den planerade muddringen i denna ansökan.

Bild 21. Länsstyrelsen påpekar att det är viktigt att i ansökan tydligt visa vad vraket behöver för skyddszon, ifall det finns risk för påverkan osv.

Bild 22. Länsstyrelsen påpekar vikten av dialog med yrkesfiskarna. Redskapen ligger nära farleden, men inte i farleden. Synpunkt från fiskekonsulenten är att även fritidsfisket ska ges möjlighet att yttra sig. UHAB anför att de ingår i samrådsprocessen.

Bild 23. UHAB förtydligar att muddring kommer ske dygnet runt, och att worst case med två verk i full drift (i anläggningsskedet) enligt genomförd bullerutredning teoretiskt kan ge punktvis överskridande av riktvärden.

Bild 24. UHAB förtydligar efter frågor från Länsstyrelsen att sedimentundersökningarna pågår och att det är oklart om det kommer krävas ytterligare kompletteringar eftersom alla resultat från genomförda provtagningar ännu inte har inkommit. Länsstyrelsen meddelar att de gärna erbjuder avstämning/dialog kring sedimentundersökningarna i senare skede, innan ansökan lämnas in. Dialogen kan ske inom samrådet eller mer informellt, och kan omfatta endast genomförd sedimentundersökning eller även masshanteringsplan. Sökanden återkommer i frågan.

Bild 25. Länsstyrelsen meddelar att de inte har några större synpunkter på samrådsprocessen. Länsstyrelsen frågar om fiberbankarna vid Obbola, vilka inte nämns i samrådsunderlagen. UHAB svarar att fiberbankarna är med i den geotekniska delen. Provtagningen gjordes tätare i de delar som angränsar till fiberbanken. Fiberbankarna ligger djupare än farledsdjupet så ingen muddring kommer att ske där. Dialog förs med Obbola angående

deras undersökningar. Länsstyrelsen påpekar att fiberbanken är känsliga för yttre påverkan och att det behöver framgå i ansökan om muddringen kan påverka dem, tex om de kan störas av ändrade strömningsförhållanden i älven. Kan muddringen orsaka ett skifte som gör att de rör på sig ändå? Även eventuella försiktighetsmått behöver beskrivas. UHAB anför att sedimentprover tagna i muddringsområdet nära den utpekade fiberbank inte tyder på något innehåll av fiber, eller några förhöjda halter av organiskt material.

Kommunen anför att om det finns en gräns för utskick av samrådshandlingen mellan två grannar så är det bra att dra ut gränsen, så att alla grannar får det. Detta för att minska risken för konspirationstankar mm.

3 Frågor/synpunkter efter presentationen

Frågor, önskemål och synpunkter från Länsstyrelsen efter genomförd presentation:

Önskemål om att gällande detaljplan redovisas tydligt ihop med de planerade åtgärderna, tex att kartorna läggs ovanpå varandra så att båda syns samtidigt. Det efterfrågades av domstolen i prövningen av Etapp 1-2. Planarbete pågår inom hamnområdet. Utfyllnadsområdena är dock helt inom den nya detaljplanen.

Möjligheten till muddring med miljöskopa behöver beskrivas i ansökan. Länsstyrelsen kommer att ha samma krav som i prövningen för Etapp 1-2 gällande muddringstekniken. UHAB anför att enskopeverk med lock också är en slags miljöskopa, denna typ används exempelvis i slänter. Ansökan behöver tydligt redovisa vilka områden som kan muddras med vilken teknik.

Länsstyrelsen önskar detaljerade figurer över varje muddringsområde, där det framgår vilket djup det är, vilka prover som har tagits, klassindelning, hur djupt man ska muddra osv.

Frågor om det potentiella utfyllnadsområdet Lagunen. UHAB förtydligar att eftersom Lagunen är så grund så passar inte dessa massor för utfyllnad där. Det är bättre att fylla lagunen med tex berg, kross eller annat hårt material. Länsstyrelsen menar att det är viktigt att det motiveras varför man inte använder den ytan. USB förtydligar att det är samma motivering som framfördes i Etapp 1-2.

Ansökan behöver innefatta valda skyddsåtgärder för grumling. Det är önskvärt att ansökan innehåller spridningsmodeller, spillberäkningar osv både för muddring och dumpning. Ansökan behöver innefatta tydliga

jämförelser av olika metoder och motiveringar till varför vissa metoder eventuellt inte kan tillämpas, såsom tex siltgardin. Beskrivningen av påverkan från grumling behöver ta kumulativ hänsyn både till muddring och dumpning. Sjöfartsverket frågar om Länsstyrelsen känner till någon verksamhet som kan bidra med grumling, dvs kumulativ påverkan. Länsstyrelsen svarar att de inte känner till någon sådan verksamhet.

Länsstyrelsen önskar att sökanden samlar bakgrundsdata och skapar korrelationskurvor för grumlingen, för att förbereda inför en diskussion om halter som mäts som suspenderad halt eller turbiditet.

Angående MKN så önskar Länsstyrelsen att biologiska förutsättningar beskrivs i ansökan, t.ex utifrån substrat och ljustillgång för att bedöma påverkan på de biologiska kvalitetsfaktorererna. Nya indelningar av kustvattenförekomsterna har gjorts och ska finnas i VISS. Länsstyrelsen önskar vidare att MKN för sediment redovisas i ansökan. Den förändrade hydromorfologin som den sökta verksamheten medför kan leda till att beslut om undantag behöver tas. Synpunkter beträffande MKN kan skickas skriftligt och mer utförligt till sökande om så önskas.

Angående de planerade utfyllnaderna så behöver ansökan redovisa läckagebenägenheten hos massorna, tex är metaller och TBT mer vattenlösliga än många andra ämnen. Eventuellt behov av rening av överskottsvatten ska redovisas i ansökan. Ansökan bör också innefatta bedömning av ifall ett eventuellt läckage inverkar på möjligheten att följa MKN eller om det riskerar att försämra statusen i vattenförekomsten. Grundvattennivåer och förurningspotential behöver också utredas och redovisas.

Angående dumpningsplatserna så önskar Länsstyrelsen att föroreningshalter i sedimenten redovisas i ansökan, samt att halter av metaller lösta i vatten inför, under och efter projektet redovisas för att statusen ska kunna bedömas.

Länsstyrelsen önskar att ansökan innehåller en årstidsplan, det vill säga en redovisning av de moment som behöver göras under en viss årtid. Tex kan det innebära att vissa moment görs när det är isfritt. Årstidsplanen ska innefatta ordning på arbetsmomenten och vilka moment som kan fortsätta under hela året. Tydlig redovisning av samordningen med projektet Etapp 1-2 är också viktigt att redovisa.

Angående fiberbankarna så informerar Länsstyrelsen om att ifall projektet leder till en ökad spridning från bankarna kan det komma att leda till ett solidariskt ansvar för spridning av föroreningarna.

Gällande PFAS så pågår ett regeringsuppdrag. PFAS har hittats i fiberbankarna. Länsstyrelsen önskar att sökanden redovisar PFAS-halter i de sediment som ska muddras.

UHAB frågar om Länsstyrelsen känner till några verksamheter som kan leda till kumulativa effekter för buller. Länsstyrelsen svarar att de inte kan säga så mycket om det innan de ser bullerutredningen.

Länsstyrelsen önskar granska protokollet från detta möte innan det färdigställs.

Handläggare
Annika Söderberg
Dok.ansvar/Godkänd/Projektägare
Annika Söderberg
Organisation/Område
SFV Jord

Projektnummer

Objektnummer

Datum
2025-03-13

Yttrande

Diarienummer
0898/25
Version

Sida
1 (2)

Umeå Hamn AB
Rådhusplanaden 8
903 28 UMEÅ

farledsprojekt.umea@umea.se

Avgränsningssamråd för Kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder av allmän farled, kajarbeten och utfyllnad av vattenområde samt dumpning.

Inledning

Statens fastighetsverk (SFV) har mottagit inbjudan till samråd avseende en planerad Kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder av allmän farled, kajarbeten och utfyllnad av vattenområde samt dumpning.

SFV representerar staten som markägare av Obbola 23:80, Obbola 23:81 och Obbola 23:318.

SFV:s uppdrag och fastigheter

SFV är en myndighet som förvaltar vissa delar av statens fasta egendom. SFV:s uppdrag beskrivs i myndighetens instruktion och årligt regleringsbrev. De fastigheter SFV ska förvalta är de som staten långsiktigt behöver för speciella ändamål, fastigheter som är av stort kulturhistoriskt värde för vilka staten har ett särskilt ansvar, fastigheter som under århundraden har tillhört kronan eller donerats till staten.

SFV har ett långsiktigt förvaltningsperspektiv och många av SFV:s objekt är statliga byggnadsminnen (SBM) med Riksantikvarieämbetet som tillsynsmyndighet.

SFV Förvaltar cirka 4000 byggnader och en sjundedel av Sveriges markyta.

Yttrande

SFV verkar för en hållbar samhällsutveckling samt att långsiktigt och hållbar förvalta fastigheterna. SFV är i grunden positivt inställda till att det utreds möjligheten till en utökad kapacitet av Umeå hamn för att möta framtida transportbehov, men en exploatering behöver ske med beaktan på de lokala förutsättningarna.

Natur- och kulturvärdena behöver beaktas. Att lämpliga ytor för att använda muddringsmassor för anläggningsändamål så som tex tillskapande av nya ytor.

Yttrande

Projektnummer

Datum

Diarienummer

Sida

2025-03-13

0898/25

2 (2)

Objektnummer

Version

SFV har inte några invändningar mot projektet i detta skede men förutsätter att sökande kontinuerligt informerar SFV om projektet i planerings- och byggfas.

Med vänlig hälsning

Annika Söderberg

Fastighetsförvaltare SFV Jord

Subject: Sv: Inbjudan till Avgränsningssamråd – Farledsprojekt Umeå UN-2025-0043-912
Sent: 2025-02-17, 15:25:38
From: Brevlåda Nätplanering Bredband<natplanering.bredband@umeaenergi.se>
To: Brevlåda Umeå Energi; Farledsprojektet

Du får inte ofta e-post från natplanering.bredband@umeaenergi.se. [Läs om varför det här är viktigt](#)
UN-2025-0043-912

Tack för inbjudan.

Umeå Energi UmeNet AB har inga ledningar i vattenområden där muddringar ska företas enligt bifogad handling. Inom landområden (Umeå Hamn) finns ledningar som kan påverkas om schaktarbeten företas.

UmeNet (bredband) har inget att erinra i ärendet, önskas vår synpunkt i någon fråga svarar vi på det.

Med vänlig hälsning
Per-Erik Grundberg

Per-Erik Grundberg Anläggningsutvecklare Bredband Affär och Produkt
Direkt 090-160094 | Mobil 070-5717956
per-erik.grundberg@umeaenergi.se

Umeå Energi, Box 224, 901 05 Umeå
Växel 090-16 00 00 | Kundservice 090-16 00 20 | Fax 090-16 00 10
www.umeaenergi.se

Vi värnar om din personliga integritet, läs mer i [Umeå Energis integritetspolicy](#)

Följ oss på [Facebook](#), [Twitter](#), [LinkedIn](#) och [Instagram](#)

Från: Brevlåda Umeå Energi
Skickat: den 14 februari 2025 16:06
Till: Brevlåda Nätplanering Värme ; Brevlåda Nätplanering Bredband ; Brevlåda Remiss Nätanslutning
Ämne: VB: Inbjudan till Avgränsningssamråd – Farledsprojekt Umeå

Hej!

Här kommer en inbjudan till samråd. Vet ni några fler som kan vara intresserad så skicka gärna vidare

Dnr:
UE-2025-0164-730

EN-2025-0108-630

UN-2025-0043-912

Med vänlig hälsning

Nicolina Liljefelt

Nicolina Liljefelt, Registrator
Mobil 076-14 97 528

nicolina.liljefelt@umeaenergi.se

Umeå Energi, Box 224, 901 05 Umeå
Växel 090-16 00 00 | Kundservice 090-16 00 20 | Fax 090-16 00 10
www.umeaenergi.se

Vi värnar om din personliga integritet, läs mer i [Umeå Energis integritetspolicy](#)

Följ oss på [Facebook](#), [Twitter](#), [LinkedIn](#) och [Instagram](#)

Från: Farledsprojektet <farledsprojekt.umea@umea.se>

Skickat: den 14 februari 2025 14:42

Till: Farledsprojektet <farledsprojekt.umea@umea.se>

Kopia: farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se; Anna-Clara Fridén <anna-clara.friden@umea.se>

Ämne: Inbjudan till Avgränsningssamråd – Farledsprojekt Umeå

[EXTERN]

Hej,

Sjöfartsverket och Umeå Hamn AB
bjuder härmed in till samråd enligt miljöbalken inför ansökan om tillstånd till
vattenverksamhet m.m. avseende Farledsprojekt Umeå.

Samrådsunderlaget bifogas och
finns även att ta del av på Sjöfartsverkets och Umeå Hamns webbsidor:

[Umeå farled](#) (Sjöfartsverket)

<https://www.umeahamnab.se/projekt/umeafarled.4.65a72e98193d271e31e33887.html> (Umeå Hamn)

Skriftliga synpunkter och frågor
skickas till Umeå Hamn AB, Rådhusplanaden 8, 903 28 Umeå, alternativt e-post
farledsprojekt.umea@umea.se eller
till

Sjöfartsverket, Östra Promenaden 7, 601 78 Norrköping alternativt e-post

farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se.

Ange ärendenummer: 25-00464 i ärenderaden på mejlet eller på kuvertet.

Synpunkter önskas senast den 14 mars 2025.

Frågor rörande detta samråd eller
projektet ställs till respektive organisation:

Umeå Hamn AB Viktoria Larsson
genom e-post: farledsprojekt.umea@umea.se, alternativt via telefon: 070-617 32 89

eller

Sjöfartsverkets projektledare
Melica Cliffoord genom e-post: farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se alternativt via Sjöfartsverkets växel
0771-63 00 00.

Med vänlig hälsning

Viktoria Larsson, Umeå Hamn AB och
Melica Cliffoord, Sjöfartsverket

Subject: Sv: Samråd enligt miljöbalken för farledsprojekt Umeå
Sent: 2025-03-18, 13:35:55
From: Viktoria Larsson<viktoria.larsson@kvarkenports.com>
To: Farledsprojektet

Hej Anna-Clara,

Jag har varit ledig en vecka, därav lite sent svar.

Har stämt av inom projektet och vi kommer svara samlat i samrådsredogörelsen som kommer i ett senare skede. Detta då många har samma eller liknande funderingar och då ger det en tydligare och mer samstämmig information till alla.

Jag har informerat honom om att hans frågor kommer besvaras i samband med samrådsredogörelsen över telefon, men du får gärna bekräfta det i ett kort mail till honom så att han inte tror att vi glömt bort honom.

Med vänliga hälsningar

Viktoria Larsson

Umeå Hamn 8
913 32 Holmsund
SWEDEN
Direct: +46 (0)90-16 32 89, mobile: +46 (0)70-617 32 89
www.kvarkenports.com

Från: Farledsprojektet
Skickat: den 11 mars 2025 06:07
Till: Viktoria Larsson
Ämne: VB: Samråd enligt miljöbalken för farledsprojekt Umeå

God morgon Viktoria,
Hoppas allt är fint med dig!

Hade vi några svar till denne herre?

Med vänlig hälsning

Anna-Clara Fridén
Kommunikationschef

INAB-Infrastruktur i Umeå AB
903 47 UMEÅ

Tel: +46 90 16 68 14
Mobil: +46 70-675 13 97

e-post: anna-clara.friden@umea.se
Besöksadress: Umestan Företagspark, Fredsgatan 21

[Följ oss gärna på LinkedIn](#)

Vi värnar om din personliga integritet, läs mer i
[Infrastruktur i Umeå ABs integritetspolicy](#)

Från: Christer Lundström <christer.lundstrom@live.se>

Skickat: den 21 februari 2025 12:42

Till: Farledsprojektet <farledsprojekt.umea@umea.se>

Ämne: Samråd enligt miljöbalken för farledsprojekt Umeå

Du får inte ofta e-post från christer.lundstrom@live.se. [Läs om varför det här är viktigt](#)

Till

Viktoria Larsson

Frågor

1, Varför ska farledsprojekt Umeå genomföras

Med en ökad godshantering i Umeå farled och sjöfartens omställning med nya fartygstyper ställs högre krav på en farled med bättre kapacitet, anpassad efter större och mer djupgående fartyg. Farleden är i vissa avsnitt relativt smal med kraftiga girar, och har därför trafikrestriktioner som begränsar tillgängligheten vid mörker, hård vind och begränsad sikt. Genom att bredda och fördjupa farleden samt förstärka utmärkningen kommer tillgängligheten i mörker och dåligt väder att öka, samtidigt som kapaciteten höjs genom att det blir möjligt att ta in större fartyg.

Har upplevt att det är störande när fartyg kommer in på natten när det blåser, man kör motorer på höga varv och har hjälp av bogserbåtar. om jag förstår saken rätt så kommer betydligt fler fartyg angöra hamnen nattetid. Tycker man borde begränsa fartyg att angöra hamnen nattetid i största möjliga mån

2, Underlag för avgränsningssamråd

5.5. Boendemiljö Bostadsområden finns i Holmsund och i Obbola. Närmaste bostäder ligger runt 1 kilometer från hamnområdet. Förväntad påverkan Projektet har låtit genomföra en bullerutredning. Enligt utredningen riskerar riktvärden för bostäder nattetid komma att överskridas vid full drift, det vill säga då två mudderverk arbetar samtidigt. Bullerpåverkan samt behov av eventuella försiktighetsåtgärder kommer att utredas vidare.

Måste man köra mudderverken nattetid om bullernivån överskrids?

3, Det hade varit trevligt med ett informationsmöte/studiebesök där man får information och möjlighet att ställa frågor

mvh

Christer Lundström
Södra Obbolavägen 93
913 42 Obbola 073 033 42 72
christer.lundstrom@live.se

Yttrande Naturskyddsföreningen Umeå med omnejd (benämns förkortat NF Umeå i det följande)

Avseende Underlag för avgränsningssamråd - Kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder av allmän farled, kajarbeten och utfyllnad av vattenområde samt dumpning – Umeå hamn

ärendenummer 25-00464

Yttrandet ska mailas till: farledsprojekt.umea@umea.se

De planerade muddringarna är stora areellt sett. Det är lite svårt att utifrån samrådsunderlaget avgöra hur djupt ned i sedimentet muddringarna kommer att sträcka sig, då det angivna måttet teoretisk fast volym är lite svårt för oss att tolka. I sedimentet förekommer gamla föroreningar i form av metaller och organiska miljögifter, och utredningar av halter pågår. Även om preliminära resultat tyder på att halter ofta ligger i de lägre riskklasserna (men undantag finns) så finns risk att muddringarnas areella storlek kan medföra ett inte försumbart frigörande av begravda föroreningar som riskerar att via upptag av bottenfaunan hamna i näringsväven och vidare till fisk. Detta särskilt som en ganska stor andel av sedimenten utgörs av finkorniga sediment, vilka brukar hålla mest föroreningar. Bland annat nämndes förekomst av tributyltenn i riskklass 4, vilket är ett mycket giftigt ämne. NF Umeå vill betona vikten av att kommande MKB:s inkluderar en utredning eller bedömning av storleken på en eventuellt ökad belastning av tungmetaller/organiska miljögifter på biota i området, särskilt bottenfauna och fisk. Vi anser alltså att, förutom standardundersökningar av tex mängder och artsammansättningar av fisk, bottenfauna, eller vegetation, även halter av halter av relevanta tungmetaller och organiska miljögifter i bottenfauna och fisk borde undersökas både före och efter muddringarna. Exempel på prioriterade ämnen för kemisk status vars halter i sediment i tidigare undersökningar konstaterats överskrida nivån för god status är olika PAH:er, tributyltenn och fluoranten. Området kring Holmsund har för övrigt en historik med industriella föroreningar i sediment som är viktigt att beakta.

En del av muddermassorna planeras att användas som utfyllnadsmaterial för att skapa nya hamnytor. NF Umeå vill betona att det är mycket viktigt att detta görs på ett sätt så att spridning av gamla föroreningar från massorna förhindras eller minimeras.

Området är en viktig vandringsled för fisk som bla. havsöring och lax och troligen sik. NF Umeå betonar vikten av att man utreder behovet av säsongsmässiga tidsrestriktioner för muddringsarbeten, så att inte dessa fiskars vandringar påverkas negativt av bla grumlingar. Även behovet av tidsrestriktioner i syfte att ta hänsyn till den stationära fiskfaunans lektider kan behöva undersökas. Det kan gälla för bla abborre och gädda vars lek kan påverkas av grumling och sedimentation. Det finns också generella samband mellan halt uppgrumlade partiklar och grumlingens varaktighet i tid å ena sidan och effekter på fiskar å andra sidan. Dvs kraftiga grumlingar kan ge negativa effekter på kortare tid, än vad lättare grumlingar kan. Det är viktigt att storleken på de planerade grumlingarna och deras förutsedda effekter på fisk redogörs för i MKBs.

Umeå 20250314

Styrelsen Naturskyddsföreningen Umeå med omnejd

Yttrande Naturskyddsföreningen Umeå med omnejd (benämns förkortat NF Umeå i det följande)

Avseende Underlag för avgränsningssamråd - Kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder av allmän farled, kajarbeten och utfyllnad av vattenområde samt dumpning – Umeå hamn

ärendenummer 25-00464

Yttrandet ska mailas till: farledsprojekt.umea@umea.se

Subject: 25-00464 Synpunkter
Sent: 2025-03-14, 10:06:11
From: brev@umss.se<brev@umss.se>
To: Farledsprojektet; farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se

You don't often get email from brev@umss.se. [Learn why this is important](#)
Ärendenummer 25-00464

Hej

Umeå Segelsällskap (USS) har följande synpunkter och frågor på "hantering av muddermassor":

Vår seglingsverksamhet, tävlingar, träningar mm bedrivs idag inom dumpningsområdena Klinten och SO Storbränningen. Angränsande vatten har många grund och är därför olämpliga för seglingsverksamhet.

Kommer hantering av muddermassor i dessa områden att påverka vår verksamhet?
Vad blir vattendjupet i dessa områden?

Vänliga hälsningar
Umeå Segelsällskap
gn Thomas Hansson Mild

Subject: FK och till diariet
Sent: 2025-02-26, 13:46:58
From: Viktoria Larsson<viktor.larsson@kvarkenports.com>
To: Farledsprojektet; farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se

Uppföljningsflagga: Flag for follow up
Flagga: Slutfört

Hej,

Ann Hammarström (inget uppringningsid) ringer in 13:15 2025-02-06 och har frågor om följande:

- Nyttan av projektet framgår inte till en sida där QR-koden leder
- Saknar en karta i underlaget på hemsidan
- Uttrycker oro för att bullret ska störa. Sommarstuga byggda på 60-70-talet som inte är anpassad efter sånt buller. Sommarstugan är belägen ca mitt emot vindkraftverken
- Har frågor om hur länge och under vilka tider det kommer bullra

Jag lovar att maila samrådsunderlaget samt att ange vilka sidor hon kan hitta:

- nytta av projektet
- kartan över berört område
- dumpningsplatserna

Anna-Clara, jag skriver ihop en text med svar samt bifogar dokumentet till dig så kan du maila iväg det till henne från farledsbrevlådan, kopia till SjöV:s brevlåda.

Med vänliga hälsningar

Viktoria Larsson

Umeå Hamn 8
913 32 Holmsund
SWEDEN
Direct: +46 (0)90-16 32 89, mobile: +46 (0)70-617 32 89
www.kvarkenports.com

Subject: kartor nytta
Sent: 2025-02-26, 13:27:36
From: Ann Hm<ann.hammarstrom@hotmail.com>
To: Farledsprojektet

Uppföljningsflagga: Flag for follow up
Flagga: Slutfört

Du får inte ofta e-post från ann.hammarstrom@hotmail.com. [Läs om varför det här är viktigt](#)
Hej!
Tacksam få webb länk enligt telefonsamtal.
Vänligen Ann

Subject: 25-00464
Sent: 2025-03-14, 21:24:15
From: Ann Hm<ann.hammarstrom@hotmail.com>
To: Farledsprojektet

Du får inte ofta e-post från ann.hammarstrom@hotmail.com. [Läs om varför det här är viktigt](#)
Synpunkter på Farledsprojektet

Som boende inom 1 km från fartygsprojektet anser vi det mycket olämpligt att bullernivåerna riskerar att överskridas nattetid. Ingen muddring överhuvudtaget borde utföras nattetid.
När de 2 muddringsverken stöter på stenar ska dessa krossas vilket till ökade bullernivå. Flera av boendena längs vår väg är ursprungligen byggda som sommarstugor med tunna väggar så bullernivåerna lär här bli högre än ni beräknat i utredningen. Vi kan inte acceptera buller varje natt under den isfria delen av ett år. Det är också svårt att tänka sig att bo där ett år med buller hela dagarna (under den isfria tiden).

Det måste gå att använda muddringsverk som inte leder till sådant buller även om det är dyrare. Det inte bara är muddringsljudet i sig utan högre bullernivåer när stenar ska krossas. Så, använd modernaste och tystaste muddringsverk med ljuddämpande material (ex frysmuddring, hydragiska muddringsverk, moderna sugmuddverk) samt barriärer runt muddringsområdet.

Planera arbetet så att bullriga aktiviteter sker under tider när de stör de boende minst. Inget dygnet runt muddrande.

Vi anser det också viktigt att yrkesfiskeriet inte störs samt att ni utreder eventuell påverkan på fisken så snabbt som möjligt. Och stoppar projektet ifall buller och fiskeri/fiskpåverkan inte kan undvikas.

Även om projektet bedöms viktigt så är negativ påverkan på boende och fiskeri/fisk inte acceptabel. Ett till samråd bör genomföras när alla utredningar (buller, fiskeri/fisk, fågelliv, vattenmiljön mm) och miljökonsekvensutredningen är klara.

Ann Hammarström Urban Janlert
Långskärsvägen 33, Obbola

Subject: Samtal från "Christer" 073 033 42 72 kl 11:10 den 21/2
Sent: 2025-02-21, 11:38:00
From: Viktoria Larsson<viktorias.larsson@kvarkenports.com>
To: Farledsprojektet; farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se

För kännedom och till diariet. Jag fyller i Excellistan.

Christer ringer och har frågor om vad som avses med andra typer av störningar i texten på vykortet. Jag berättade lite översiktligt om vad det tex kan vara och att vi kommer att utreda detta i underlaget till vår ansökan. Han hade också funderingar om buller och att vi skrivit att syftet med projektet var bla att kunna köra fartygstrafik utan restriktioner även på natten. Christer tycker sig bli störd ibland nattetid.

Christer hade också frågor om det fanns anledning att han mailade in frågor och jag bekräftade att det är hela syftet med samrådet - att ta fånga upp frågor och synpunkter från berörda och allmänhet.

Jag uppmanade Christer att maila in sina frågor och att han var välkommen att höra av sig igen om han funderar över något mer.

Med vänliga hälsningar

Viktoria Larsson

Umeå Hamn 8

913 32 Holmsund

SWEDEN

Direct: +46 (0)90-16 32 89, mobile: +46 (0)70-617 32 89

www.kvarkenports.com

Subject: Samtal från "Linda" 0728587359
Sent: 2025-02-19, 16:22:22
From: Viktoria Larsson<viktor.larsson@kvarkenports.com>
To: Farledsprojektet; farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se

För kännedom och till diariet:

2025-02-19, kl 12:42 ringer en kvinna och presenterar sig som "Linda" innehavande en sommarstuga på Bredskär.

Linda har allmänna funderingar om miljöprovningen samt specifika frågor om tex upphandling av fordon, föroreningar i älven och störning under semesterperioden. Hon hade också funderingar om hur hon som privatperson hade möjlighet att ge input i samrådsprocessen.

Jag lyssnade på hennes frågor och uppmanar henne att samla alla frågor i ett mail enligt det utskick hon fått som vi sedan i samlad form svarar på i samrådsredogörelsen. Hon skulle kontakta 14 st stugägare för att se om de kunde göra ett gemensamt yttrande.

Jag uppmanade henne att höra av sig igen om hon hade ytterligare funderingar.

Med vänliga hälsningar

Viktoria Larsson

Umeå Hamn 8

913 32 Holmsund

SWEDEN

Direct: +46 (0)90-16 32 89, mobile: +46 (0)70-617 32 89

www.kvarkenports.com

Subject: VB: Synpunkter farledsprojekt 25-00464
Sent: 2025-03-28, 15:08:57
From: farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se<farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se>
To: Farledsprojektet

Från: Linda Åhrén
Skickat: den 14 mars 2025 20:52
Till: Farledsprojekt Umeå ; Ludvig Backman
Ämne: Synpunkter farledsprojekt 25-00464

Detta meddelande kommer från en **EXTERN AVSÄNDARE - var FÖRSIKTIG**, särskilt när du klickar på länkar eller bifogade filer.
This message is from an **EXTERNAL SENDER - be CAUTIOUS**, particularly with links and attachments.

Synpunkter och frågor angående Farledsprojektet (Ärendenummer: 25-00464)

Påverkan på boende

1. Vilka typer av störningar, såsom buller, damm och ökad trafik, kan förväntas i samband med projektet?
2. Vi önskar att bullrande arbeten undviks under semestermånaderna juli och augusti för att visa hänsyn till de som har fritidshus i området.

Trafik och transporter under byggperioden

1. Hur kommer transport av material och maskiner till bygget att påverka vägnätet och tillfartsvägarna i området?
2. Kommer det att finnas tillfälliga avspärrningar eller omvägar som kan påverka tillgången till sommarstugorna?

Miljö- och naturpåverkan

1. Finns det risk för att grävningar och sprängningar frigör giftiga ämnen som kan påverka fiskevatten, badvatten och strandområden?
2. Vilka åtgärder planeras för att minimera dessa risker och skydda den lokala miljön?
3. Kan projektet påverka lokala ekosystem, som häckningsplatser för fåglar eller växtliv längs strandlinjen?
4. Kommer någon form av återställande arbete att genomföras efter projektets slutförande?

Ansvar för utsläpp och ökad trafik

1. När farleden står klar och trafiken ökar, vem tar ansvar för de utökade utsläppen?
2. Kommer det att införas restriktioner för utsläpp för att bevara miljön och den sommaridyll som råder i området?
- 3.

Värdepåverkan på fastigheter

1. Finns det någon analys av hur farledens utbyggnad kan påverka värdet på fastigheter i området?
2. Är kompensation möjlig om fastighetsvärden påverkas negativt?

Kommunikation och dialog med boende

1. Hur kommer boende att hållas informerade under projektets gång?
2. Kommer det att finnas en kontaktperson eller en kanal för frågor och klagomål under både byggtiden och efter projektets genomförande?

Mvh Linda Åhrén
072-8587359

Sent from [Outlook for iOS](#)

Sjöfartsverket behandlar personuppgifter i enlighet med Dataskyddsförordningen (GDPR) och Dataskyddslagen.

Läs mer på
<http://www.sjofartsverket.se/gdpr>

Subject: Sv: Muddring
Sent: 2025-03-04, 14:04:57
From: Viktoria Larsson<viktoria.larsson@kvarkenports.com>
To: Nils-erik sjöström
Cc: Farledsprojektet; farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se

Hej Nils!

Hamnen och Sjöfartsverket har mottagit ditt meddelande.

Jag ser att du har funderingar gällande båda våra projekt i hamnen och jag ska se till att din input gällande kajprojekten (etapp 1,2) hanteras i särskild ordning. I det återkommer vi med ett svar lite senare.

De frågor och synpunkter som rör farledsprojektet och det samråd som pågår kommer bemötas av projektet i samrådsredogörelsen som sedan går in till domstolen med ansökan.

Tack för värdefull information! Vi kan komma att kontakta dig under processens gång för förtydliganden eller klargöranden.

Tveka inte att höra av dig igen!

Med vänliga hälsningar

Viktoria Larsson

Umeå Hamn 8
913 32 Holmsund
SWEDEN

Direct: +46 (0)90-16 32 89, mobile: +46 (0)70-617 32 89

www.kvarkenports.com

Med vänliga hälsningar

Från: Nils-erik sjöström

Skickat: den 4 mars 2025 09:05

Till: Viktoria Larsson

Ämne: Muddring

Hej,

Vi planerar för fisket under sommaren och undrar hur det ser ut med projektet i hamnen. Muddringen i hamnbassängen är det som kommer att påverka oss mest och det fasta fisket på Långhalsudden kanske tom blir omöjligt. Vi behöver ha information i god tid innan projektstart så att vi kan planera och inte riskera att vi sätter ut fällan och sedan börjar arbetet och vi får dra upp fällan igen. Det rörliga fisket kan man planera samma dag så där är man mindre beroende av tidig information.

När startar muddringen och hur länge är det beräknat pågå?

Om inte planeringen är klar, kan vi räkna med att få information i god tid?

Angående farledsprojektet:

Vi har förankringar till våra fasta redskap som ligger kvar på botten över vintern. En del av dessa förankringar ligger där ni planerat muddra.

Vissa direkta fiskeredskap ligger i området som skall muddras och måste då läggas närmare land dvs. det kommer att stänga mindre av fiskvägarna.

De alternativa dumpningsplatserna är under all kritik. Flera av alternativen är direkta lekplatser för fisk och även våra bästa fiskeplatser.

Det planerade farledsprojektet kommer att kraftigt påverka fisket under arbetet och under lång tid framöver.

Mvh Nils
Salteriet Byviken AB
Nils-Erik Sjöström
Bredviken 6
91342 Obbola

Subject: Samtal från Robert
Sent: 2025-03-04, 13:40:12
From: Viktoria Larsson<viktorias.larsson@kvarkenports.com>
To: Farledsprojektet; farledsprojekt.umea@sjofartsverket.se

Hej,

Har mottagit samtal från Robert Lindmark som informerade om att Lennart Olofsson (fiskelott) är avliden.

Med vänliga hälsningar

Viktoria Larsson

Umeå Hamn 8

913 32 Holmsund

SWEDEN

Direct: +46 (0)90-16 32 89, mobile: +46 (0)70-617 32 89

www.kvarkenports.com

Anteckningar
Externt avstämningsmöte

Lena Holm
+46727126434

Möte sedimentprovtagning och masshantering

Externt möte

Datum: 2025-03-31
Plats: Digitalt, via Teams

Närvarande

Namn	Företag	Signatur
Viktoria Larsson	Kvarken Ports	VL
Kim Andersson Berlin	Kvarken Ports	KAB
Lena Holm	Tyréns	LH
Amanda Lindgren	Tyréns	AL
Ulrika Sundin Bonnedahl	Jurist, Umeå kommunföretag	USB
Erik Gunnarsson	Länsstyrelsen	EG
Sofia Ohlsson	Länsstyrelsen	SO
Annelie Sedin	Länsstyrelsen	AS

Delges: Närvarande

Namn	Företag	Signatur
Therese Stark	Sjöfartsverket	TS

Agendarubrik

1 Presentation av deltagare och roller

Samtliga deltagare presenterar sig.
Agendan för mötet godkänns utan justering.

2 Introduktion och syfte med möte

Syftet med mötet är att stämma av framdriften i projektet specifikt gällande sedimentundersökningar och hantering av muddermassor. Mötet utgör del av samråd gällande farledsmuddring i Umeå hamn.

3 Genomgång av muddringsområden

KAB redovisar projektets bakgrund och vilka ytor som ska muddras, samt vilka parametrar som har analyserat.

KAB redovisar även ytorna i tidigare tillståndsgivna Etapp 1-2 (inre hamnen) och vilken volym som ska placeras i Foderviken inom ramen för aktuell ansökan.

Proverna är tagna tätare än vad riktlinjerna säger då de har placerats utifrån förväntad föroreningsgrad. Proverna är tagna i två omgångar, 2023 och 2024.

Östra sidan av muddringsområdet innehåller mer morän. På västra sidan är det mjukare sediment. Västra sidan (mot Obbola) har tätare provtagning genomförts pga närhet till fiberbanken. Genomförda sedimentundersökningar visar inga tecken på fiber.

Samtliga föroreningar i klass 4 återfinns i det översta sedimentlagret, 0-05 m. I sediment djupare än 0,5 m har halter i klass 1-3 uppmätts.

Agendarubrik

4 Genomgång uppmätta halter

AL visar den sammanställning över uttagna prover.

Endast 6 prover har föroreningshalter i det lägre spannet av klass 4.

Länsstyrelsen framhåller att massor i klass 3, medelhöga halter utifrån de svenska statistiska bedömningsgrunderna, har halter som ligger klart över de effektbaserade bedömningsgrunderna för TBT (1,6 ug/kg). Länsstyrelsen önskar att täckning av dumpade massor sker med massor i klass 1-2 (morän) snarare än klass 3. Liknande upplägg som för dumpningen i etapp 1-2, där djupare liggande morän med låga föroreningshalter ska dumpas sist.

Länsstyrelsen önskar utökad provtagning i de fiberrika sedimenten som SGU pekade ut i området. Ämnen som bör analyseras då är DDT, PCB och PFAS.

5 Avgränsning av massor som kan dumpas

Diskussion kring halterna på dumpningsplatsen i relation till halterna i de massor som avses dumpas. Länsstyrelsen menar att dumpningen inte får leda till ett tillskott av förroreningar.

Diskussion kring avgränsning av massor som ska dumpas. Inom Etapp 1-2, det tidigare målet, medges ingen dumpning av muddermassor som innehåller TBT över klass 3. Det fanns också krav på täckning med fasta massor.

Länsstyrelsen meddelar att det är viktigt att MKB:n beskriver genomförd provtagning, sedimenttyp, uppmätta halter, metod för muddring och dumpning, hur materialet ev. sprids vidare mm. Ju bättre beskrivning av detta desto lättare blir det för remissinstanser och domstol att förstå och desto lättare blir det att diskutera. Ta lärdom från Etapp 1-2.

Frågor från sökanden gällande Länsstyrelsens syn på att eventuellt frångå klassindelningen för avgränsning av muddermassor. Dvs, skulle det vara möjligt att dumpa muddermassor med halter i låga klass 4? Länsstyrelsen ställer sig tveksamma till detta och tycker att halterna är för höga, även om de är låga klass 4.

Agendarubrik**6 Övrigt**

Diskussion angående lämpliga skyddsåtgärder. Länsstyrelsen föreslår att samma skyddsåtgärder som i Etapp 1-2 tillämpas. Eventuellt även ytterligare skyddsåtgärder vid de fiberrika sedimenten.

Länsstyrelsen
VästerbottenYttrande
Datum
2025-05-07

1 (3)

Diarienummer
117-2025Umeå Hamn AB
viktor.larsson@kvarkenports.com
lenna.holm@tyrens.se

Kompletterande synpunkter i avgränsningssamråd om muddring av farleder till Umeå hamn

Länsstyrelsen deltog på samrådsmötet den 30 januari 2025, och under mars färdigställde ni protokollet. Jag framförde att vi kunde ge tydligare skriftliga synpunkter om Miljökvalitetsnormer för vatten, vilket följer här.

Muddring och dumpning

Det är en ny indelning av kustvattenförekomsterna, där Umeå hamnområde blivit en egen vattenförekomst, och beskrivningarna i MKB:n ska utgå från dessa. Skikt finns i länsstyrelsens [externa webbGIS](#).

Ni behöver beskriva effekter av den fysiska påverkan på de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna. Det gäller såväl muddring som dumpning. Då hamnområdet blivit en egen vattenförekomst, kan det finnas risk för försämring av statusen genom sökt verksamhet. Eventuellt kan det behöva fattas beslut om undantag från försämringsförbudet. Det finns då en del kriterier som ska uppfyllas (4 kap. 11 § VFF).

I bedömningen av påverkan på de biologiska kvalitetsfaktorerna kan ni även behöva beskriva de naturliga förutsättningarna, t.ex. utifrån substrat och ljustillgång.

Ni behöver beskriva inverkan på vattenmiljön i form av makrovegetation, bottendjur och fisk i muddringsskedet och hur länge effekterna av muddringen kan kvarstå. Samt beskriva effekter av spridning av föroreningar på möjligheterna att följa MKN för vatten. Det är viktigt att minimera spridningen av föroreningar via grumling för att kunna följa MKN. Det skulle eventuellt kunna bli aktuellt att besluta om undantag för tillfällig försämring ifall verksamheten leder till tillfälligt förhöjda metallhalter i vattenfas.

Yttrande kan därmed behöva begäras från Vattenmyndigheten i Bottenvikens vattendistrikt för att bedöma om undantag behövs.

Gällande föroreningar i de sediment som ska muddras vill vi även framföra följande. När det finns effektbaserade svenska gränsvärden ska även dessa användas för att beskriva dagens situation, tillsammans med de statistiskt avgränsade bedömningsgrunderna i klass 1-5.

Föroreningshalter som finns vid dumpningsplatserna behöver jämföras med de massor som avses dumpas.

Utfyllnader till ny terminalyta

Från utfyllnaderna kan det finnas risk för läckage av föroreningar. Ni behöver presentera beräkningar på halter och mängder som kan komma att läcka, framför allt gällande metaller och TBT då dessa är mer vattenlösliga. Ämnen som PAH-16 och PCB-7 som också förekommer i förhöjda halter är mer partikulärt bundna och borde inneslutas i utfyllnaden. Ifall det finns sulfidhaltigt material finns risk för oxidation om de placeras fel och därmed ökat metalläckage.

Ni behöver därför genomföra lakningsförsök på de massor som ska användas i utfyllnaderna, både från etapp 1-2 (hamnassäng-muddringen) och farledsprojektet. Ni behöver ta fram en konceptuell modell för hur vattenbalansen kommer att vara och göra beräkningarna av utsläpp som kan uppstå på kort (fram till 2027), mellankort (närmaste 20 åren) och lång (närmaste 100 åren) sikt. Erfarenheter finns från Skelleftehamns första etapp.

Bedömningar ska göras av om läckaget kan inverka på möjligheterna att följa MKN eller riskerar att försämra statusen. Bedömningar ska göras både utifrån halter och mängder då läckaget kan påverka både halterna i vattenfas och sediment. Årliga utsläppsmängder ska presenteras. Effekter av skyddsåtgärder ska också beskrivas. Det kan vara tätskikt innanför vallen (samt ev. på botten) i form av gummiduk eller liknande eller tillsats av bindemedel. Kostnader för skyddsåtgärderna ska redovisas. Även risker ska bedömas då tillsats av t.ex. kalk kan öka TBT-mobilisering.

Ni behöver beskriva effekter av den fysiska påverkan på de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna. Samt bedöma hur möjligheterna att följa miljö kvalitetsnormerna för vatten påverkas av utfyllnaden på kort och lång sikt.

De som medverkat i beslutet

Yttrandet har fattats av miljöhandläggare Sofia Ohlsson. I den slutliga handläggningen har också handläggare vattenförvaltning Anneli Sedin medverkat.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta mig, Sofia Ohlsson, för frågor på Sofia.ohlsson@lansstyrelsen.se eller på 010-2254394. Ange ärendets diarienummer 117-2025 i ämnesraden för e-post.